

Ρούντολφ Ρόκερ

ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ
ΑΝΑΡΧΟ
ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

ΕΚΔΟΣΗ Γ

ΡΟΥΝΤΟΛΦ ΡΟΚΕΡ

ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ
ΚΑΙ
ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

Μετάφραση
Νίκος Β. 'Αλεξίου

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ
ΤΥΠΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ: Αναρχισμός και Αναρχοσυνδικαλισμός
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΡΟΥΝΤΟΛΦ ΡΟΚΕΡ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Νίκος Β. Αλεξίου
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ
Βαλτετσίου 53
106 81 Αθήνα
τηλ.:210 38 02 040

Εἰσαγωγή

Ὁ Ροθντολφ Ρόκερ γεννήθηκε στὸ Μάιντς τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, στὶς 25 τοῦ Μάρτη, 1873. Ἦταν γυιὸς ἑνὸς ἐργάτη πού πέθνε δταν τὸ παιδί ἦταν μόλις πέντε ἐτῶν. Ὁ Ρόκερ ἀπέδωσε στὴ μητέρα του τὶς περισσότερες ἀπ' τὶς βασικὲς τοῦ ἀπόψεις γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἐντυπώσεις πού ἐπρόκειτο νὰ σχηματίσουν τὴ βασικὴ ζωὴ τοῦ χαρακτήρα του. Μυθῆθηκε στὸ Γερμανικὸ, Σοσιαλδημοκρατικὸ κίνημα ἀπὸ ἕνα βεῖο του, ἀλλὰ ἀποχώρησε σύντομα καθὼς ἀνακάλυψε ὅτι ὁ ἀκαμπτος χαρακτήρας τοῦ Γερμανικοῦ σοσιαλισμοῦ δὲν ταίριαζε καθόλου μὲ τὶς ἀπόψεις του.

Τὸ πρῶτο ἐπάγγελμα πού ἀκολούθησε ἦταν ἐκεῖνο τοῦ βιβλιοδέτη, καὶ οἱ διεθνεῖς ἐπαφές του μὲ τὸ ἀναρχικὸ κίνημα γεννήθηκαν μέσα ἀπ' τὴν ἀλλαγὴ τῆς μαῖς ἀπασχόλησης μετὰ τὴν ἄλλη, σ' αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα. Στὰ 1893, ἐφυγε ἀπ' τὴ Γερμανία καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ Παρίσι ὅπου ἐξῆρε δυὸ χρόνια πρῶτο νὰ πάει στὸ Λονδίνο, ὅπου παρέμεινε μέχρι τὸ τέλος τοῦ Α' Παγκόσμιου Πόλεμου. Αὐτὴ ὑπῆρξε μὲ πολὺ ἐνεργητικὴ περίοδος τῆς ζωῆς τοῦ Ρόκερ. Ἄν καὶ ἡ κτταγωγή του ἦταν χριστιανικὴ, ταυτίστηκε μὲ τοὺς Ἑβραϊόφωνους μετανάστες καὶ ἐξόριστους ἀπ' τὴν Πολωνία καὶ τὴ Ρωσία, οἱ ὅποια συγκεντρώθηκαν στὸν Ἀνατολικὸ τομῆα τοῦ Λονδίνου τὶς τελευταῖες δυὸ δεκαετίες τοῦ 19ου αἰῶνα. Ἄρχισε νὰ ἐκδίδει: μιὰ Ἑβραϊκὴ ἐφημερίδα, τὴν ARBEITER FREUND καὶ ἕνα Ἑβραϊκὸ μηνιαῖο λογοτεχνικὸ περιοδικό, τὸ GERMINAL, καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ διαστημά ἐσχολήθηκε ἐπίσης μὲ τὴν ἐκτύπωση ἀναρχικοῦ προπαγανδιστικοῦ ὅλεκοῦ, πού σκόπευε νὰ εἰσαγάγει λαθραῖα στὴ Γερμανία, κα-

θώς επίσης και με συχνές εμφανίσεις όπου έδινε διαλέξεις. Οι προσπάθειές του, που απέβλεπαν στο να οργανωθούν οι εργάτες, συνετέλεσαν κατά ένα μέρος στη δημιουργία των πρώτων Έβραϊκών εργατικών συνδικάτων της Αγγλίας, ενώ έμαθε Έβραϊκά τόσο καλά, ώστε να μπορεί να μεταφράζει μιά σειρά από Ευρωπαϊκά λογοτεχνικά άριστουργήματα για πρώτη φορά, σ' αυτή τη γλώσσα.

Με το ξέσπασμα του πολέμου, στά 1914, ο Ρόκερ κι η γυναίκα του τέθηκαν κάτω από περιορισμό σάν υπήκοοι έχθρικής χώρας, παρόλο πού είχε χάσει τη Γερμανική του υπηκοότητα κι απελάθηκαν στην Ολλανδία μετά, την άνακωχή. Από κει επέστρεψε τό 1919, στην Γερμανία κι άνάμεσα σ' άλλα πράγματα, άναμείχθηκε στην πολιτική άναταραχή της μεταπολεμικής Γερμανίας. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έγραψε τη βιογραφία του Γιόχαν Μόστ, που εκδόθηκε στά 1924 στό Βερολίνο. Συνέχισε να υπερασπίζει την άναρχική και συνδικαλιστική ύπόθεση ενάντια στις Γερμανικές, Σοσιαλιστικές και Κομμουνιστικές, ομάδες, μιά διαμάχη που τερματίστηκε με την άνοδο του Έθνικοσοσιαλισμού. Ο Ρόκερ έφυγε άπ' τη Γερμανία και κατέφυγε στις Ε.Π.Α., όπου εγκαταστάθηκε στό Κρομπόντ, στη Ν. Υόρκη. Έδώ συνέχισε να γράφει και να δίνει διαλέξεις. Τό πιο πολυδιαβασμένο κι άτυχημένο βιβλίο του, *ο Έθνικισμός κι ο Πολιτισμός*, δημοσιεύθηκε στά 1937.

Ο Ρόκερ χαρακτηρίστηκε επίσης σάν υπήκοος έχθρικής χώρας, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, στις Ε.Π.Α. αλλά παρόλο πού οι κινήσεις του ήταν περιορισμένες, δέν φυλακίστηκε. Οι τελευταίες δυό δεκαετίες της ζωής του υπήρξαν πολύ παραγωγικές, τά κείμενά του εκδόθηκαν σ' όλοκληρο τον κόσμο. Αυτά συμπεριλαμβάνουν μερικά έξαιρετικά σημαντικά αυτοβιογραφικά στοιχεία που περιγράψανε, κατά ένα μέρος, τις σχέσεις του με τους περίφημους άντιεξουσιαστές *Ιδιίτερα* κατά την περίοδο άπ' τό 1890 ως τό 1920.

Ο θάνατος του Ρόκερ, σέ ηλικία 85 χρονών, στις 10 του Σεπτεμβρη 1958, άκολουθήθηκε από αμέσ πού του άποδόθηκαν από κάθε γωνιά του πλανήτη, κι άπ' τις όποιες ή άκόλουθη, άπ' την εφημερίδα LA PROTESTA το Μπουένος Άϊρες, στις 15 του Σε-

πτέμβρη 1958, αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα της εκτίμησης που του έτρεφαν:

«Με την αναχώρηση του παλιού και πολυαγαπημένου δασκάλου κλείνει ο κύκλος μιας σπουδαίας σειράς από αναρχικούς θεωρητικούς κι αγωνιστές, ενός υπέροχου συνδυασμού πνεύματος, δράσης και χαρακτήρα, που εμφύχωσε και κατεύθυνε το μεγάλο αντιεξουσιαστικό κίνημα απ' τα τέλη του προηγούμενου αιώνα μέχρι σήμερα».

Ἡ ἰδεολογία τοῦ ἀναρχισμοῦ

Ὁ Ἀναρχισμός ἀποτελεῖ ἓνα συγκεκριμένο πνευματικό ρεύμα τῆς κοινωνικῆς σκέψης, τοῦ ὁποῖου οἱ ὁπαδοὶ ὑποστηρίζουν τὴν κατάργηση τῶν οἰκονομικῶν μονοπωλίων καὶ ὄλων τῶν καταπιεστικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν θεσμῶν ποὺ ἐπακρατοῦν μέσα στὴν κοινωνία. Στὴ θέση τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομικῆς τάξης, οἱ Ἀναρχικοὶ ἀντιπαραθέτουν μιὰ ἐλεύθερη ἔνωση ὄλων τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, δεσισμένη πάνω στὴ συνεργασία τῶν ἐργαζομένων, ποὺ θάχε σὰν ἀποκλειστικὸ σκοπὸ τὴν ἱκανοποίηση τῶν ἀπαραίτητων ἀναγκῶν κάθε μέλους τῆς κοινωνίας. Στὴ θέση τῶν σημερινῶν ἐθνικῶν κρατῶν, μὲ τὸν ἀψυχο μηχανισμό τῶν πολιτικῶν καὶ γραφειοκρατικῶν θεσμῶν τους, οἱ Ἀναρχικοὶ ἐπιθυμοῦν μιὰ δημοσπονδία ἀπὸ ἐλεύθερες κοινότητες ποὺ θάναι δεμένες, ἢ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, ἀπ' τὰ κοινὰ οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ τους συμφέροντα καὶ θά ρυθμίζουν τίς ὑποθέσεις τους μὲ τὴν κοινὴ συμφωνία καὶ τὴν ἐλεύθερη ἀποδοχή.

Ὅποιος μελετᾷ: τὴν οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ ἀνάπτυξη τοῦ σημερινοῦ κοινωνικοῦ συστήματος, εἶναι φανερό ὅτι θ' ἀνγνῶρισει πῶς οἱ σκοποὶ αὐτοὶ δὲν πηγάζουν ἀπ' τίς οὐτοπικὲς ἰδέες λίγων εὐφάνταστων ἀνανεωτῶν, ἀλλὰ ὅτι ἀποτελοῦν τὸ λογικὸ συμπέρασμα μιᾶς σφαιρικῆς ἐξέτασης τῶν ὑφιστάμενων κοινωνικῶν ἀδικιῶν οἱ ὁποῖες, σὲ κάθε νέα φάση τῶν σημερινῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, ἐκδηλώνονται πῶ καθαρὰ καὶ πῶ συγκεκριμένα. Ὁ σύγχρονος μονοπωλιακὸς καπιταλισμὸς καὶ τὸ βλοκληρωτικὸ κράτος, ἀποτελοῦν τὰ τελευταῖα στάδια μιᾶς ἐξελικτικῆς διαδικασίας ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἐδηγήσει πούθενά ἄλλοθ.

Ἡ ἐκπληκτικὴ ἀνάπτυξη τοῦ σημερινοῦ οἰκονομικοῦ μας συ-

στήματος, πού οδηγεί σε μία δλοένα και μεγαλύτερη συσσώρευση του κοινωνικού πλούτου στα χέρια των προνομιούχων μειονοτήτων και σε μία συνεχή καταπίεση των λαϊκών μαζών, προετοίμασε το δρόμο για τη σημερινή πολιτική και κοινωνική αντίδραση και την ύποστηριξε με κάθε τρόπο. Θυσίασε τα γενικότερα συμφέροντα της ανθρωπίνης κοινωνίας για χάρη των προσωπικών συμφερόντων των ατόμων και υπονόμευσε, έτσι, συστηματικά τη δημιουργία μιας πραγματικής σχέσης ανάμεσα στους ανθρώπους. Οι άνθρωποι ξέχασαν ότι η βιομηχανία δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά ότι θα πρέπει να αποτελεί ένα μέσο μόνο για να εξασφαλίσει στον άνθρωπο την υλική του ύπόσταση και να κάνει προσχές σ' αυτόν τις εύλογες μάς ανώτερης πνευματικής κουλτούρας. Όπου η βιομηχανία αποτελεί το πών, όπου η εργασία χάνει την ήθηκή της σημασία και ο άνθρωπος δεν έχει καμιά αξία, εκεί εγκαθιδρύεται: το βασίλειο ενός αμείλικτου οικονομικού δεσποτισμού, του οποίου οι ενέργειες δεν είναι λιγότερο καταστρεπτικές από εκείνες οποιασδήποτε μορφής πολιτικού δεσποτισμού. Ο ένας συμπληρώνει τον άλλο, τρέφονται και οι δυο απ' την ίδια πηγή.

Το σημερινό, κοινωνικό μας σύστημα έχει διχάσει εσωτερικά τον κοινωνικό οργανισμό κάθε χώρας σε έχθρικές τάξεις και έχει διασπάσει: έξωτερικά τον κανό πολιτιστικό κύκλο σε έχθρικά έθνη. Τόσο οι τάξεις όσο και τα έθνη αντιμετωπίζονται ανάμεσά τους καθαρά ανταγωνιστικά και με την άσταμάτητη διαμάχη τους, κρατάνε την κοινωνική ζωή σε διαρκή εξαψή. Το ξέσπασμα δυο παγκόσμιων πολέμων μέσα σε μισό αιώνα και τα τρομερά τους αποτελέσματα και ο συνεχής κίνδυνος νέων πολέμων που κυριαρχεί σήμερα πάνω σ' όλους τους λαούς, δεν αποτελούν τίποτα άλλο παρά μόνο τη λογική συνέπεια αυτής της άφορητης κατάστασης που δεν μπορεί παρά να οδηγήσει σε νέες παγκόσμιες καταστροφές. Το απλό γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη είναι υποχρεωμένα, σήμερα, να ξοδεύουν το μεγαλύτερο μέρος του εθνικού τους εισοδήματος για τις λεγόμενες δαπάνες Έθνικής Άμυνας και για την εξόφληση παλιών πολεμικών χρεών, αποτελεί απόδειξη για την σαθρότητα της σημερινής κατάστασης. Θα πρέπει να κάνει φανερό στον καθένα το ότι η ύποτιθέμενη προστασία, που παρέχει το κράτος στο άτομο, είναι δέβαιο ότι πληρώνεται πολύ ακριβά.

Η δλοένα αυξανόμενη, έξουσία μάς άψυχης πολιτικής γραφειο-

κρατίας πού ἐλέγχει καὶ κατευθύνει τὴ ζωὴ τοῦ ἀτόμου, ἀπ' τὴ γέννα μέχρι τὸ θάνατό του, βάζει ἀκόμα μεγαλύτερα ἐμπόδια στὸ δρόμο τῆς συνεργασίας ἀνάμεσα στὰ ἀνθρώπινα ὄντα. Ἐνα σύστημα τὸ ὁποῖο μὲ κάθε ἐνέργεια τῆς ζωῆς του θυσιάζει τὴν εὐημερία μεγάλων στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ δλόκληρων ἐθνῶν, γιὰ χάρη τῆς ἐγωϊστικῆς δίψας γιὰ ἐξουσία καὶ τῶν οικονομικῶν συμφερόντων μικρῶν μεμονωμένων, θὰ πρέπει ἀνγκαστικὰ νὰ λύσει τοὺς κοινωνικοὺς δεσμούς καὶ νὰ ὀδηγήσει: σ' ἓνα συνεχὴ πόλεμο τοῦ καθένα ἐναντίον τοῦ ὅλου. Τὸ σύστημα αὐτὸ ὑπῆρξε ἀπλῶς ὁ πρόδρομος τῆς μεγάλης πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀντίδρασης, πού ἐκφράζεται σήμερα στὸ σύγχρονο Φασισμὸ καὶ τὴν ἰδέα τοῦ κράτους, ἡ ὁποία ξεπερνώντας κατὰ πολὺ τὴν ἑμμονὴ ἰδέα γιὰ τὴ συγκέντρωση ἐξουσίας, ἀπὸ μέρους τῆς ἀπόλυτης μοναρχίας τῶν περασμένων αἰώνων, καὶ ἐπιδιώκοντας νὰ ὑποτάξει: κάθε σφαῖρα τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος στὸν ἔλεγχον τοῦ κράτους — «Ὅλα γιὰ τὸ Κράτος, ὅλα μὲσω τοῦ Κράτους, τίποτα δίχως τὸ Κράτος!» — ἀπέτελεσε τὸ ζωντανὸ μ ο τ ἱ θ ο μίᾳ νέας πολιτικῆς θεολογίας, πού, ὅπως γιὰ τὰ διάφορα συστήματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς θεολογίας, ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τίποτα, ἐνῶ ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πᾶν, ἔτσι καὶ γιὰ αὐτὴ τὴ σύγχρονη πολιτικὴ θρησκεία τὸ κράτος εἶναι τὸ πᾶν καὶ ὁ πολίτης δὲν εἶναι τίποτα. Καὶ ὅπως ἀκριβῶς οἱ λέξεις «θ ε ἱ κ ῆ θ έ λ η σ η ρ, χρησιμοποιοῦντο γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴ θέληση προνομιοῦχων καστῶν, ἔτσι καὶ σήμερα πίσω ἀπ' τὴ θ έ λ η σ η τ ο ὀ κ ρ ά τ ο υ ς, δὲν κρύβονται παρὰ μόνον τὰ ἐγωϊστικὰ συμφέροντα ἐκείνων πού πιστεύουν ὅτι ἔχουν προσκληθεῖ γιὰ νὰ ἐρμηνεύσουν αὐτὴ τὴ θέληση μὲ τὴ δική τους ἀντίληψη καὶ νὰ τὴν ἐπιδάλλουν πάνω στὸ λαό.

Στὸ σύγχρονο Ἄναρχισμὸ, συναντοῦμε τὴ συμβολὴ τῶν δυὸ μεγάλων ρευμάτων τὰ ὁποῖα, πρὶν καὶ μετὰ ἀπ' τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, ἔχουν βρεῖ μίᾳ πολὺ χαρακτηριστικὴ ἐκφραση στὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς Εὐρώπης, τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τοῦ φιλελευθερισμοῦ. Ὁ σύγχρονος Σοσιαλισμὸς ἀνεπτύχθηκε ὅταν μερικοὶ ἐρευνητὲς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἄρχισαν ν' ἀντιλαμβάνονται ὁλοένα καὶ περισσότερο, ὅτι οἱ πολιτικοὶ θεσμοὶ καὶ οἱ ἀλλαγές στὴ μορφή τῆς κυβερνήσεως δὲ θὰ μπορούσαν ποτὲ νὰ φθάσουν στὴ ρίζαν τοῦ μεγάλου προβλήματος πού ὀνομάζουμε κ ο ι ν ο ν : κ ὸ π ρ ὸ θ ἑ λ η μ α. Οἱ

ύποστηρικτές του συνειδητοποίησαν ότι μιά εξέλιξη των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών για χάρη των συμφερόντων του συνόλου, παρά τις ωραιότατες θεωρητικές υποθέσεις, δεν είναι δυνατή όσο οι άνθρωποι παραμένουν διασπασμένοι σε τάξεις, με βάση το αν διαθέτουν ιδιοκτησία ή όχι, των οποίων η άπλη ύπαρξη και μόνα αποκλείει εκ των προτέρων κάθε σκέψη για τη δημιουργία μιας γνήσιας κανότητας. Κι έτσι καλλιεργήθηκε η πεποίθηση ότι μόνο με την κατάργηση των οικονομικών μονοπωλίων και με την συλλογική ιδιοκτησία των παραγωγικών μέσων μπορεί να γίνει επιτυχής η ύπαρξη της κοινωνικής δικαιοσύνης, μιά κατάσταση μέσα στην οποία η κοινωνία θα γίνει μιά πραγματική κανότητα κι η ανθρώπινη εργασία δεν θα εξυπηρετεί πια τους σκοπούς της εκμετάλλευσης, αλλά θα εξασφαλίζει την ευημερία όλων. Μόλις όμως ο Σοσιαλισμός άρχισε να άνασπιντάσσει τις δυνάμεις του και να διαμορφώνεται σε κίνημα, άμέσως, ξεπρόβαλαν στο φώς, όρισμένες διαφορές άπόψεων οι οποίες όφειλονταν στην επίδραση του κοινωνικού περιβάλλοντος που ύπάρχει σε κάθε χώρα. Είναι γεγονός ότι κάθε πολιτική αντίληψη άπ' τη Θεοκρατία ως τον Κεισαρισμό και τη Δικτατορία, έχει επηρεάσει όρισμένες τάξεις του σοσιαλιστικού κινήματος.

Στο μεταξύ, δύο άλλα σπουδαία ρεύματα της πολιτικής σκέψης είχαν μιά αποφασιστική σημασία για την ανάπτυξη των σοσιαλιστικών ιδεών: ο Φιλελευθερισμός, ο οποίος είχε προσφέρει ένα ισχυρό έρέθισμα στα προχωρημένα πνεύματα των Άγγλοσαξωνικών χωρών, στην Όλλανδία και στην Ίσπανία ιδιαίτερα κι η Δημοκρατία, με την έννοια που τη χρησιμοποίησε ο Ρουσσώ στο «Κανονικό Συμβόλαιό» του κι η οποία έβηκε τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους της στα πρόσωπα των ήγετών του Γαλλικού Γακωβινισμού. Ένώ ο Φιλελευθερισμός ξεκινούσε με άφετηρία το άτομο κι επιθυμούσε να περρίσει στο μίνιμουμ τις κρατικές δραστηριότητες, η Δημοκρατία έσπινζόταν σε μιά άφηρημένη συλλογική αντίληψη, τη γ ε ν ι κ ή θ έ λ η σ η του Ρουσσώ, που απέβλεπε στη δημιουργία του Έθνικού Κράτους. Ο Φιλελευθερισμός κι η Δημοκρατία ύπήρξαν πρωταρχικά πολιτικές έννοιες κι άφου οι άρχικοί ύποστηρικτές και των δύο, σχεδόν, παράβλεπαν τις οικονομικές συνθήκες της κοινωνίας, η παραπέρα ανάπτυξη αυτών των συνθηκών δεν μπορούσε πρακτικά να σπμειδαστεί με τις άθθεντικές άρχές της Δημοκρατίας κι ακόμα

λιγότερο μ' εκείνες του Φιλελευθερισμού. Ἡ Δημοκρατία μὲ τὸ σύνθημά της, τὴν ἰσότητά τῶν πολιτῶν ἀπέναντι στὸ νόμο κι ὁ Φιλελευθερισμὸς μὲ τὸ δικό του, τὸ δικαίωμα αὐτοκαθορισμοῦ τοῦ ἀτόμου, κατάρευσαν μπροστὰ στὴν πραγματικότητα τῆς καταταλιστικῆς οικονομίας. Ὅσο ἑκατομμύρια ἀνθρώπινα πλάσματα, σὲ κάθε χώρα, θέβαι ἀναγκασμένα νὰ πουλᾶνε τὴν ἐργατικὴ τους δύναμη σὲ μιά μικρὴ μειονότητα ἰδιοκτητῶν καὶ νὰ θυβίζονται στὴν πῖδ ἀφόρητη μζέρια, ἂν δὲν μπορέσουν νὰ βροῦν ἀγοραστές, ἡ λεγόμενὴ ἰσότητα ἀπέναντι στοῦ νόμο παραμένει: ἀπλῶς μὰ αὐταπάτη, ἀφοῦ οἱ νόμο κατασκευάζονται ἀπὸ κείνους οἱ ὁποῖοι κατέχουν τὸν κοινωνικὸ πλοῦτο. Ἀλλὰ κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο δὲν μπορούμε κἂν νὰ συζητήσουμε γιὰ τὸ δικαίωμα αὐτοκαθορισμοῦ τοῦ ἀτόμου, γιατί τὸ δικαίωμα αὐτὸ χάνεται: διὰ κάποιος ἀναγκάζεται νὰ συμμορφωθεῖ στὴν οικονομικὴ ὑπαγόρευση κάποιου ἄλλου, ἂν δὲν θέλει νὰ λιμοκτονήσει.

Ἀπὸ κοινὸ μὲ τὸ Φιλελευθερισμὸ, ὁ Ἀναρχισμὸς ἐκπροσωπεῖ τὴν ἰδέα ὅτι ἡ εὐτυχία κι ἡ εὐημερία τοῦ ἀτόμου πρέπει νὰ ἀποτελεῖ τὸ πρότυπο τῶν κοινωνικῶν ἐπιδιώξεων. Κι ἀπὸ κοινὸ μὲ τοὺς μεγάλους ἐκπροσώπους τῆς φιλελεύθερης σκέψης, συμμερίζεται ἐπίσης τὴν ἰδέα τοῦ περιορισμοῦ τῶν κυβερνητικῶν λειτουργιῶν στοῦ μίνιμουμ. Οἱ ὁπαδοὶ του ἔχουν ἀκολουθήσει: αὐτὴ τὴ σκέψη ὡς τὶς τελικὲς τῆς συνέπειες κι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐξαλείψουν κάθε θεσμὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς κοινωνίας. Ὅταν ὁ Τζέφερσον περικλείει τὶς βασικὲς ἀντιλήψεις τοῦ Φιλελευθερισμοῦ μέσα στὶς λέξεις: «Ἡ καλύτερη κυβέρνησις εἶναι ἐκείνη ποὺ κυβερνάει λιγότερο», ὁ Ἀναρχικὸς λέει μέσω τοῦ Θορώ: «Ἡ καλύτερη κυβέρνησις εἶναι ἐκείνη ποὺ δὲν κυβερνάει καθόλου».

Ἀπὸ κοινὸ μὲ τοὺς ἱδρυτὲς τοῦ Σοσιαλισμοῦ, οἱ Ἀναρχικοὶ ἀπαιτοῦν τὴν κατάργησι τοῦ οικονομικοῦ μονοπωλίου, ὅπως μορφὴ ἢ σχῆμα κι ἂν ἔχει κι ὑποστηρίζουν τὴ συλλογικὴ ἰδιοκτησία τῆς γῆς κι ὄλων τῶν ἄλλων παραγωγικῶν μέσων, ἡ χρῆσι τῶν ὁσίων πρέπει νᾶναι προσιτὴ σὲ ὄλους δίχως καμιὰ ἐξαίρεσι. Γιατὶ ἡ προσωπικὴ κι ἡ κοινωνικὴ ἐλευθερία εἶναι νοητὲς μόνο πάνω στὴ βάση ἴσων οικονομικῶν συνθηκῶν γιὰ ὄλους. Μέσα στοῦ ἴδιο τὸ σοσιαλιστικὸ κίνημα οἱ Ἀναρχικοὶ ἀναπροσωπεύουν τὴν ἀποψη ὅτι ὁ ἀγῶνας ἐνάντι στοῦ καταταλισμοῦ πρέπει νᾶναι συνάμα ἕνας ἀγῶνας ἐνάντια σὲ

κάθε θεσμό της πολιτικής εξουσίας, γιατί στην Ίστορία ή οικονομική εκμετάλλευση συμβάδιζε πάντοτε με την πολιτική και κοινωνική καταπίεση. Η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο κι ή κυριαρχία ανθρώπου πάνω σέ άνθρωπο είναι αναπόσπαστες κι ή κάθε μιá αποτελει προϋπόθεση της άλλης.

Όσο μιá ιδιοκτητική και μιá μη-ιδιοκτητική ομάδα αντιμετώπιζονται έχθρα:κά μέσα στη κοινωνία, τό κράτος θάνκι απαραίτητο στην Ιδιοκτητική μειονότητα για την προστασία τών προνομίων της. Όταν αύτή ή κατάσταση της κοινωνικής άδικίας εξαφανιστει και παρχωρήσει: τή θέση της σέ μιá ανώτερη τάξη πραγμάτων, ή όποία δέν θ' αναγνωρίζει κανένα ειδικό δικαίωμα και θάχει σάν βασική της προϋπόθεση τήν κοινότητα τών κοινωνικών συμφερόντων, ή κυβέρνηση ανθρώπου από άνθρωπο θ' ανακατασταθει άπ' τή διαχείρηση τών οικονομικών και κοινωνικών υποθέσεων ή επαναλαμβάνοντας τά λόγια του Σαιν Σιμόν: «Θάρθει ό καιρός πού θά εξαφανιστει ή τέχνη της διακυβερνήσεως τών ανθρώπων. Μιá νέα τέχνη θά πάρει τή θέση της, ή τέχνη της διαχείρησης τών πραγμάτων». Άπ' αύτή τήν άποψη ό Άναρχισμός θά πρέπει νά θεωρηθει σάν ένα είδος θελονακού Σοσιαλισμού.

Αυτό άνακρει επίσης τή θεωρία, πού υποστήριζε ό Μάρξ κι οι άπαδοί του, ότι τό κράτος, με τή μορφή μιáς προλεταριακής δικτατορίας, αποτελεί ένα άναγκαίο μεταβατικό στάδιο στο δρόμο πού οδηγεί σέ μιá άταξική κοινωνία στην όποία τό κράτος, μετά τήν εξαφάνιση όλων τών ταξικών αναθέσεων και κατόπιν τών Ιδιων τών τάξεων, θά μαραθει και θά εξαφανιστει άπ' τό προσκήνιο. Γιατι αύτή ή αντίληψη, ή όποία συγγέει έντελώς τήν πραγματική φύση του κράτους και τή σημασία πού έχει ό παράγοντας της πολιτικής εξουσίας στην Ίστορία, δέν είναι τίποτα άλλο παρά μόνο ή λογική συνέπεια του λεγόμενου οικονομικού ύλισμού, πού θεωρεί δια τά ιστορικά φαινόμενα άπλώς σάν αναπόφευκτα αποτελέσματα τών παραγωγικών μεθόδων πού επικρατούν σέ κάθε εποχή. Κάτω άπ' τήν επίδραση αύτης της θεωρίας, οι άνθρωποι κατέληξαν νά θεωρουν τίς διάφορες μορφές του κράτους κι όλων τών άλλων κοινωνικών θεσμών σάν ένα «νομικό κι οικονομικό εποικοδόμημα του οικονομικού υπόβαθρου» της κοινωνίας και νόμισαν ότι είχαν άνακαλύψει σ' αύτό, τό κλειδί για

ιήν έρμηνεία κάθε Ιστορικής διαδικασίας. Στην πραγματικότητα, κάθε Ιστορική περίοδος μās προσφέρει χιλιάδες παραδείγματα για τόν τρόπο με τόν όποιο όπισθοδρομήσε επί αιώνες ή οικονομική ανάπτυξη διαφόρων χωρών, από τó κράτος και τήν πολιτική, έξάσκηση τής έξουσίας του.

Πρίν άπ' τήν άνοδο τής έκκλησιαστικής μοναρχίας, ή 'Ισπανία ήταν, βιομηχανικά, ή πιό άναπτυγμένη χώρα τής Εύρώπης και κατείχε τή πρώτη θέση, στην οικονομική παραγωγή, σε κάθε σχεδόν τομέα. Έναν αιώνα όμως μετά τó θρίαμβο τής χριστιανικής μοναρχίας, οι περισσότερες βιομηχανίες τής είχαν έξαφανιστεί. Ότι απέμεινε άπ' αυτές διατηρήθηκε στη πιό άθλια κατάσταση. Οι περισσότερες βιομηχανίες είχαν επιστρέψει πίσω στις πιό πρωτόγονες μεθόδους παραγωγής. Η γεωργία κατέρευσε, τά κανάλια κι οι ύδάτινες πηγές καταστράφηκαν και τεράστιες έκτάσεις τής χώρας μεταμορφώθηκαν σε έρήμους. Ό Πριγκηπικός άπολυταρχισμός με τούς ήλιθιους «οικονομικούς κανονισμούς» και τή «Βιομηχανική Νομοθεσία» του, ή όποία τιμωρούσε άυστηρά κάθε παρέκλιση άπ' τις προδιαγραφείσες παραγωγικές μεθόδους και δέν επέτρεπε τίμιιά νέα έφεύρεση, άναχαίτισε τή βιομηχανική πρόοδο τών Εύρωπαϊκών χωρών επί αιώνες κι άνέστειλε τή φυσική τής ανάπτυξη. Άκόμα και τώρα, μετά τή φοβερή έμπειρία δυό παγκόσμιων πολέμων, ή πολιτική τών μεγάλων έθνικών κρατών άποδεικνύεται ότι άποτελεί τó μεγαλύτερο έμπόδιο για τήν άνοικοδόμηση τής Εύρωπαϊκής οικονομίας.

Στήν Ρωσία, όμως, όπου έχει ύλοποιηθεί στην πραγματικότητα ή λεγόμενη δικτατορία τού προλεταριάτου, οι φιλοδοξίες ενός συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος, άναφορικά με τήν πολιτική έξουσία, έχουν έμποδίσει μιιά πραγματικά σοσιαλιστική άναδιοργάνωση τής οικονομικής ζωής κι έχουν επιβάλλει, στη χώρα, τήν ύποδούλωση σε ένα τυραννικό κρατικό καπιταλισμό. Η προλεταριακή δικτατορία, τήν όποια οι άφελεις πιστεύουν ότι άποτελεί ένα άναπόφευκτο μεταβατικό στάδιο πού οδηγεί στον πραγματικό σοσιαλισμό, έχει έξελιχθεί σήμερα σ' ένα φρικτό δεσποτισμό, πού δέν ύστερεί σε τίποτα άπ' τήν τυραννία τών Φασιστικών κρατών. Ό Ισχυρισμός ότι τó κράτος θά πρέπει νά συνεχίσει νά ύπάρχει μέχρις ότου πάψει ή κοινωνία νάναι διαιρεμένη σε έχθρικές τάξεις μοιάζει, στο φώς δλόκληρης τής Ιστορικής έμπειρίας, σχεδόν σαν ένα κακόγούστο άστείο.

Κάθε μορφή πολιτικής εξουσίας προϋποθέτει κάποια ιδιαίτερη μορφή ανθρώπινης υποβούλωσης, για τη διατήρηση της οποίας έχει δημιουργηθεί. Όπως ακριβώς εξωτερικά, δηλαδή, σε σχέση με τ' άλλα κράτη, τὸ κράτος είναι υποχρεωμένο νὰ δημιουργήσει ορισμένους τεχνητούς ανταγωνισμούς για νὰ δικαιολογησι τὴν ύπαρξή του, έτσι κι ἐσωτερικά ὁ χωρισμὸς τῆς κοινωνίας σὲ κλάσες, βαθμίδες καὶ τάξεις ἀποτελεῖ μὴ βασική προϋπόθεση για τὴ διατήρησή του. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς Μπολσεβίκερης γραφειοκρατίας στὴ Ρωσία κάτω ἀπ' τὴν ὑποτιθέμενη δικτατορία τοῦ προλεταριάτου — πού δὲν ὑπῆρξε ποτὲ τίποτα ἄλλο ἀπ' τὴ δικτατορία μιᾶς μικρῆς κλίμακας π ἄ ν ω στὸ προλεταριάτο κι ὁλόκληρο τὸ Ρώσικο λαὸ — ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἓνα νέο παράδειγμα μιᾶς παλιᾶς ἱστορικής ἐμπειρίας πού ἔχει ἐπαναληφθεὶ ἀμέτρητες φορές. Αὐτὴ ἡ νέα ἀρχαῖσα τάξη, πού σήμερα ἐξελίσσεται γρήγορα σὲ μιὰ νέα ἀριστοκρατία, εἶναι τόσο φανερά ἀποκομμένη ἀπ' τὶς μεγάλες μάζες τῶν Ρώσων ἐργατῶν κι ἀγροτῶν, ὅσο ἀποκομμένες εἶναι ἀπ' τὶς λαϊκὲς μάζες, οἱ προνομιοῦχες κλάσες καὶ τάξεις ἄλλων χωρῶν. Κι αὐτὴ ἡ κατάσταση γίνεται ἀκόμα πιὸ ἀφόρητη, διὰ ἓνα δεσποτικὸ κράτος ἀρκέτα: στὶς κατώτερες τάξεις τὸ δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθοῦν για τὶς συνθήκες πού ἐπικρατοῦν, εἶσι ὥστε ὀποιαδήποτε διαμαρτυρία νὰ γίνεται μὲ κίνδυνος τῆς ζωῆς τους.

Ἄλλὰ ἀκόμα κι ἓνας πολὺ μεγαλύτερος βαθμὸς οικονομικῆς ἰσότητας, ἀπ' ὅτι ἐκεῖνος πού ὑπάρχει στὴ Ρωσία, δὲν θ' ἀποτελοῦσε κεντὰ ἐγγύηση ἐνάντια στὴ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ καταπίεση. Ἡ οικονομικὴ ἰσότητα ἀπὸ μόνη τῆς δὲν ἀποτελεῖ κοινωνικὴ ἀπελευθέρωση. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι πού ποτὲ δὲν κατάλαβαν ὅλες οἱ σχολὲς τοῦ ἐξουσιαστικοῦ Σοσιαλισμοῦ. Στὴ φυλακὴ, στὸ μοναστήρι ἢ στὸ στρατώνι, μπόρει κανεὶς νὰ βρεῖ ἓνα ἀρκετὰ ψηλὸ βαθμὸ ἰσότητας, καθὼς ὅλοι οἱ τρόφιμοι ἔχουν στὴ διάθεσή τους τὸ ἴδιο κατάλυμα, τὴν ἴδια τροφή, τὰ ἴδια ροῦχα καὶ τὰ ἴδια καθήκοντα. Τὸ ἀρχαῖο κράτος τῶν Ἰνκα στὸ Περὺ καὶ τὸ κράτος τῶν Ἰσουιτῶν στὴν Παραγουάη, εἶχαν ἀναπτύξει τὴν ἴση οικονομικὴ φροντίδα για κάθε κάτοικο σὲ ἓνα ὁλοκληρωμένο σύστημα, ἄλλὰ παρὸλα αὐτὰ ἐπικρατοῦσε ἐκεῖ ὁ χειρότερος δεσποτικισμὸς καὶ τὸ ἀνθρώπινο δὲν ἀποτελοῦσε ἀπλῶς τὸ ἐκτελεστικὸ ὄργανο μιᾶς ἀνώτερης βούλησης, πάνω στὶς ἀποφάσεις τῆς ὁποίας δὲν εἶχε τὴν παραμικρὴ ἐπίδραση. Δὲν ἦταν ἀδικαιολόγητο τὸ γεγονός ὅτι ὁ Προυντὸν εἶδε σ' ἓνα «Σοσιαλισμὸ δίχως ἔλευ-

θερία», τή χειρότερη μορφή υποδούλωσης. Ἡ τάση γιά κοινωνική δικαιοσύνη, τότε μόνο μπορεί ν' ἀναπτυχθεῖ ὅπως πρέπει καί νά ναι ἀποτελεσματική, όταν ἀναπτύσσεται μέσα ἀπ' τὸ ἀνθρώπινο αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας καί τῆς εὐθύνης καί βασίζεται πάνω σ' αὐτό. Μὲ ἄλλα λόγια ἢ ὁ Σοσιαλισμὸς θά ναι ἐλεύθερος ἢ δὲν θά ναι καὶ ὁ Σοσιαλισμὸς. Στὴν ἀναγνώριση αὐτῆς τῆς ἀλήθειας θρίσκειται ἡ αὐθεντική καί κατάφωρη δικαίωση τοῦ Ἀναρχισμοῦ.

Οἱ θεσμοὶ ἐξυπηρετοῦν τὸν ἴδιο σκοπὸ στὴ ζωὴ τῆς κοινωνίας· ἔπως τὰ φυσικὰ ὄργανα στὰ ζῶα καί τὰ φυτὰ. Ἀποτελοῦν τὰ ὄργανα τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Τὰ ὄργανα δὲν ἀναπτύσσονται αὐθαίρετα, ἀλλὰ ὀφείλουν τὴν προέλευσή τους σὲ συγκεκριμένες ἀνάγκες τοῦ φυσικοῦ καί κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἀλλαγμένες συνθήκες ζωῆς γεννοῦν ἀλλαγμένα ὄργανα. Ἀλλὰ κάθε ὄργανο ἐκτελεῖ τὴ λειτουργία γιά τὴν ἐκτέλεση τῆς ὁποίας δημιουργήθηκε ἢ μὲ συναφή λειτουργία. Κι ἐξαφανίζεται σταδιακὰ ἢ ἀτροφεῖ μόλις ἡ λειτουργία του πάψει νὰ ναι ἀπαραίτητη γιά τὸν ὄργανισμό.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καί μὲ τοὺς κοινωνικοὺς θεσμοὺς. Κι αὐτοὶ δὲν δημιουργοῦνται αὐθαίρετα, ἀλλὰ ὑπαγορεύονται· ἀπὸ εἰδικές κοινωνικὲς ἀνάγκες γιά νὰ ὑπηρετήσουν συγκεκριμένους σκοποὺς. Ἔτσι ἐξελίχθηκε τὸ κράτος, όταν ἄρχισαν νὰ διακρίνονται φανερά μέσα στὰ πλαίσια τῆς παλιᾶς κοινωνικῆς τάξης, τὰ οικονομικὰ προνόμια καὶ οἱ ταξικὲς δικρέσεις πού ἦταν συσχετισμένες μ' αὐτά. Οἱ ἰδιοκτητικὲς τάξεις πού μόλις εἶχαν ἔμφανιστεῖ, χρειάζονταν ἓνα πολιτικὸ ὄργανο ἐξουσίας γιά νὰ διατηρήσει τὰ οικονομικὰ καί κοινωνικὰ τους προνόμια σὲ θάρος τῶν δικῶν τους λαϊκῶν μαζῶν καί νὰ τὰ ἐπιβάλλει ἐξωτερικὰ σὲ ἄλλες ομάδες ἀνθρώπινων ὄντων. Ἔτσι δημιουργήθηκαν οἱ κατάλληλες κοινωνικὲς συνθήκες γιά τὴν ἐξέλιξη τοῦ σύγχρονου κράτους, ὡς ὄργανο πολιτικῆς ἐξουσίας γιά τὴ βίαιη ὑποταγὴ καί καταπίεση τῶν μὴ-ἰδιοκτητικῶν τάξεων. Αὐτὸ τὸ καθήκον ἀποτελεῖ τὸ βασικὸ λόγο ὑπαρξῆς του. Οἱ ἐξωτερικὲς του μορφὲς ἔχουν ἀλλάξει· στὴ πορεία τῆς ἱστορικῆς του ἀνάπτυξης, ἀλλὰ οἱ λειτουργίες του παρέμειναν πάντοτε οἱ ἴδιες. Ἔχουν ἀκόμα πλατύνει, σὸ μέτρο ἀκριβῶς πού οἱ ὑποστηρικτὲς του ἔχουν κατορθώσει νὰ ὑποτάξουν στοὺς σκοποὺς του καὶ ἄλλους τομεῖς κοινωνικῶν δραστηριοτήτων. Κι ὅπως ἀκριβῶς δὲν μποροῦν νὰ μεταβληθοῦν αὐθαίρετα οἱ

λειτουργίες ενός φυσικού ὄργανου ὥστε λογουχάρη, νὰ μπορεῖ κάποιος, κατὰ βούληση, ν' ἀκούει μὲ τὰ μάτια του ἢ νὰ βλέπει μὲ τὰ αὐτιά του, ἔτσι ἐπίσης δὲν μπορεῖ κανεὶς, ὅποτε θέλει, νὰ μετασχηματίσει ἕνα ὄργανο κοινωνικῆς καταπίεσης σὲ ὄργανο γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν καταπιεσμένων.

Ὁ Ἀναρχισμὸς δὲν ἀποτελεῖ καμιὰ τυποποιημένη λύση γιὰ ἅλα τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα, καμιὰ Οὐτοπία μᾶς τέλειᾶς κοινωνικῆς τάξης (ὅπως ἔχει συχνὰ χαρακτηριστεῖ), ἀπὸ λόγους ἀρχῆς ἀπορρίπτει κάθε ἀπόλυτο σχῆμα κι ἀντίληψη. Δὲν πιστεῖται σὲ καμιὰ ἀπόλυτη ἀλήθεια ἢ σὲ ὁποιοδήποτε πάγιο στόχο πού ἀφορᾶ τὴν ἀνθρώπινη ἀνάπτυξη, ἀλλὰ στὴν ἀπεριόριστη δυνατότητα τελειοποίησης τῶν κοινωνικῶν προτύπων καὶ τῶν ἀνθρώπινων συνθηκῶν ζωῆς, τὰ ὁποῖα προσπαθοῦν πάντοτε ν' ἀνακαλύψουν ἀνώτερες μορφές ἔκφρασης καὶ στὰ ὁποῖα, γι' αὐτὸ τὸ λόγο, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ βάλῃ ἕνα συγκεκριμένο ὄριο ἢ νὰ ὀρίσει ἕνα προκαθορισμένο στόχο. Τὸ μεγαλύτερο κακὸ κάθε μορφῆς ἐξουσίας εἶναι ἀκριβῶς τὸ ὅτι προσπαθεῖ πάντοτε νὰ περιορίσει τὴν πλούσια διαφοροποίηση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς σὲ καθορισμένες φόρμες καὶ νὰ τὴν προσαρμόσει σὲ συγκεκριμένα πρότυπα. Ὅσο ἰσχυρότεροι αἰσθάνονται οἱ ὑποστηρικτὲς της, τόσο πῶς πλείονα κατορθώνουν νὰ ὑποτάξουν κάθε τομεᾶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ὅσο πῶς εὐνουστικὴ εἶναι ἡ ἐπίδρασή τους πάνω στὴ λειτουργία τῶν δημιουργικῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, τόσο πῶς ὀλοκληρωτικὰ ἐπηρεάζει τὴν πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τῆς κοινωνίας κι ἀποτελεῖ ἕνα κακὸ προμήνυμα γιὰ τὴν ἐποχὴ μας, γιατί δείχνει μὲ τρομερὴ σαφήνεια σὲ τί τερατούργημα μπορεῖ νὰ ἐξελιχθεῖ ὁ Λ ε β ι ἀ θ α ν τοῦ Χόμπερ. Ἀποτελεῖ τὸν τέλειο θρίαμβο τοῦ πολιτικοῦ μηχανισμοῦ πάνω στὸ νοῦ καὶ τὸ σῶμα, τὴν ὀρθολογικοποίηση τῆς ἀνθρώπινης σκέψης, αἰσθήματος καὶ συμπεριφορᾶς σύμφωνα μὲ τοὺς κατεστημένους κανόνες τῶν ἀρχῶν καὶ κατὰ συνέπεια τὸ τέλος κάθε ἀληθινοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ Ἀναρχισμὸς δέχεται μόνο τὴ σχετικὴ σημασία τῶν ἰδεῶν, θεσμῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν. Ἐπομένως, δὲν ἀποτελεῖ ἕνα πηγαγιμένο, αὐτοέγκλειστο κοινωνικὸ σύστημα, ἀλλὰ μᾶλλον μιὰ ὀρισμένη τάση στὴν ἱστορικὴ ἐξέλιξη τῆς Ἀνθρωπότητος ἢ ὁποῖα, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν πνευματικὴ κηδεμονία ἔλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ κυβερνητικῶν θεσμῶν, ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἐλεύθερη, ἀνεμπόδι-

στη απόδεσμευση όλων των άτομικων και κοινωνικών δυνάμεων στη ζωή. Ἀκόμα κι ἡ ἐλευθερία δὲν εἶναι παρὰ μόνο μιά σχετική, ὄχι μιά ἀπόλυτη ἔννοια, ἀποῦ τείνει συνεχῶς νὰ διευρύνει τὰ ὄρια τῆς καὶ νὰ ἐπηρεάσει πλατύτερους κύκλους μὲ διάφορους τρόπους. Γιὰ τὸν Ἀναρχικό, ἡ ἐλευθερία δὲν ἀποτίλει μιά ἀφηρημένη φιλοσοφική ἔννοια, ἀλλὰ τῆ ζωτική, συγκεκριμένη δυνατότητα γιὰ κάθε ἀνθρώπινο ὄν, ὥστε νὰ ἀναπτύξει: πέρα ἀπὸς τὴς ἰκανότητες καὶ τὰ ταλέντα μὲ τὴς ὁποῖες τὸ ἔχει προικίσει ἡ φύση καὶ νὰ τὴς κάνει κοινωνικὰ ὠφέλιμος. Ὅσο λιγότερο ἐπεμβαίνει ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἢ πολιτικὴ κηδεμονία στὴ φυσικὴ ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου, τόσο πὺδ ἰκανοποιητικὴ κι ἀρμονικὴ θὰ γίνῃ ἡ ἀνθρώπινη προσωπικότητα, τόσο περισσότερο θ' ἀποτελέσει τὸ μέτρο τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς κοινωνίας μέσα στὴν ὁποία ἔχει ἀναπτυχθεῖ. Νὰ ποιά εἶναι ἡ αἰτία ποὺ ἀπὸς τὴς μεγάλες πολιτιστικὲς περιόδους τῆς ἱστορίας ὑπῆρξαν περιόδους πολιτικῆς ἀδυναμίας, γιὰ τὴν τὰ πολιτικὰ συστήματα βασίζονται πάντοτε στὴ μηχανοποίηση κι ὄχι στὴν ὀργανικὴ ἀνάπτυξη τῶν φυσικῶν δυνάμεων. Τὸ Κράτος κι ἡ Κουλτούρα εἶναι ἀσυμβίβαστοι ἀντίπαλοι. Ὁ Νίτσε, ποὺ δὲν ἦταν ἀναρχικός, τὸ συνειδητοποίησε αὐτὸ πολὺ καθαρὰ ὅταν ἔγραφε: «Κανένας τελικὰ δὲν μπορεῖ νὰ ξοδέψει: περισσότερα ἀπ' ὅσα ἔχει. Αὐτὸ ἰσχύει γιὰ τὰ ἄτομα, ἰσχύει καὶ γιὰ τοὺς λαούς. Ὅταν ἀναλώσει κανεὶς τὸν ἑαυτὸ του γιὰ χάρι τῆς ἐξουσίας, τῆς ὑψηλῆς πολιτικῆς, τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου, τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, τῶν στρατιωτικῶν συμφερόντων, ἂν κανεὶς ἐγκαταλείψει ἐκεῖνο τὸ μέτρο τῆς λογικῆς, τῆς εὐκρίνειας, τῆς θέλησης, τῆς αὐτοκυριαρχίας, ποὺ ἀποτελεῖ τὸν πραγματικὸ τοῦ ἑαυτοῦ, γιὰ χάρι ἑνὸς πράγματος, θὰ τὸ ἀποκτήσει σὲ βάρος τοῦ πρώτου. Ἡ Κουλτούρα καὶ τὸ Κράτος, ὡς μὴ γελιέται κανεὶς γι' αὐτὸ, εἶναι ἀνταγωνιστές: τὸ Πολιτιστικὸ Κράτος εἶναι ἀπλῶς μιά σύγχρονη ἰδέα. Τὸ ἓνα ζεῖ ἀπὸ τὸ ἄλλο, τὸ ἓνα εὐδοκίμει σὲ βάρος τοῦ ἄλλου. Ὅλες οἱ μεγάλες περιόδους τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι περιόδους πολιτικῆς παρακμῆς. Ὅτιδήποτε σπουδαῖο ὑπάρχει εἶναι, ἀπὸ πολιτιστικὴ ἀποψη, μὴ-πολιτικὸ, εἶναι ἀκόμα κι «ἀντιπολιτικὸ».

Ὅπου ἔχει περιοριστεῖ σὲ μίσημιον ἢ ἐπίδραση τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας πάνω στὴς δημιουργικὲς δυνάμεις τῆς κοινωνίας, ἐκεῖ ἢ κουλτούρα εὐδοκίμει, γιὰ τὴν ἢ πολιτικὴ κυριαρχία ἀγωνίζεται πάντοτε γιὰ τὴ διατήρηση τῆς ὁμοιομορφίας καὶ τείνει νὰ ὑποτάξει στὴ

κηδεμονία της κάθε πτυχής της κοινωνικής ζωής. Και, σ' αυτό, βρίσκεται: σέ αναπόφευκτη αντίφαση με τις δημιουργικές φιλοδοξίες της πολιτιστικής ανάπτυξης, που αναζητάει πάντοτε νέες μορφές και τομείς κοινωνικής δραστηριότητας και για την όποια ή ελευθερία της έκφρασης, ή πολυμέρεια κι ή συνεχής αλλαγή των πραγμάτων, είναι εξίσου ζωτικά αναγκαίες, όσο είναι για τη διατήρηση της πολιτικής εξουσίας οι άκαμπτοι τύποι, οι νεκροί κανόνες κι ή βίαιη καταστολή των ιδεών. Κάθε πετυχημένη ενέργεια ερεθίζει την επιθυμία για μεγαλύτερη τελειότητα και βαθύτερη εμπνευση. Κάθε νέος τύπος γίνεται ο πρόδρομος νέων δυνατοτήτων ανάπτυξης. 'Αλλ' ή εξουσία προσπαθεί πάντοτε να διατηρήσει τα πράγματα όπως είναι, προσκολλημένα ακίνδυνα στα στερεότυπα. Αυτή υπήρξε ή αιτία έλλων των επαναστάσεων της 'Ιστορίας. 'Η εξουσία δεν λειτουργεί παρά μόνο καταστροφικά, αποφασισμένη πάντοτε να σκεπάζει κάθε εκδήλωση της κοινωνικής ζωής με το ζουρλομανδύα των κανόνων της. 'Η πνευματική της έκφραση είναι το στείρο δόγμα, ή φυσική της μορφή ή ώμη θία. Κι αυτή ή πνευματική στερότητα των στόχων της αφήνει επίσης τη σφραγίδα της πάνω στους αντιπροσώπους της, ακόμα κι αν είχαν προικιστεί από τη φύση με τις καλύτερες Ικανότητες. 'Εκείνος που προσπαθεί συνεχώς να υποτάξει τα πάντα σε μιά μηχανική τάξη, γίνεται στο τέλος κι ο ίδιος μιά μηχανή και χάνει: κάθε ανθρώπινο αίσθημα.

'Από αυτή τη διαπίστωση ήταν που γεννήθηκε ο 'Αναρχισμός κι απ' αυτήν άντλει ή ηθική του δύναμη. Μόνο ή ελευθερία μπορεί να εμπνεύσει μεγάλες πράξεις στους ανθρώπους και να πραγματοποιήσει: πνευματικούς και κοινωνικούς μετασχηματισμούς. 'Η τέχνη της διακυβέρνησης των ανθρώπων δεν υπήρξε ποτέ ή τέχνη που θα μπορούσε να τους διαπαιδαγωγήσει και να τους εμπνεύσει μιά νέα διαμόρφωση της ζωής τους. 'Η τρομερή καταστολή έχει στις διαταγές της μόνο ένα άψυχο τυπάκι, που καταπνίγει στη γέννησή της κάθε ζωντανή πρωτοβουλία και γεννάει μόνο υπηκόους, όχι ελεύθερους, ανθρώπους. 'Η ελευθερία αποτελεί αυτή ακριβώς ήν Γδια ήν πεμπουσία της ζωής, ήν κινητήρα δύναμη κάθε πνευματικής και κοινωνικής ανάπτυξης, το δημιουργό κάθε νέας αντίληψης για το μέλλον της ανθρωπότητας. 'Η απελευθέρωση του ανθρώπου απ' ήν οικονομική, εκμετάλλευση κι απ' ήν πνευματική, κοινωνική και πολιτι-

κή καταπίεση, ή οποία βρίσκει τήν άνώτερη έκφρασή της στή φιλοσοφία του Άναρχισμού, άποτελεί τήν πρωταρχική προϋπόθεση για τήν εξέλιξη μιᾶς άνώτερης κοινωνικῆς κουλτούρας και μιᾶς νέας άνθρωπότητος.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΑΠ' ΤΟΝ ΛΑΟ ΤΣΕ ΩΣ ΤΟΝ ΚΡΟΠΟΤΚΙΝ

Άναρχικές Ιδέες μπορούν ν' άνακαλυφθοῦν σέ κάθε σχεδόν περίοδο τῆς γνωστῆς Ιστορίας. Τίς συναντοῦμε στόν Κινέζο σοφὸ Λάο Τσέ (Ἡ πορεία κι ὁ σωστὸς δρόμος) και στοὺς μεταγενέστερους Ἕλληνες φιλοσόφους, τοὺς Ἡδονιστές, τοὺς Κυνικούς κι ἄλλους ὑποστηρικτῆς τοῦ λεγόμενου φυσικοῦ δικαίου κι ιδιαίτερα στό Ζήνωνα, τὸν ἰδρυτῆ τῆς Στωικῆς σχολῆς κι ἀντίπαλο τοῦ Πλάτωνα. Ἐκφράστηκαν μέσα ἀπ' τίς διδασκαλίες τοῦ Γνωστικοῦ Καρποκράτη στήν Ἀλεξάνδρεια κι εἶχαν μιᾶ αἰσθητῆ ἐπίδραση πάνω σ' ὀρισμένες Χριστιανικῆς αἱρέσεις τοῦ Μεσαίωνα στή Γαλλία, Γερμανία, Ἰταλία, Ὁλλανδία κι Ἀγγλία, ὁ περισσότερες ἀπ' τίς ὁποῖες ἔπαισαν θύματα τῶν πιὸ ἄγριων καταδιώξεων. Στήν Ἱστορία τῆς Βοημικῆς Μεταρρύθμισης βρήκαν ἕνα ἰσχυρὸ ὑπερασπιστῆ σὸ πρόσωπο τοῦ Πέτρου Τσελσίκιν, ὁ ὅποιος σὸ ἔργο του, Τὸ Δίχτυ τῆς Πίστης, ἀσκήσε τὴν ἴδια κριτικὴ ἐναντία σὸ Κράτος και τὴ Θρησκεία, ὅπως ὁ Τσελστού μερικὸς αἰῶνες ἀργότερα. Ἀνάμεσα στοὺς μεγάλους Ἀνθρωπιστῆς συγκαταλέγεται ὁ Ραμπέλαι ὁ ὅποιος, στήν περιγραφή του γιὰ τὸν εὐτυχισμένο Ἡγούμενο τοῦ Θελέμ (Γαργαντοθα) παρουσίασε τὴν εἰκόνα μιᾶς ζωῆς ἀπελευθερωμένης ἀπὸ κάθε ἐξουσιαστικὸ περιορισμὸ. Ἀπ' τοὺς ἄλλους πρωτοπόρους τῆς ἀντιεξουσιαστικῆς σχέψης θ' ἀναφέρουμε ἐδῶ μόνο τοὺς Λά Μπεττί, Σουλβάν Μαρσάλ και, πάνω ἀπ' ὅλους, τὸν Ντιντερώ, σὸ πολύτομα ἔργα τοῦ ὁποῖου μπορούμε ν' ἀνακαλύψουμε ἀφθονες ἐκφράσεις ἑνὸς μεγάλου πνεύματος ποῦ εἶχε ἀπλλαγεί ἀπὸ κάθε ἐξουσιαστικὴ προκατέληψη.

Στὸ μεταξύ, ἐπιφυλλάχθηκε γιὰ τὴν πιὸ πρόσφατη ἱστορικὴ περίοδο ἡ ἀποστολὴ νά προσδώσει μιᾶ ξεκάθιρη μορφή στήν ἀναρχικὴ ἀντίληψη γιὰ τὴ ζωὴ και νά τὴν συνδέσει μὲ τὴν ἀμεση διαδικασία

της κοινωνικής εξέλιξης. Αυτό έγινε για πρώτη φορά απ' τον Ούιλιαμ Γκόντγουϊν (1756-1836) στο θαυμάσια δομημένο έργο του, *Μιά Πραγματεία για την Πολιτική Δικαιοσύνη και την επίδρασή της πάνω στη Γενική Ευημερία και Ευτυχία* (Λονδίνο, 1973). Το έργο του Γκόντγουϊν ήταν, θα μπορούσαμε να πούμε, ο ώριμος καρπός της μακρόχρονης εκείνης εξέλιξης των αντιλήψεων του πολιτικού και του κοινωνικού ριζοσπαστισμού στην Άγγλία, ή οποία προχωρεί από τον Τζώρτζ Μπούκαναν, μέσω των Ρίτσαρντ Χούκερ, Τζέραρντ Γουίτλαντι, Άλγκερνον Σίνγκεν, Τζών Λόκε, Ρόμπερτ Ουάλλας και Τζών Μπέλλερς, στους Τζέρεμυ Μπένθαμ, Τζόζεφ Πρίσλεϋ, Ρίτσαρντ Πράις και Τόμας Πέϊν.

Ο Γκόντγουϊν συνεδητοποίησε πολύ καθαρά πώς ή αιτία των κοινωνικών κακών θα πρέπει ν' αναζητηθεί όχι στη μορφή του κράτους, αλλά σ' αυτή ακριβώς την ίδια την ύπαρξή του. Άλλά συνεδητοποίησε επίσης τ' όσα τ' ανθρώπινα όντα μπορούν ν' ζήσουν μαζί φυσικά και ελεύθερα, μόνον όταν υπάρχουν οι κατάλληλες οικονομικές συνθήκες γι' αυτό και όταν τ' άτομο πάψει πια ν' υπόκειται στην εκμετάλλευση άλλων, ένας συλλογισμός πού αγνόησαν σχεδόν ολοκληρωτικά οι περισσότεροι απ' τούς εκπροσώπους τού άπλου πολιτικού ριζοσπαστισμού. Νά γιατί άργότερα άναγκάστηκαν νά κάνουν δλοένα και μεγαλύτερες παραχωρήσεις πρ' ός τ' ό κράτος, τ' όποιο έπιθυμούσαν νά περιόρισουν στό μίνιμουμ. Η ιδέα τού Γκόντγουϊν για μιά άκυβέρνητη κοινωνία υπέθετε τήν κοινωνική ιδιοκτησία τής γής και τών παραγωγικών μέσων και τήν διεύθυνση τής οικονομικής ζωής από ελεύθερους συνεταιρισμούς τών παραγωγών. Το έργο τού Γκόντγουϊν είχε έξασκήσει μιά ισχυρή επίδραση πάνω στους προχωρημένους κύκλους τών Άγγλων έργατων και στα πιδ προοδευτικά στρώματα τής φιλελεύθερης Ιντελιγκέντσιας. Και τ' ό πιδ σημαντικό απ' όλα, πρόσφερε στό νεαρό σοσιαλιστικό κίνημα τής Άγγλίας, τ' όποιο όρθηξε τούς πιδ ώριμους έρμηνευτές στα πρόσωπα τών Ρόμπερτ Όουεν, Τζών Γκρέϋ και Ούίλλιαμ Τόμσον, εκείνο τόν φανερά αντιεξουσιαστικό χαρακτήρα τόν όποιο διατήρησε για ένα μεγάλο διάστημα και πού ποτέ δέν άπέκτησε στη Γερμανία και σε πολλές άλλες χ'ώρες.

Έπίσης ο Γάλλος Σοσιαλιστής Σάρλ Φουριέ (1772-1832) με

τή θεωρία του για την έλκυστική εργασία, θα πρέπει ν' αναφερθεί έξω σάν ένας από τούς πρωτοπόρους εκφραστές τών αντίξουσιαστικών ιδεών.

Άλλά μία πολύ μεγαλύτερη επίδραση πάνω στην ανάπτυξη της Άναρχικής θεωρίας, ήταν εκείνη που έξασκήθηκε απ' τον Πιέρ Ζοζέφ Προυντόν (1809-1865), έναν απ' τούς πιο ταλαντούχους κι όπωσδήποτε τόν πιο πολύπλευρο συγγραφέα του σύγχρονου Σοσιαλισμού. Ό Προυντόν ήταν ολοκληρωτικά δεμένος με την πνευματική και κοινωνική ζωή της περιόδου του κι αυτές επηρέασαν την στάση του απέναντι σέ κάθε πρόβλημα με τό όποιο άσχολήθηκε. Έπομένως, δέν θα πρέπει νά κριθεί, όπως συνέβηκε ακόμα και με πολλούς από τούς μετέπειτα όπαδούς του, απ' τις ειδικές πρακτικές λύσεις που πρότεινε, οι όποιες ήταν γέννημα τών άναγκών της συγκεκριμένης χρονικής σαγμής. Άνάμεσα στους άναριθμητούς σοσιαλιστές δικασητές της έποχής του, ήταν ό μόνος που συνειδητοποίησε πώ ξεκάθαρα την αίτιζ της κοινωνικής άπροσαρμογής και διέθετε, πέρζ απ' αυτό, τή μεγαλύτερη Ικανότητα δραματισμού. Υπήρξε είλικρινής αντίπαλος όλων τών τεχνητών κοινωνικών συστημάτων κι είδε στήν κοινωνική εξέλιξη την αιώνια τάση για τή δημιουργία νέων κι άνώτερων μορφών πνευματικής και κοινωνικής ζωής. Ήταν πεπεισμένος ότι αυτή ή εξέλιξη δέν μπορούσε νά δεσμευτεί από καμία καθοριστική, άφηρημένη φόρμουλα.

Ό Προυντόν αντιτάχθηκε στην επίδραση της Γακωβίνικης παράδοσης, ή όποιζ κυριαρχούσε πάνω στη σκέψη τών Γάλλων δημοκρατών και τών περισσότερων Σοσιαλιστών εκείνης της περιόδου, με την ίδια άποφασιστικότητα που αντιτάχθηκε στην παρέμβαση της κεντρικής έξουσίας και του οικονομικού μονοπωλίου στη φυσική πρόοδο της κοινωνικής ανέλιξης. Τό ν' άπαλλαγεί ή κοινωνία από κείνους τούς δυό κεραινογόνους όγκους, ήταν γι' αυτόν τό μεγάλο καθήκον της επανάστασης του 19ου αιώνα. Ό Προυντόν δέν ήταν Κομμουνιστής. Καταδίκασζε την Ιδιοκτησία σά προνόμιο άπλως της έκμετάλλευσης, άλλ' ανεγνώριζε σέ όλους τό δικαίωμα της Ιδιοκτησίας πάνω στα παραγωγικά μέσα, που θα γίνονταν αποτελεσματικά μέσω βιομηχανικών ομάδων συνδεδεμένων ανάμεσά τους με ελεύθερο συμβόλαιο, στο μέτρο που αυτό τό δικαίωμα δέν χρησημευε για νά έξυπηρετήσει την έκμετάλλευση τών άλλων κι όσο έξασφαλιζόνταν σέ κάθε

μέλος της κοινωνίας ολόκληρο το προϊόν της ατομικής του εργασίας. Η Ένωση αυτή, βασισμένη πάνω στην ανταπόδοση (ἀμοιβαϊότητα), εξασφαλίζει στον καθένα την απόλαυση των δικαιωμάτων σε ἀντάλλαγμα για την προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών. Ο μέσος χρόνος εργασίας που απαιτείται για να παραχθεί ένα οποιοδήποτε προϊόν, γίνεται το μέτρο ύπολογισμού της αξίας του κι αποτελεί τη βάση της ἀμοιβαίας ἀνταλλαγής με ἐπιταγές εργασίας. Με αυτό τον τρόπο το κεφάλαιο ἀπογυμνώνεται απ' την τοκογλυφική του εξουσία και δένεται ολόκληρωτικά με την εκτέλεση της εργασίας. Έχοντας γίνει προστό σε όλους παύει ν' αποτελεί ὄργανο ἐκμετάλλευσης. Μία τέτοια μορφή οικονομικής διάρθρωσης κάνει περιττή την ὕπαρξη οποιουδήποτε πολιτικού καταπιεστικού μηχανισμού. Η κοινωνία γίνεται ένας σύνδεσμος ἀπὸ ἐλεύθερες κοινότητες που ρυθμίζουν τις ὑποθέσεις τους σύμφωνα με τις ἀνάγκες, ἀπὸ μόνες τους ἢ σὲ συνεργασία με ἄλλες και στην ὁποία ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου ἰσοδυναμεί με την ἐλευθερία τῶν ἄλλων, ὄχι με τὸν περιορισμό της ἀλλὰ με την ἐξασφάλιση και την ἐπιβεβαίωσή της. «Ὅσο πιὸ ἐλεύθερο, πιὸ δραστήριο κι ἀνεξάρτητο εἶναι τὸ ἄτομο, τόσο τὸ καλύτερο για την κοινωνία».

Αὐτὴ ἡ ὁμοσπονδιακὴ ὀργάνωση, στην ὁποία ἐβλεπε ὁ Προυντὸν τὸ ἄμεσο μέλλον της Ἀνθρωπότητας, δὲν δάζει κανένα πᾶγιο περιορισμὸ στις μελλοντικὲς δυνατότητες ἀνάπτυξης και προσφέρει τις πιὸ μεγάλες προοπτικὲς για κάθε ἀτομικὴ και κοινωνικὴ δραστηριότητα. Σεικινώντας με ἀφετηρία την Ὅμοσπονδία, ὁ Προυντὸν καταπολέμησε ἐξίσου τὴ φιλοδοξία τοῦ ἀφυπνιζόμενου ἐθνικισμοῦ της ἐποχῆς ἐκείνης, για πολιτικὴ και ἐθνικὴ ἐνοποίηση, ἡ ποία βρῆκε πολὺ ἰσχυροὺς ὑποστηρικτὲς στὰ πρόσωπα τῶν Μαντοίν, Γαριβάλδι, Ἀλιουελ κι ἄλλων. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη συνειδητοποίησε πιὸ ξεκάθαρα την πραγματικὴ φύση τοῦ ἐθνικισμοῦ, ἀπ' ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς συγχρόνους του. Ὁ Προυντὸν ἐσχῆσε μιὰ ἰσχυρὴ ἐπίδραση πάνω στην ἀνάπτυξη τοῦ Σοσιαλισμοῦ, ἡ ὁποία ἔγινε ἰδιαίτερα αἰσθητὴ στις Λατινικὲς χῶρες.

Πρόμοιες ἰδέες με τις οικονομικὲς και πολιτικὲς ἀντιλήψεις τοῦ Προυντὸν, διαδόθηκαν ἀπ' τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ λεγόμενου Ἀτομικιστικοῦ Ἀναρχισμοῦ στην Ἀμερικὴ, ὅπου βρῆκαν ἱκανοὺς ἐρμηνευτὲς στὰ πρόσωπα τέτοιων ἀνδρῶν ὅπως οἱ Τζόσουα Γουῶρεν, Στέ-

φεν Πέρλ * Αντριους, Ούίλλιαμ Β. Γκρήν, Λυσάντερ Σπουνερ, Μπέντζαμιν Τάκερ, * Έζρα Χέιγουντ, Φράνσις Δ. Τάντυ και πολλών άλλων, παρόλο πού κανένας απ' αυτούς δέν μπορούσε νά πλησιάσει την ικανότητα δραματισμού του Προυντόν. Χαρακτηριστικό αυτής της σχολής της αντιεξουσιαστικής σκέψης, είναι τó γεγονός ότι οι περισσότεροι απ' τούς εκπροσώπους της δέν δανείστηκαν τίς πολιτικές τους ιδέες απ' τόν Προυντόν, άλλ' απ' τίς παραδόσεις του * Αμερικάνικου Φιλελευθερισμού, έτσι ώστε νά μπορέσει νά ισχυρισται ó Τάκερ ότι «οι * Αναρχικοί είναι άπλώς συνεπείς Τζεφερσονικοί δημοκράτες».

Μιά μοναδική έκφραση αντιεξουσιαστικών ιδεών, μπορούμε νά βρούμε στο βιβλίο του Μάξ Στέρνερ (Γιόχαν Κάσπαρ Σμίτ, 1806 - 1856) * Ο Μοναδικός κι ή Ιδιότητά του, τó όποιο, είναι αλήθεια, πέρασε γρήγορα στη λήθη και δέν άσκησε καμιά επίδραση πάνω στην ανάπτυξη του * Αναρχικού κινήματος σαν τέτοιου. Τó βιβλίο του Στέρνερ άποτελεί βασικά μιά φιλοσοφική εργασία πού άνχνεύει την εξάρτηση του ανθρώπου απ' τίς λεγόμενες ανώτερες δυνάμεις, μ' όλους τούς ύπουλους τρόπους της και δέν διαστάζει νά βγάλει συμπεράσματα από τή γνώση πού άποκτήθηκε με τή βοήθεια αυτής της έρευνας. Είναι τó βιβλίο ένός συνεδητού έξεγερμένου; πού δέν τρέφει κανένα σεβασμό άπέναντι σ' όποιαδήποτε έξουσία, όσο ψηλά κι άν βρίσκεται κι' επομένως άπευθύνεται με παρρησία στην ανεξάρτητη σκέψη.

* Ο * Αναρχισμός βοήθηε ένα ικανό υπερασπιστή, σθεναρής επαναστατικής ενεργητικότητας, στο πρόσωπο του Μιχαήλ Μπακούνιν (1814-1876), ó όποιος στήριξε τίς ιδέες του πάνω στις διδασκαλίες του Προυντόν, άλλά τίς προέκτεινε στον οικονομικό τομέα όταν, μαζί με την δημοσπονδιακή πτέρυγα της Α' Διεθνούς, ύποστήριζε την συλλογική ιδιοκτησία της γής κι όλων των άλλων παραγωγικών μέσων κι ήθελε νά περιορίσει τó δικαίωμα της άτομικής ιδιοκτησίας μόνο στο προϊόν της άτομικής εργασίας. * Ο Μπακούνιν ύπήρξε επίσης αντίπαλος του Κομμουνισμού, πού στην εποχή του είχε ένα έντελώς έξουσιαστικό χαρακτήρα, όπως εκείνος πού εμφανίζεται ξανά, σήμερα, στο Μπολσεβικισμό.

* Δέν είμαι Κομμουνιστής, γιατί ó Κομμουνισμός συνενώνει δόλες τίς δυνάμεις της κοινωνίας στο κράτος κι άπορροφάται μέσα σ' αυτό, γιατί οδηγεί άναπόφευκτα στη συγκέντρωση όλης της ιδιοκτη-

σίας στα χέρια του Κράτους, ενώ εγώ επιδιώκω την ολοκληρωτική εξάλειψη των άρχων της εξουσίας και της κυβερνητικής κηδεμονίας, ή οποια κάτω απ' το πρόσχημα της ήθηκοποίησης και του εκπολιτισμού των ανθρώπων, τους έχει μέχρι τώρα πάντοτε υποδουλώσει, καταπίεσει, εκμεταλλευτεί και καταστρέψει».

Ο Μπακούνιν υπήρξε ένας αποφασιστικός επαναστάτης και δεν πίστευε σ' ένα φιλικό δικτατορισμό των αναθέσεων που υπάρχουν μέσα στη κοινωνία. Συνειδητοποίησε ότι οι άρχουσες τάξεις, τυφλά και πεισματικά, αντιτίθονταν σε κάθε πιθανότητα για μεγαλύτερες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις κι άκλόουθα είδε ότι η μοναδική έλπίδα σωτηρίας ήταν μια διεθνής κοινωνική επανάσταση, η οποία θα καταργούσε όλους τους θεσμούς της πολιτικής εξουσίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης και θα τους αντικαθιστούσε με μια Όμοσπονδία ελεύθερων ενώσεων των παραγωγών και των καταναλωτών, που θα φρόντιζε για την ικανοποίηση των αναγκών της καθημερινής ζωής. Έπειδή αυτός, όπως και τόσα πολλοί σύγχρονοί του, πίστευε ότι η επανάσταση βρίσκεται πολύ κοντά, κατεύθυνε όλη την τεράστια ενεργητικότητά του για να συνενώσει όλα τα πραγματικά επαναστατικά κι αντεξουσιαστικά στοιχεία, μέσα κι έξω απ' τη Διεθνή, ώστε να προφυλλάξουν την επερχόμενη επανάσταση ενάντια σε οποιαδήποτε δικτατορία ή οποιαδήποτε οπισθοδρόμηση στις καλές συνθήκες. Έτσι έγινε, με μια πολύ ειδική έννοια, ο δημιουργός του σύγχρονου Άναρχικού κινήματος.

Ο Άναρχισμός βρήκε επίσης έναν άλλο πολύτιμο έρμηνευτή, στο πρόσωπο του Πέτρου Κροπότκιν (1842-1921), ο οποίος ανέλαβε το καθήκον να κάνει προσπάθειες, για την ανάπτυξη μιας κοινωνιολογικής αντίληψης του Άναρχισμού, τις ανακαλύψεις της σύγχρονης φυσικής επιστήμης. Στο περίφημο βιβλίο του, η Ά λ λ η λ ο β ο ή θ ε ι α — Έ ν α ς Π α ρ ά γ ο ν τ α ς τ η ς Έ ξ έ λ ι ξ η ς, έστρεψε τα πυρά ενάντια στο λεγόμενο Κοινωνικό ή Δαρθικό σύμβολο, του οποίου οι έρμηνευτές προσπάθησαν ν' αποδείξουν τον αναπόφευκτο χαρακτήρα των επικρατούντων κοινωνικών συνθηκών, από τη θεωρία του Δαρβίνου περί του Ά γ ώ ν α γ ι ά τ η ν Έ π ι β ί ω σ η ς, ύψώνοντας τη πάλη των ισχυρών ενάντια στους αδύναμους στο επίπεδο ενός αδερνίου φυσικού νόμου, στον οποίο υπόκειται επίσης ο άνθρωπος. Στην πραγματικότητα αυτή η αν-

τιληψη επηρεαστηκε πολυ απο το Μαρθουσιανό δόγμα οτι το τραπέ-
ζι της ζωής δεν είναι στρωμένο για όλους κι οτι οι άχρηστοι τ μόνο
που έχουν να κάνουν είναι να συμβιβαστούν μ' αυτή την αλήθεια. Ο
Κροπόταν έδειξε οτι αυτή η αντίληψη της φύσης, σαν πεδίου συνεχούς
πολέμου, δεν αποτελεί παρά μόνο μια γελοιογραφία της πραγματικής
ζωής κι οτι παράλληλα με την αγρία πάλη για την επιβίωση, που
διεξάγεται με νύχια και με δόντια, υπάρχει επίσης μέσα στη φύση
και μια άλλη τάση ή όποια εκφράζεται με την κοινωνική συνένωση
των πιο αδύναμων ειδών και τη διατήρηση των φυλών μέσω της εξελί-
ξης των κοινωνικών ενστικτών και της αλληλοβοήθειας. Μ' αυτή
την έννοια ο άνθρωπος δεν είναι: ο δημιουργός της κοινωνίας, αλλά
ή κοινωνία ο δημιουργός του ανθρώπου, γιατί κληρονόμησε απ' τα εί-
δη, που εμφανίστηκαν πριν απ' αυτόν, το κοινωνικό ένστικτο που από
μόνο του τον έκανε ικανό να συντηρηθεί στο πρώτο του περιβάλλον
έναντα στη φυσική υπεροχή άλλων ειδών και να εξασφαλίσει με
τέτοια ανάπτυξη που δεν μπορούσε καν να εννοηθεί.

Αυτή η δεύτερη είναι πολύ σπουδαιότερη, πράγμα που αποδει-
κνύεται: απ' το σταθερό εκφυλισμό εκείνων των ειδών που ενώ οι ευ-
νατότητές τους, στον αγώνα για την επιβίωση, είναι πολύ ανώτερες
από τα πρώτα, δεν έχουν μελλοντικό κιμιά κοινωνική ζωή και θυ-
σίζονται απλώς στη φυσική τους δύναμη. Αυτή η άποψη, ή όποια
σήμερα συναντάει με σταθερά πλετώτερη αποδοχή στις φυσικές έ-
πιστήμες και στην κοινωνική έρευνα, άνοιξε έντελώς νέους όρίζοντες
για τις προοπτικές που άφορουν την ανθρώπινη εξέλιξη.

Σύμφωνα με τον Κροπόταν παραμένει αληθινό το γεγονός οτι,
ακόμα και κάτω από το χειρότερο δεσποτισμό, οι περισσότερες προ-
σωπικές σχέσεις του ανθρώπου με τους συνανθρώπους του ρυθμίζον-
ται από τα κοινωνικά έθιμα, την ελεύθερη συμφωνία και την άμοι-
θαία συνεργασία, δίχως τα όποια θάταν έντελώς αδύνατη ή κοινωνική
ζωή. Αν δεν συνέβαινε αυτό, ακόμα κι πιο ισχυρός καταπιεστικός
μηχανισμός του κράτους δεν θα μπορούσε να διατηρήσει την κοινωνι-
κή τάξη για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Όμως, οι φυσικές αυτές
μορφές συμπεριφοράς, που ξεπροβάλλουν μέσα απ' την εώτερη φύση
του ανθρώπου, συναντούν σήμερα συνεχώς επεμβάσεις κι άκρωτηριά-
ζονται απ' τα αποτελέσματα της οικονομικής εκμετάλλευσης και της
κυβερνητικής κηδεμονίας, τα όποια αντιπροσωπεύουν την κτηνώδη,

μορφή του αγώνα για την επιδίωξη μέσα στην ανθρώπινη κοινωνία. που πρέπει να ξεπεραστεί απ' την άλλη μορφή, της αλληλοδοσθήειας και της ελεύθερης συνεργασίας. Η συνείδηση της προσωπικής ευθύνης και η ικανότητα δημιουργίας συμπαθειών με άλλους, που δημιουργούν δια τα κοινωνικά ήθη και όλες τις ιδέες της κοινωνικής δικαιοσύνης, αναπτύσσονται καλύτερα μέσα σε ελεύθερες συνθήκες.

"Όπως ο Μπακούνιν, ο Κροπότκιν υπήρξε επίσης ένας επαναστάτης. 'Αλλ' αυτός, σαν τον 'Ελιζέ Ρεκλύ και άλλους, θεωρούσε τη επανάσταση μόνο σαν μια ειδική φάση της εξελικτικής διαδικασίας, ή οποία εμφανίζεται κάθε φορά που οι νέες κοινωνικές φιλοδοξίες είναι τόσο περιορισμένες, ώστε είναι αναγκασμένες να θρυσματίσουν με τη βία το καλίδ καθούκι, πρωτό να μπορέσουν να λειτουργήσουν σαν νέοι παράγοντες μέσα στην ανθρώπινη ζωή.

Σε αντίθεση με το Μουτσελλισμό του Προυττόν και τον Κολλεκτιβισμό του Μπακούνιν, ο Κροπότκιν υποστήριζε την συλλογική ιδιοκτησία όχι μόνο των παραγωγικών μέσων, αλλά και των προϊόντων της εργασίας, καθώς είχε τη γνώμη ότι η σημερινή τεχνολογική κατάσταση δεν ήταν δυνατός ο ακριβής υπολογισμός της αξίας της ατομικής εργασίας, άλλ' ότι, απ' την άλλη μεριά, θα μπορούσε να γίνει δυνατή η εξασφάλιση μιας σχετικής αφθονίας για κάθε άνθρωπο, μ' ένα ορθολογικό προαναταλισμό των σύγχρονων μεθόδων εργασίας μας. 'Ο 'Αναρχοκομμουνισμός, που πριν απ' τον Κροπότκιν είχε ήδη προωθηθεί απ' τους Ζοζέφ Ντεζάκ, 'Ελιζέ Ρεκλύ, Κάρλο Καφιέρο και άλλους και ο οποίος αναγνωρίζεται σήμερα απ' την συντριπτική πλειοψηφία των 'Αναρχικών, βρήκε στο πρόσωπό του τον πιο λαμπρό του ερμηνευτή.

Θα πρέπει επίσης ν' αναφέρουμε εδώ τον Λέοντα Τολστόι (1828 - 1910) ο οποίος, απ' τον πρωτόγονο Χριστιανισμό και με βάση τις ηθικές αρχές που περιέχονται στα Ευαγγέλια, οδηγήθηκε στην ιδέα μιας κοινωνίας δίχως κυριάρχους.

Σ' όλες τους 'Αναρχικούς είναι κοινή ή επιθυμία ν' απελευθερώσουν την κοινωνία από κάθε πολιτικό και κοινωνικό καταπεστικό θεσμό, που στέκεται εμπόδιο στο δρόμο για τη δημιουργία μιας ελεύθερης 'Ανθρωπότητας. Μ' αυτή την έννοια, ο Μουτσελλισμός, ο Κολλεκτιβισμός και ο 'Αναρχοκομμουνισμός δεν θα πρέπει να θεωρηθούν σαν κλειστά οικονομικά συστήματα, που δεν επιτρέπουν καμμία πα-

ραπέρα ανάπτυξη, άλλ' άπλώς σαν οικονομικές ύποθέσεις αναφορικά με τὰ μέσα πού απαιτούνται για τή συντήρηση μιās ελεύθερης κοινότητας. Πιθανόν άκόμα και να συνυπάρχουν διαφορετικές μορφές οικονομικής συνεργασίας, σε όποιαδήποτε μορφή ελεύθερης κοινωνίας τού μέλλοντος, άπου κάθε κοινωνική πρόοδος πρέπει να συσχετίζεται με τόν ελεύθερο πειραματισμό και τόν πρακτικό έλεγχο νέων μεθόδων, για τούς όποιους θα προσφέρεται κάθε εύκαιρία σε μιιά ελεύθερη κοινωνία πού θ' άποτελείται από ελεύθερες κοινότητες.

Τό ίδιο ισχύει και για τις διάφορες μεθόδους τού 'Αναρχισμού. Τό έργο τών οπαδών του είναι κατεξοχήν ένα εκπαιδευτικό έργο, πού έχει σαν σκοπό να προετοιμάσει, πνευματικά και ψυχολογικά, τούς ανθρώπους για ν' αναλάβουν τό καθήκον τής κοινωνικής τους άπελευθέρωσης. Κάθε άπόπειρα για να περιοριστεί ή επίδραση τού οικονομικού μονοπωλισμού κι ή έξουσία τού κράτους, άποτελεί ένα άκόμα δήμα πρὸς τήν πραγματοποίηση αὐτῶν τού στόχου. Κάθε ανάπτυξη τής έθελοντικής οργάνωσης, στους διάφορους τομείς τής κοινωνικής δραστηριότητας, πρὸς τήν κατεύθυνση τής προσωπικής ελευθερίας και τής κοινωνικής δικαιοσύνης πλαταίνει τή συνείδηση τού λαοῦ και δυναμώνει τό αίσθημα τής κοινωνικής του ευθύνης, δίχως τό όποιο δέν μπορεί να συντελεστεί καμιά άλλαγή στην κοινωνική ζωή. Οι περισσότεροι: άπ' τούς σύγχρονους αναρχικούς έχουν πειστεί ότι: μιιά τέτοια μεταμόρφωση τής κοινωνίας θα χρειαστεί χρόνια δημιουργικής εργασίας κι εκπαίδευσης κι ότι δέν μπορεί να περατωθεί δίχως επαναστατικές άναταραχές, οι όποιες μέχρι τώρα έχουν συντελέσει πάντοτε στην πραγματοποίηση κάθε προόδου τής κοινωνικής ζωής. Ό χαρακτήρας αὐτῶν τῶν άναταραχῶν, φυσικά, εξαρτάται: άπόλυτα από τή δύναμη τής αντίστασης πού θα μπορέσει να προβάλλει στην πραγματοποίηση αὐτῶν τῶν ιδεῶν ή άρχουσα τάξη. Όσο πλατύτεροι είναι κύκλοι πού εμπνέονται άπ' τήν ιδέα μιās αναδιοργάνωσης τής κοινωνίας, θάσει τού πνεύματος τής ελευθερίας και τού Σοσιαλισμοῦ, τόσο μικρότερα θά'ναι: στό μέλλον οι επιλόγιοι πόνοι τῶν νέων κοινωνικῶν ἀλλαγῶν. Γιατί άκόμα κι οι επαναστάσεις τό μόνο πού μπορούν να κάνουν είναι ν' αναπτύξουν και να τελειοποιήσουν τις ιδέες πού ήδη υπάρχουν κι οι όποιες έχουν εισχωρήσει: μέσα στη συνείδηση τῶν ανθρώπων. Άλλά δέν μπορούν οι ίδιες να δημιουργήσουν νέες ιδέες ή να γεννήσουν νέους κόσμους εκ τού μηδενός.

Πριν απ' την εμφάνιση των ολοκληρωτικών κρατών στη Ρωσία, Ίταλία, Γερμανία κι αργότερα στην Πορτογαλία κι Ίσπανία και το ξέσπασμα του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου, υπήρχαν σχεδόν σε κάθε χώρα αναρχικές οργανώσεις και κινήματα. Άλλ' όπως κι όλα τ' άλλα σοσιαλιστικά κινήματα εκείνης της εποχής, έπεσαν θύματα της φασιστικής τυραννίας και της εισβολής των Γερμανικών στρατευμάτων στις διάφορες χώρες και δεν μπορούσαν παρά μόνο να κινούνται παράνομα. Μετά τον τερματισμό του πολέμου μπορούμε να παρατηρήσουμε μια αναβίωση των αναρχικών κινήματων σ' όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Οι δημοσπονδίες των Γάλλων κι Ίταλών αναρχικών είχαν ήδη συγκαλέσει τα πρώτα τους συνέδρια καθώς επίσης κι οι Ίσπανοί αναρχικοί, πολλές χιλιάδες απ' τους οποίους συνεχίζουν να ζουν εξόριστα, κυρίως στο Βέλγιο, τη Γαλλία και τη Β. Αφρική. Αναρχικές εφημερίδες και περιοδικά εκδίδονται ξανά σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες και στη Βόρεια και Νότια Αμερική.

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ

Πολλοί αναρχικοί αφιέρωσαν ένα μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς τους στο εργατικό κίνημα ιδιαίτερα στις Λατινικές χώρες, όπου γεννήθηκε σε μεταγενέστερα χρόνια το κίνημα του Αναρχοσυνδικαλισμού. Τα θεωρητικά του επιχειρήματα βασίζονταν στις διδασκαλίες του αντιεξουσιαστικού ή αναρχικού σοσιαλισμού, ενώ η οργανωτική του μορφή πάρθηκε απ' το κίνημα του επαναστατικού συνδικαλισμού το οποίο στη χρονική περίοδο απ' το 1895 ως το 1910 είχε σημειώσει μια σημαντική άνοδο, ιδιαίτερα στη Γαλλία, Ίταλία κι Ίσπανία. Οι ιδέες κι οι μέθοδές του όμως δεν ήταν νέες. Είχαν ήδη βρει μια πλατιά ανταπόκριση μέσα στις τάξεις της Α' Διεθνούς όταν η Μεγάλη Ένωση, είχε φθάσει στο ζενίθ της πνευματικής της ανάπτυξης. Αυτό φάνηκε καθαρά απ' τις διαφωνίες που εμφανίστηκαν στο τέταρτο συνέδριό της, το οποίο έγινε στη Βασιλεία (1869), άναφορικά με τη σημασία των οικονομικών οργανώσεων των εργατών. Στην έκθεσή του σχετικά μ' αυτό το πρόβλημα, που υπέβαλε στο συνέδριο ο Εϋγένος Χίγς σ' όνομα της Βελγικής

Όμοσπονδίας, παρουσιάστηκε για πρώτη φορά με ένταλως νέα & ποψη ή οποία είχε μια φανερή συγγένεια με όρισμένες ιδέες του Ρόμπερτ Όουεν και του Άγγλικού εργατικού κινήματος του 1930.

Για να μπορέσει να γίνει μια σωστή εκτίμηση του γεγονότος αυτού, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι την εποχή εκείνη οι διάφορες σχολές του κρατικού σοσιαλισμού δεν αποδίδανε καμιά σημασία, ή, στην καλύτερη περίπτωση, μικρή μόνο σημασία στα εργατικά συνδικάτα. Οι Γάλλοι Μπλανκιστές θεωρούσαν τις οργανώσεις αυτές απλώς σαν ένα μετρρυθμιστικό κίνημα, που είχε σαν άμεσο στόχο την εγκαθίδρυση μιας σοσιαλιστικής δικτατορίας. Ο Φερδινάνδος Λασσάλ και οι όπαδοί του, κατεύθυναν όλες τους τις ενέργειες προς την κατεύθυνση της συνένωσης των εργατών σ' ένα πολιτικό κόμμα: υπήρξαν ειλικρινείς αντίπαλοι σε κάθε προσπάθεια του εργατικού συνδικαλισμού, τον οποίο θεωρούσαν μόνο σαν ένα εμπόδιο για την πολιτική ανέλιξη της εργατικής τάξης. Ο Μάρξ και οι ύποστηρικτές του εκείνης της περιόδου άναγνώρισαν, είναι αλήθεια, την άναγκαιότητα των εργατικών συνδικάτων για την επίτευξη όρισμένων βελτιώσεων μέσα στα πλαίσια του καπιταλιστικού συστήματος, αλλά πίστευαν ότι ο ρόλος τους θα εξατμιούνταν σ' αυτό και θα εξαφανίζονταν μαζί με τον καπιταλισμό, αφού η μετάβαση στο Σοσιαλισμό δεν μπορούσε να οδηγηθή από κανέναν άλλο παρά μόνο από μια προλεταριακή δικτατορία. Η ιδέα αυτή, ύπείστη για πρώτη φορά, στη Βασιλεία, με σφαιρική κρατική εξέταση. Οι άπόψεις που εκφράζονταν στη Βελγική έκθεση που παρουσίασε ο Χίνς και που υίοθετούσαν οι άναπρόσωποι άπ' την Ίσπανία, την Έλβετική Γενεύρα και το μεγαλύτερο μέρος των Γαλλικών τμημάτων, βασίζονταν στην άρχή ότι οι σημερινές οικονομικές ένώσεις των εργατών δεν αποτελούν μόνο με άναγκαιότητα μέσα στα πλαίσια της σημερινής κοινωνίας, αλλά και ότι, πολύ περισσότερο, θαπρεπε να θεωρούνται σαν ο κοινωνικός πυρήνας μιας έπερχόμενης σοσιαλιστικής οικονομίας και ότι έπομένως το καθήκον της Διεθνούς ήταν να εκπαιδεύσει τους εργατες για ν' αναλάβουν αυτή την άποστολή. Σύμφωνα με την πρόταση αυτή το συνέδριο υιοθέτησε το ακόλουθο ψήφισμα:

•Το συνέδριο διακηρύσσει ότι: Όλοι οι εργατες πρέπει να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν ένώσεις για την προβολή αντίστασης μέσα στους διάφορους έπαγγελματικούς κλάδους. Μόλις δημιουρ-

γηθεί ένα νέο συνδικάτο, αυτό θα πρέπει να γνωστοποιείται στα συνδικάτα του ίδιου επαγγελματικού κλάδου, ώστε να μπορέσει έτσι να αρχίσει ο σχηματισμός εθνικών συμμαχιών ανάμεσα στις βιομηχανίες. Οι συμμαχίες αυτές θα αναλάβουν το καθήκον να συγκεντρώνουν οτιδήποτε υλικό σχετίζεται με τη βιομηχανία τους, να συμβουλεύουν αναφορικά με τα μέτρα που θα πρέπει να παρθούν από κοινού και να ελέγχουν την ομαλή εφαρμογή τους, με τελικό σκοπό την ανακατάσταση του σημερινού συστήματος της μισθωτής εργασίας, από την δημοσπονδία των ελεύθερων παραγωγών. Το συνέδριο αναθέτει στο Γενικό Συμβούλιο τη φροντίδα για τη δημιουργία μιας συμμαχίας ανάμεσα στα εργατικά συνδικάτα όλων των χωρών».

Υποστηρίζοντας το ψήφισμα που πρότεινε η Επιτροπή, ο Χίνς εξήγησε ότι: «Από αυτή τη δυαδική μορφή οργάνωσης, τις τοπικές εργατικές ενώσεις και τη γενική συμμαχία σε κάθε βιομηχανία, από τη μία μεριά και την πολιτική διοίκηση των εργατικών συμβουλίων από την άλλη, θα γεννηθεί η γενική αναπροσωπεία των εργατών σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνικό επίπεδο. Τα συμβούλια των επαγγελματιών κλάδων και των βιομηχανικών οργανώσεων θα παρουν τη θέση της σημερινής κυβέρνησης και αυτή η αντιπροσωπείωση των εργατών θα κόψει, μια για πάντα, κάθε δεσμό με τις κυβερνήσεις του παρελθόντος».

Αυτή η νέα ιδέα γεννήθηκε από την αναγνώριση του γεγονότος πως κάθε νέα οικονομική μορφή της κοινωνίας θα πρέπει να συνδεύεται από μια νέα πολιτική μορφή του κοινωνικού οργανισμού και ότι δεν θα μπορούσε να βρει πρακτική έκφραση ποθενά άλλου, παρά μόνο σ' αυτή. Οι έπαυλοι της έβλεπαν στο πρόσωπο του σημερινού εθνικού κράτους μόνο τον πολιτικό πράκτορα, και υπερασπιστή των ιδιοκτητικών τάξεων και επομένως δεν αγωνίστηκαν για να κατακτήσουν την εξουσία, αλλά για να εξαλείψουν κάθε σύστημα εξουσίας που υπάρχει μέσα στην κοινωνία, το οποίο θεωρούσαν ότι την απαραίτητη προϋπόθεση κάθε τυραννίας και εκμετάλλευσης Συνειδητοποίησαν ότι μαζί με το μονοπώλιο της ιδιοκτησίας θα

πρέπει νά εξαφανιστεί επίσης και τὸ μονοπώλιο τῆς ἐξουσίας. Σκεκινώντας ἀπ' τὴν ἀναγνώριση τοῦ γεγονότος δι: ἡ ἀντίληψη τῆς κυριαρχίας ἀνθρώπου πάνω σὲ ἀνθρώπο ἀνῆκε στὸ παρελθόν, προσπάθησαν νά ἐξοικειωθοῦν μὲ τὴ διαχείριση τῶν πραγμάτων. Ἡ, ὅπως ὁ Μπακούνιν, ἔνας ἀπ' τοὺς μεγάλους πρόδρομους τοῦ Ἀναρχοσυνδικαλισμοῦ, τοποθετεῖ τὸ θέμα: «Ἀφοῦ ἡ ὀργάνωση τῆς Διεθνούς ἔχει σὰν στόχο της, ὄχι τὴ δημιουργία νέων κρατῶν ἢ δεσποτῶν, ἀλλὰ τὴ ριζικὴ ἐξάλειψη κάθε ξεχωριστῆς κυριαρχίας, θὰ πρέπει νάχει ἕνα ἐντελῶς διαφορετικὸ χαραχτήρα ἀπ' τὴν ὀργάνωση τοῦ κράτους. Στὸν ἴδιο ἀκριβῶς βαθμὸ πού τὸ τελευταῖο εἶναι ἐξουσιαστικὸ, τεχνητὸ καὶ βίαιο, ξένο κ: ἐχθρικὸ ἀπέναντι στὴ φυσικὴ ἀνάπτυξη τῶν συμφερόντων καὶ τῶν ἐνστικτῶν τῶν ἀνθρώπων, θὰ πρέπει κ: ἡ ὀργάνωση τῆς Διεθνούς νάβαι ἐλεύθερη, φυσικὴ κ: ἀπὸ κάθε ἀποψη σύμφωνη μ' ἐκεῖνα τὰ συμφέροντα κ: ἔνστικτα. Ἄλλὰ ποῶ εἶναι ἡ φυσικὴ ὀργάνωση τῶν μαζῶν; Ἔβναι κείνη πού βασίζεται στὶς διαφορετικὰς ἀπασχολήσεις τῆς πραγματικῆς καθημερινῆς τους ζωῆς, στὰ διάφορα εἶδη ἐργασίας τους, μὲ ὀργάνωση σύμφωνα μὲ τὶς ἀπασχολήσεις τους, μὲ ἑπαγγελματικὴ ὀργάνωση. Ὅταν βλεσ οἱ βιομηχανίες, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς γεωργίας, ἐκπροσωπηθοῦν στὴ Διεθνή, ἡ ὀργάνωσή της, ἡ ὀργάνωση τῶν ταλαίπωρων μαζῶν, θάχει πραγματοποιηθεῖ».

Καὶ σὲ μὲ ἄλλη περίπτωση: «Ὅλη αὐτὴ ἡ πρακτικὴ καὶ ζωικὴ μελέτη τῆς κοινωνικῆς ἐπιστήμης ἀπ' τοὺς ἴδιους τοὺς ἐργάτες, στοὺς ἐπαγγελματικούς τους κλάδους καὶ τὰ συνδικάτα τους, θὰ τοὺς δημιουργήσῃ — καὶ τὸ ἔχει ἤδη κάνει — τὴν ὁμόφωνη, καλοζυγισμένη καὶ πρακτικὰ καὶ θεωρητικὰ ἐκδηλωνόμενη πεποίθηση δι: ἡ πραγματικὴ, τελικὴ, ὀλοκληρωτικὴ ἀπελευθέρωση τῶν ἐργατῶν εἶναι δυνατὴ μόνο κάτω ἀπὸ μὲ ἑπὶ ὑπόθεση: τὴν ἀπαλλοτρίωση τοῦ κεφαλαίου, δηλαδὴ, τῶν πρώτων ὄλων κ: ὄλων τῶν παραγωγικῶν μέσων, συμπεριλαμβανομένης τῆς γῆς, ἀπὸ δολόκληρο τὸ σῶμα τῶν ἐργατῶν...

Ἡ ὀργάνωση τῶν ἐργατικῶν τμημάτων, ἡ ὁμοσπονδιακὴ τους σύνδεση μὲ τὴ Διεθνή κ: ἡ ἀντιπροσώπευσή τους ἀπ' τὰ LABOR

CHAMBERS, όχι μόνο θα δημιουργήσει μετ' μεγάλη ακαδημία στην οποία οι εργάτες της Διεθνούς, συνδυάζοντας θεωρία και πρακτική, μπορούν και πρέπει να μελετήσουν την οικονομική επιστήμη, αλλά και φέρνει μέσα της τα ζωντανά σπέρματα μιας νέας κοινωνικής τάξης, η οποία πρόκειται ν' αντικαταστήσει τον άστυχο κόσμο. Δημιουργούν όχι μόνο τις ιδέες, αλλά και τα γεγονότα του ίδιου του μέλλοντος...».

Μετά την παρακμή της Διεθνούς και το Γαλλογερμανικό Πόλεμο, εξαιτίας των οποίων η κύρια εστία του σοσιαλιστικού κινήματος μεταφέρθηκε στη Γερμανία, οι εργάτες της οποίας δεν είχαν ούτε επαναστατική παράδοση ούτε την πλούσια εμπειρία που διέθεταν οι Σοσιαλιστές των Δυτικών χωρών, οι ιδέες εκείνες ξεχάστηκαν σταδιακά. Μετά την ήττα της Παρισινής Κομμούνας και τις επαναστατικές αναταραχές στην Ίταλία κι Ίσπανία, τα τμήματα της Διεθνούς που υπήρχαν σ' αυτές τις χώρες αναγκάστηκαν, για πολλά χρόνια, να ζούν στην παρανομία. Μόνο με την άφύπνιση του επαναστατικού Συνδικαλισμού στη Γαλλία, κατόρθωσαν να διασωθούν απ' τη λήθη οι ιδέες της Α' Διεθνούς και να εμπνεύσουν για μετ' ακόμα φορά μεγάλα στρώματα του εργατικού κινήματος.

Ο ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ ΚΙ Ο ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Ο σύγχρονος Αναρχοσυνδικαλισμός αποτελεί μετ' άμεση συνέχεια εκείνων των κοινωνικών φιλοδοξιών που υλοποιήθηκαν στους κύκλους της Α' Διεθνούς και που κατανοήθηκαν καλύτερα κι υποστηρίχθηκαν με σθένος απ' την αντιεξουσιαστική πτέρυγα της μεγάλης εργατικής ένωσης. Η ανάπτυξή του ήταν μετ' άμεση αντίδραση ενάντια στις αναλήψεις και τις μεθόδους του πολιτικού Σοσιαλισμού, μετ' αντίδραση που στη δεκαετία που προηγήθηκε του Α' Παγκόσμιου Πολέμου είχε ήδη εκδηλωθεί με την μεγάλη άνοδο του συνδικαλιστικού εργατικού κινήματος στη Γαλλία, Ίταλία κι Ισπανία, όπου η συντριπτική πλειοψηφία των οργανωμέ-

νων εργατων ειχε παραμεινει παντοτε πιστη στα δογματα της αντι-ξουσαπτικης περυγας της Διεθνοϋς.

Στην Γαλλια ηταν που βρηκε μια ξεκαθαρη εκφραση, μεσα στις θεωριες και τακτικες του επαναστατικου Συνδικαλισμοϋ, η αντι-θεση εναντια στις ιδεες και τις μεθοδους των αυγηχρονων εργατικων κομματων. Η άμεση αιτια της αναπτυξης αυτων των νεων τάσεων μεσα στο Γαλλικó εργατικό κίνημα, ηταν η συνεχής διάσπαση των διαφόρων σοσιαλιστικων κομματων της Γαλλιας. "Όλα αυτα τα κόμματα, εκτος απ' τους Άλλεμανιστές, οι οποιοι αργότερα εγκατέλειψαν έντελώς τις κοινοβουλευτικες δραστηριότητες, θεωροϋσαν τα εργατικά συνδικατα απλώς σαν κέντρα στρατολογιας οπαδων για την πραγματοποίηση των πολιτικων τους σκοπων και δεν καταλάβαιναν καθόλου τις πραγματικες τους λειτουργίες. Οι συνεχεις διαμάχες ανάμεσα στις διάφορες σοσιαλιστικες φράξιας ηταν φυσικό να μεταφερθουν και μεσα στα εργατικά συνδικατα και συνέβαινε πολύ συχνά το γεγονός να καταδικουν σε άπεργια τα συνδικατα μιας φράξιας και τα συνδικατα των άλλων φραξιων να ενεργουν άπεργοσπάστικα. Αυτή η άφορητη κατάσταση άνοξε σιγά-σιγά τα μάτια των εργατων. Έτσι το συνέδριο των εργατικων συνδικατων στη Νάντη (1894) άναθεσε σε έμια ειδική επιτροπή το καθήκον ν' ανακαλύψει τα μέσα που θα βοηθήσουν στη δημιουργια μιας κατανόησης ανάμεσα στις συμμαχίες των εργατικων συνδικατων. Το άποτέλεσμα ηταν η δημιουργια, τον επόμενο χρόνο, της Γ ε ν ι κ η ς Σ υ ν ο μ ο σ π ο υ δ ί α ς Έ ρ γ α σ ί α ς (C.G.T.) στο συνέδριο της Λιμόζ, η οποια διακήρυξε την ανεξαρτησία της από κάθε πολιτικό κόμμα. Από τότε υπήρχαν στη Γαλλια δυό μόνο μεγάλες ομάδες εργατικων συνδικατων ή C.G.T. κι ή FEDERATION DES BOURGES DU TRAVAIL και στα 1902, στο συνέδριο του Μονπελιέ ή τελευταία ένσωματώθηκε στη C.G.T.

Συχνά, αντιμετώπιζε κανεις την πλατιά διαδομένη γνώμη, ή οποια τροφοδοτήθηκε ιδιαίτερα απ' τον Βέρνερ Σόμπαρτ, πως ο επαναστατικός Συνδικαλισμός στη Γαλλια οφείλει την προέλευσή του σε διανοούμενους όπως ο Γεώργιος Σορέλ, Ε. Μπέρθ και Χ. Λαγκαρντέλ, οι οποιοι στο περιοδικό «Σ ο σ ι α λ ι σ τ ι κ ό Κ ί ν η μ α», που πρωτοεκδόθηκε στα 1899, έπεξεργάστηκαν με το δικό τους τρόπο τα πνευματικά άποτελέσματα του νέου κινήματος. Αυτή ή άποψη είναι έντελώς λαθεμένη. Κανένας απ' αυτούς τους άντρες

δὲν ἀνῆκε στὸ κίνημα, οὔτε εἶχαν ἐξασκήσει καμιά σημαντικὴ ἐπίδραση στὴν ἐσωτερικὴ τοῦ ἀνάπτυξη. Ἐπιπλέον, ἡ C.G.T. δὲν ἀποτελοῦνταν ἀποκλειστικὰ ἀπὸ ἐπαναστατικὰ συνδικάτα. Εἶναι βέβαια ὅτι τὰ μισὰ μέλη τῆς ἀκολουθοῦσαν μιὰ ρεφορμιστικὴ γραμμὴ καὶ εἶχαν προσχωρήσει στὴ C.G.T. γιὰτὶ ἀκόμα καὶ αὐτοὶ εἶχαν ἀναγνωρίσει: πὼς ἡ ἐξάρτηση τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων ἀπ' τὰ πολιτικὰ κόμματα ἀποτελοῦσε μιὰ κακοτυχία γιὰ τὸ κίνημα. Ἄλλ' ἡ ἐπαναστατικὴ πτέρυγα, ἡ ὁποία εἶχε μὲ τὸ μέρος τῆς τὰ πρὸ ἐνεργητικὰ καὶ δραστήρια σταχεῖα τῶν ὀργανωμένων ἐργατῶν καθὼς ἐπίσης καὶ τὶς πρὸ σπουδαῖες πνευματικὲς δυνάμεις ποὺ ὑπῆρχαν μέσα στὴν ὀργάνωση, ἔβησε πάνω στὴ C.G.T. τὴ χαρακτηριστικὴ τῆς σφραγίδα καὶ ἦταν αὐτὴ ποὺ καθόρισε τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἰδεῶν τοῦ ἐπαναστατικοῦ Συνδικαλισμοῦ. Πολλὰ μέλη τῆς προέρχονταν ἀπ' τοὺς Ἀλλεμανιστὲς καὶ ἀκόμα περισσότερα ἀπ' τὶς τάξεις τῶν ἀναρχικῶν, ὅπως ὁ Φερνάν Πελλοτιέ, ὁ πανεξυπνος γραμματεὺς τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν LABOR EXCHANGE, ὁ Ἐμὶλ Πουζέ, ὁ ἐκδότης τοῦ ἐπίσημου ὄργανου τῆς C.G.T. Λ α ι κ ῆ Φ ω ν ῆ, ὁ Π. Ντελασάλ, ὁ Γ. Ὑβετὸ καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Βασικά, κάτω ἀπ' τὴν ἐπίδραση τῆς ρεζοσπαστικῆς πτέρυγας τῆς C.G.T. ἦταν ποὺ ἀναπτύχθηκε τὸ νέο κίνημα καὶ βρῆκε τὴν ἐκφρασὴ του στὸ Χάρτη τῆς Ἀμιένης (1906), ὅπου ἐκτέθηκαν οἱ ἀρχές καὶ οἱ μέθοδοι τοῦ κινήματος.

Τὸ νέο κίνημα ποὺ ἐμφανίστηκε στὴ Γαλλία, βρῆκε μιὰ ἰσχυρὴ ἀπήχηση ἀνάμεσα στοὺς Λατίνους ἐργάτες καὶ εἰσχώρησε ἐπίσης μέσα στὶς χώρες τους. Ἡ ἐπίδραση ποὺ εἶχε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ Γαλλικὸς Συνδικαλισμὸς, πάνω σὲ μεγαλύτερα καὶ μικρότερα στρώματα τοῦ διεθνoῦς ἐργατικοῦ κινήματος, ἐκσχύθηκε σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπ' τὴν ἐσωτερικὴ κρίση ἡ ὁποία πρόσβαλε, κατὰ τὴν περίοδο ἐκείνη, ἐλα σχεδὸν τὰ σοσιαλιστικὰ ἐργατικὰ κόμματα τῆς Εὐρώπης. Ἡ πάλι ἀνάμεσα στοὺς λεγόμενους Ρεβιζιονιστὲς καὶ τοὺς δογματικoὺς Μαρξιστὲς καὶ ἰδιαίτερα τὸ γεγονός ὅτι αὐτὲς ἀκραιῶς οἱ ἴδιες οἱ κοινοβουλευτικὲς τους δραστηριότητες ἀνάγκασαν τοὺς πρὸ ἀδιάλλακτους ἀντίπαλους τοῦ Ρεβιζιονισμοῦ ν' ἀκολουθήσουν, ἀπὸ φυσικὴ ἀναγκαιότητα, τὸ μονοπάτι τοῦ Ρεβιζιονισμοῦ, ἔκανε πολλὰ ἀπ' τὰ πρὸ σκεπτικιστικὰ στοιχεῖα νὰ σκεφτοῦν σοβαρὰ. Συνειδητοποίησαν οὖν ἡ συμμετοχὴ στὴν πολιτικὴ τῶν ἐθνικῶν κρατῶν δὲν εἶχε ὀδη-

γήσει τὸ ἐργατικὸ κίνημα οὔτε ἓνα βήμα κοντότερα πρὸς τὸ σοσιαλισμὸν, ἀλλὰ εἶχε συντελέσει κατὰ πολὺ στὸ νὰ καταστρέφει τὴν πίστη γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς δημιουργικῆς σοσιαλιστικῆς δραστηριότητος καί, τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα, εἶχε στερήσει τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' τὴν πρωτοβουλία τους, δημιουργώντας τους τὴν καταστρεπτικὴ αὐταπάτη ὅτι ἡ σωτηρία ἐρχεται πάντοτε ἀπὸ τὴν κορυφή.

Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες ὁ Σοσιαλισμὸς ἔχασε σιγά-σιγά τὸ χαρακτῆρα τοῦ σὺν πολιτικῷ ἰδεολογικῷ, ὁ ὁποῖος συνίστατο στὸ νὰ προετοιμάσει τοὺς ἐργάτες γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ σημερινοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος καὶ πού, ἐπομένως, δὲν μπορούσε ν' ἀναχαιτιστεῖ ἀπ' τὰ τεχνητὰ σύνορα τῶν ἔθνικῶν κρατῶν. Στὸ μυαλὸ τῶν ἡγετῶν τῶν σύγχρονων ἐργατικῶν κομμάτων, οἱ ὑποτιθέμενοι σκοποὶ τοῦ κινήματός τους μπλέκονταν ὁλοένα καὶ περισσότερο μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνικου κράτους, ὥσπου στὸ τέλος ἐγίναν ἀνίκανοι νὰ ξεχωρίσουν μὴ ὅποιαδήποτε συγκεκριμένη διχωριστικὴ γραμμὴ ἀνάμεσά τους. Θᾶταν λάθος τὸ ν' ἀνακαλύψουμε σ' αὐτὴ τὴν παράξενη μεταστροφῇ, μὴ σκόπιμη προδοσίᾳ ἀπὸ μέρος τῶν ἡγετῶν, ὅπως ἔχουν τόσο συχνὰ ἰσχυριστεῖ πολλοί. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἔχουμε νὰ κάνουμε ἐδῶ μὲ μὴ σταδιακὴ ἀφομείωση μὲ τοὺς τρόπους καὶ τὶς σκέψεις τῆς σημερινῆς κοινωνίας, οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε, ἀνγκυραστικά, νὰ ἐπηρέασουν τὴν πνευματικὴ στάση τῶν ἡγετῶν τῶν διαφόρων ἐργατικῶν κομμάτων κάθε χώρας. Ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ ἴδια τὰ κόμματα πού δημιουργήθηκαν κάποτε γιὰ νὰ κατακτήσουν τὴν πολιτικὴ ἐξουσίαν κάτω ἀπ' τὴ σημαία τοῦ σοσιαλισμοῦ, ὑποχρεώθηκαν ἀπ' τὴ σιδερένιαν λογικὴ τῶν συνθηκῶν, πού ἐπικρατοῦσαν, νὰ θυσιάσουν σταδιακὰ τὶς σοσιαλιστικὰς τους πεποιθήσεις, γιὰ χάριν τῆς ἔθνικῆς πολιτικῆς τοῦ κράτους.

Ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, τὴν ὁποία ἤθελαν νὰ κατακτήσουν, εἶχε κατακτήσει σταδιακὰ τὸ Σοσιαλισμὸν τους μέχρις ὅτου δὲν ἀπόμεινε σχεδὸν τίποτα παρὰ μόνον τὸ ὄνομα.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ — Η ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΠΩΣΗ

Αὐτὲς ἦταν οἱ ἀντιλήψεις πού ὁδήγησαν στὴν ἀνάπτυξη τῶς

ἐπαναστατικού Συνδικαλισμού ή, όπως ονομάστηκε ἀργότερα, Ἄναρχοσυνδικαλισμοῦ στὴ Γαλλία καὶ σὲ ἄλλες χώρες. Ὁ δρος ἐργατικὸ συνδικάτο σήμαινε ἀρχικὰ ἀπλῶς μιὰ ἔνωση παραγωγῶν γιὰ τὴν ἀμεση βελτίωση τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς τους κατάστασης. Ἄλλὰ ἡ ἀνοδος τοῦ ἐπαναστατικοῦ Συνδικαλισμοῦ ἔδωσε σ' αὐτὸ τὸ ἀρχικὸ νόημα μιὰ πολὺ πλατύτερη καὶ βαθύτερη σημασία. Ὅπως ἀκριβῶς τὸ κόμμα εἶναι, γιὰ νὰ τὸ ποῦμε ἔτσι, μιὰ ἐνοποιημένη ὀργάνωση, ποὺ ἔχει: Ἐνα συγκεκριμένο πολιτικὸ στόχο μέσα στὰ πλαίσια τοῦ σύγχρονου συνταγματικοῦ κράτους, ἡ ὁποία προσπαθεῖ νὰ διατηρήσει τὴ σημερινὴ κοινωνικὴ τάξη, μὲ τὸν ἕνα τρόπο ἢ τὸν ἄλλο, ἔτσι καὶ τὰ συνδικάτα, σύμφωνα μὲ τὴν συνδικαλιστικὴ ἀποψη, ἀποτελοῦν τὴν ἐνοποιημένη ὀργάνωση τῶν ἐργατῶν καὶ ἔχουν ὡς στόχο τους τὴν ὑπεράσπιση τῶν παραγωγῶν μέσα στὴν ὑπάρχουσα κοινωνία καὶ τὴν προετοιμασία γιὰ τὴν ἀνακοδόμησι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ Σοσιαλισμοῦ, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν πρακτικὴ διεξαγωγὴς τῆς. Ἐπομένως ἔχουν ἕνα διπλὸ σκοπὸ:

1. Νὰ ἐκσχύσουν τὰ αἰτήματα τῶν παραγωγῶν γιὰ τὴν ἐξασφάλιση καὶ τὴ βελτίωση τοῦ βιοτικοῦ τους ἐπιπέδου.

2. Νὰ προμηθεύσουν τοὺς ἐργάτες τὰ τεχνικὰ μέσα γιὰ τὴν διεύθυνση τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς γενικότερα καὶ νὰ τοὺς προετοιμάσουν γιὰ νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὸν κοινωνικοοικονομικὸ ἔργασιμὸ καὶ νὰ τὸν διαμορφώσουν σύμφωνα μὲ τὶς σοσιαλιστικὰς ἀρχές.

Οἱ Ἄναρχοσυνδικαλιστὲς εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὰ πολιτικὰ κόμματα δὲν εἶναι κατάλληλα γιὰ νὰ πραγματοποιήσουν κανένα ἀπ' αὐτὰ τὰ δυὸ καθήκοντα. Σύμφωνα, μὲ τὶς ἀντιλήψεις τους, τὸ ἐργατικὸ συνδικάτο θὰ πρέπει ν' ἀποτελεῖ τὸν ἐγκέφαλο τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, σκληραγωγημένο ἀπ' τὶς καθημερινὲς μάχες καὶ διαποτισμένο ἀπὸ ἕνα σοσιαλιστικὸ πνεῦμα. Μόνο στὸ βασίλειο τῆς οἰκονομίας μποροῦν οἱ ἐργάτες νὰ ἐπιδείξουν ὅλη τους τὴ δύναμη, γιατί ἡ δραστηριότητά τους ὡς παραγωγοὶ εἶναι ἐκείνη ποὺ διατηρεῖ τὴ συνοχὴ ὁλόκληρης τῆς κοινωνικῆς δομῆς καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ὑπαρξὴ τῆς κοινωνίας. Μόνο ὡς παραγωγὸς καὶ δημιουργὸς κοινωνικοῦ πλοῦτου ἀποκτάει ὁ ἐργάτης συνείδηση τῆς δυνάμεώς του. Σὲ ἀλληλέγγυα ἔνωση μὲ τοὺς συντρόφους του δημιουργεῖ τὴν με-

γάλη φάλαγγα τῶν ἀγωνιστῶν ἐργατῶν, πού πυρπολεῖται ἀπ' τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας κι ἐμπνέεται ἀπ' τὸ ἰδανικὸ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Γιὰ τοὺς Ἀναρχοσυνδικαλιστές, τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα ἀποτελοῦν τὰ πιὸ γόνιμα σπέρματα μιᾶς μελλοντικῆς κοινωνίας, τὸ στοιχειῶδες σχολεῖο τοῦ Σοσιαλισμοῦ γενικότερα. Κάθε νέα κοινωνική δομὴ δημιουργεῖ τὰ ἐκὰς τῆς ἔργατα μέσα στὸ σῶμα τοῦ παλιοῦ ὀργανισμοῦ. Δίχως αὐτὴ τὴν προϋπόθεση κάθε κοινωνικὴ ἐξέλιξη εἶναι ἀδιανόητη. Ἡ Σοσιαλιστικὴ ἐκπαίδευση δὲν σημαίνει γι' αὐτοὺς συμμετοχὴ στὴν πολιτικὴ ἀσκησης τῆς ἐξουσίας, τοῦ ἐθνικοῦ κράτους, ἀλλὰ τὴν προσπάθεια νὰ γίνουν ξεκάθαροι στοὺς ἐργάτες οἱ ἐγγενεῖς σύνδεσμοι ἀνάμεσα στὰ κοινωνικὰ προβλήματα, μὲ τὴ βοήθεια τῆς τεχνικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀνάπτυξης τῶν διακητικῶν τους ἱκανοτήτων, νὰ τοὺς προετοιμάσουν γιὰ νὰ παίξουν τὸ ρόλο τῶν ἀναμορφωτῶν τῆς οικονομικῆς ζωῆς καὶ νὰ τοὺς προσφέρουν τὴν ἠθικὴ συμπαράσταση πού ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ καθήκοντός τους. Κι ἐνῆνα κοινωνικὸ σῶμα δὲν εἶναι πιὸ κατάλληλο, γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, ἀπ' ὅτι ἡ ὀργάνωση τῆς οικονομικῆς πάλης τῶν ἐργατῶν. Δίνει: μιὰ συγκεκριμένη κατεύθυνση στὶς κοινωνικὲς τους ἐνέργειες καὶ σκληραίνει: τὴν ἀντίστασή τους στὴν ἄμεση πάλη, γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῶν ἀναγκαιῶν γιὰ τὴν συντήρηση καὶ τὴν ὑπεράσπιση τῶν ἀνθρώπινων δικαιοματίων τους. Ταυτόχρονα ἀναπτύσσει τὶς ἠθικὲς τους ἀντιλήψεις, δίχως τὶς ὁποῖες εἶναι ἀδύνατος ὁποιοσδήποτε κοινωνικὸς μετασχηματισμός: τὴν πραγματικὴ ἀλληλεγγύη ἀπέναντι στοὺς συντρόφους τους, πού μοιράζονται: μαζί τους τὴν ἴδια μοῖρα καὶ τὴν ἠθικὴ εὐθύνη γιὰ τὶς πράξεις τους.

Ἐπειδὴ ἀκρῶς τὸ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο τῶν Ἀναρχοσυνδικαλιστῶν κατευθύνεται: πρὸς τὴν ἀνάπτυξη ἀνεξάρτητης σκέψης καὶ δράσης, εἶναι εὐλοκρινεῖς ἀντίπαλοι κάθε συγκεντρωτικῆς τάσης πού εἶναι τόσο χαρακτηριστικὴ γιὰ τὰ περισσότερα ἀπ' τὰ σημερινὰ ἐργατικὰ κόμματα. Ὁ συγκεντρωτισμός, αὐτὸ τὸ τεχνητὸ σύστημα πού λειτουργεῖ ἀπ' τὴν κορυφὴ πρὸς τὰ κάτω καὶ συγκεντρώνει τὰ διακητικὰ θέματα στὰ χέρια μιᾶς μικρῆς μειονότητας, συνοδεύεται πάντοτε ἀπ' τὴ στεῖρα ὑπηρεσιακὴ ρουτίνα. Συντρίβει τὶς πεποιθήσεις τοῦ ἀτόμου καὶ σκοτώνει κάθε προσωπικὴ πρωτοβουλία μὲ τὴν ἀψυχὴ πειθαρχία καὶ τὴν γραφειοκρατικὴ ἀπονέκρωση. Ὁ συγ-

κεντρωτισμός αποτελεί την κατάλληλη μορφή οργάνωσης για τὸ κράτος, ἀφοῦ ἀποβλέπει στὴ μεγαλύτερη δυνατὴ ὁμοιομορφία τῆς κοινωνικῆς ζωῆς γιὰ νὰ διατηρηθεῖ ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἰσορροπία. Ἀλλὰ γιὰ ἕνα κίνημα τοῦ ὁποίου ἡ ἴδια ἀκριβῶς ἡ ὑπαρξὴ ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν κατάλληλη δράση σὲ κάθε εὐνοϊκὴ περίπτωσι, πού παρουσιάζεται καὶ ἀπ' τὴν ἀνεξάρτητη σκέψη τῶν ὑποστηρικτῶν του, ὁ συγκεντρωτισμός ἀποτελεῖ κατὰρα πού ἐξασθενίζει τὴν δύναμὴ του νὰ παίρνει ἀποφάσεις καὶ συστηματικὰ καταστέλει κάθε ἀβόητη πρωτοβουλία.

Ἡ οργάνωση τοῦ Ἀναρχοσυνδικαλισμοῦ βασίζεται πᾶνω στὶς ἀρχές τῆς ὁμοσπονδιακῆς οργάνωσης, στὴν ἐλεύθερη σύνδεση ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ πάνω, πού τοποθετεῖ τὸ δικαίωμα αὐτὸ - καθορισμὸς κάθε μονάδας πᾶνω ἀπ' ἐπιδηποτε ἕλλο καὶ ἀνγνωρίζει μόνον τὴν ὀργανικὴ συμφωνία ὄλων, πᾶνω στὴ βάση τῆς κοινότητος τῶν συμφερόντων καὶ τῶν κοινῶν πεποιθήσεων. Ἡ οργάνωσή τους οἰκοδομεῖται ἐπομένως πᾶνω στὴν ἀκόλουθη βάση: Οἱ ἐργάτες, κάθε περιφέρειας προσχωροῦν στὰ συνδικάτα τῶν ἀντίστοιχων ἱαγγελμάτων τους. Τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα μιᾶς πόλης ἢ ἐπαρχιακῆς περιφέρειας συνενώνονται καὶ σχηματίζουν τὰ Labor Chambers, πού ἀποτελοῦν τὰ κέντρα γιὰ τὴν τοπικὴ προπαιγάνδα καὶ ἐκπαίδευση καὶ συνασπίζουν τοὺς ἐργάτες ὡς παραγωγούς, γιὰ νὰ προλάβουν τὴν ἀνοδο ὁμοιοδηποτε στενοκέφαλου φραξιοιστικῆς πνεύματος. Σὲ καιροὺς πού ἐμφανίζονται τοπικὲς ἐργατικὲς ἀναταραχές, φροντίζουν γιὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὴ συνεργασία ὀλόκληρου τοῦ σώματος; τῆς τοπικῆς ὀργανωμένης ἐργασίας. Ὅλα τὰ Labor Chambers ἐνώνονται σὲ ὀμάδες, σύμφωνα μὲ τίς συνακίεσ καὶ τίς περιοχές, γιὰ νὰ σχηματίσουν τὴν Ἐθνικὴ Ὅμοσπονδία τῶν Labor Chambers ἢ ὁποία διατηρεῖ τὴ μόνιμη σύνδεση ἀνάμεσα στὰ τοπικὰ σώματα, φροντίζει: γιὰ τὴν ἐλεύθερη προσαρμογὴ τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας τῶν μελῶν διαφόρων ὀργανώσεων πᾶνω σὲ συνεταιριστικὲς βάσεις, φροντίζει γιὰ τὸν ἀπαραίτητο συντονισμό στὸ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο καὶ ὑποστηρίζει τίς τοπικὲς ὀμάδες μὲ συμβουλές καὶ ὀδηγίες.

Ἐπιπλέον, κάθε ἐργατικὸ συνδικάτο εἶναι ὁμοσπονδιακὰ συνδεδεμένο μὲ ὄλεσ τίς ὀργανώσεις τῆς ἴδιας βιομηχανίας καὶ ἐκείνης, μὲ τὴ σπαρὰ τους, μ' ὄλους τοὺς συναφεῖς ἐπαγγελματικὸς κλάδους, ἔτσι ὡστε ὄλεσ νᾶναι συνδεδεμένες μέσωσ γεγκότερων βιομηχανικῶν

κ. αγροτικών συμμαχιών. Έχουν σάν αποστολή την ικανοποίηση των αναγκών των καθημερινών αγώνων ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία και την συνένωση όλων των δυνάμεων του κινήματος για κοινή δράση, όπως προκύπτει ανάγκη. Έτσι η Όμοσπονδία των Labor Chambers και η Όμοσπονδία των Βιομηχανικών Συμμαχιών αποτελούν τους δυο πόλους γύρω απ' τους οποίους περιστρέφεται δλόκληρη η ζωή των εργατικών συνδικάτων.

Μια τέτοια μορφή οργάνωσης, όχι μόνο προσφέρει στους εργάτες κάθε δυνατότητα για άμεση δράση μέσα στους αγώνες για την απόκτηση της καθημερινής τους τροφής, αλλά και τους εφοδιάζει επίσης με τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την αναδιοργάνωση της κοινωνίας, τη δική τους δύναμη και δίχως ξένη επέμβαση σε περίπτωση επαναστατικής κρίσης. Οι Άναρχοσυνδικαλιστές είναι πεπεισμένα ότι μια σοσιαλιστική οικονομική τάξη δεν μπορεί να δημιουργηθεί με τους νόμους και τα διατάγματα οποιασδήποτε κυβέρνησης, παρά μόνο με την ανεπιφύλακτη συνεργασία των εργατών, τεχνιτών και γεωργών, οι οποίοι θα πρέπει να κατευθύνουν οι ίδιοι την παραγωγή και τη διανομή για λογαριασμό της κοινότητας και βάσει κοινών συμφωνιών. Σε μια τέτοια περίπτωση τα Labor Chambers θ' αναλάμβαναν τη διαχείριση του κοινωνικού κεφαλαίου που υπάρχει: σε κάθε κοινότητα, θα καθόριζαν τις ανάγκες των κατοίκων αυτών των περιοχών και θα οργάνωναν την τοπική κατανάλωση. Μέσω της Όμοσπονδίας των Labor Chambers, θάταν δυνατός ο υπολογισμός των συνολικών αναγκών δλόκληρης της χώρας κ: η αντίστοιχη προσαρμογή της παραγωγικής διαδικασίας. Άπ' την άλλη μεριά, το καθήκον των Βιομηχανικών κ' Αγροτικών συμμαχιών, θάταν η ανάληψη του ελέγχου πάνω στα μέσα παραγωγής, τις μεταφορές κλπ. κ' ο εφοδιασμός των ξεχωριστών παραγωγικών ομάδων με ό,τι χρειάζονται, Κοιτολογής:

1. Όργάνωση δλόκληρης της παραγωγής της χώρας απ' την Όμοσπονδία των Βιομηχανικών Συμμαχιών και διεύθυνση της εργασίας από εργατικά συμβούλια που εκλέγονται απ' τους ίδιους τους εργάτες.

2. Όργάνωση της κοινωνικής συνεισφοράς απ' την Όμοσπονδία των Labor Chambers.

Κ: απ' αυτή την άποψη επίσης, η πρακτική έμπειρία έχει προσφέρει τα καλύτερα διδάγματα. Έχει δείξει: ότι η πληθώρα των προ-

δλημάτων, που συνεπάγεται μία σοσιαλιστική ανοικοδόμηση της κοινωνίας, δεν μπορεί να επιλυθεί από καμιά κυβέρνηση, ακόμα κι αν εννοούμε την περίφημη δικτατορία του προλεταριάτου. Στη Ρωσία, η δικτατορία των Μπολσεβίκων στάθηκε ανήμπορη επί δύο χρόνια μπροστά στα οικονομικά προβλήματα και προσπάθησε ν' αποκρύψει την ανικανότητά της πίσω από ένα καταιγιδισμό νόμων και διαταγμάτων, οι περισσότεροι απ' τους οποίους θάφτηκαν άμεσα στα διάφορα γραφεία. "Αν ο κόσμος μπορούσε ν' απελευθερωθεί με διατάγματα, δεν θάχε άπομείνει: από καιρό κανένα έλλογο πρόβλημα στη Ρωσία. Ο Μπολσεβίκισμός, μέσα στη φανατική του δίψα για εξουσία, έχει καταστρέψει βίαια τα πιο πολύτιμα όργανα μιας σοσιαλιστικής τάξης, καταστρέφοντας τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις, υποτάσσοντας τα εργατικά συνδικάτα στον κρατικό έλεγχο κι αποστερώντας τα σοδιές απ' την ανεξαρτησία τους σχεδόν απ' την αρχή.

"Έτσι η δικτατορία του προλεταριάτου άνοιξε το δρόμο όχι για μία σοσιαλιστική κοινωνία, αλλά για την πιο πρωτόγονη μορφή γραφειοκρατικού καπιταλισμού και για μία επιστροφή στον πολιτικό δεσποτισμό, ο οποίος έχει καταργηθεί από πολύ καιρό στις περισσότερες χώρες από άσπικες επαναστάσεις. Σ τ ο Μ ή ν υ μ α γ ι α τ ο υ ς έ ρ γ ά τ ε ς τ ω ν χ ω ρ ω ν τ η ς Δ υ τ ι κ η ς Ε υ ρ ω π η ς, ο Κροπότκιν, πολύ σωστά, ανέφερε: «Η Ρωσία μās έχει δείξει τον τρόπο με τον οποίο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ο σοσιαλισμός, παρόλο που οι άνθρωποι, άηδισμένοι απ' το καλιό καθεστώς, δεν πρόσβαν καμιά ενεργητική αντίσταση στα περάματα της νέας κυβέρνησης. Η ιδέα των εργατικών συμβουλίων για τον έλεγχο της πολιτικής κι οικονομικής ζωής της χώρας έχει, αυτή καθυτή, εξαιρετική σημασία... αλλά όσο εξουσιάζεται η χώρα απ' τη δικτατορία ενός κόμματος, τα εργατικά και τ' αγροτικά συμβούλια χάνουν, όπως είναι φυσικό, τη σημασία τους. Περιορίζονται έτσι στον ίδιο παθητικό ρόλο, που συνείθιζαν να παίζουν οι αντιπρόσωποι των κοινωνικών τάξεων, στην εποχή της απόλυτης Μοναρχίας».

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Στη Γερμανία όμως, όπου η μετριοπαθής πτέρυγα του πολιτικού

σοσιαλισμού είχε φτάσει: στην εξουσία, ο Σοσιαλισμός, στην μακρόχρονη πορεία απορρόφησης του από συνειθισμένα κοινοβουλευτικά καθήκοντα, είχε εκφυλιστεί τόσο πολύ, ώστε ήταν πιά άνικανος για οποιαδήποτε δημιουργική δράση. Ἄκόμα και μιὰ ἀστρική εφημερίδα ὅπου ἡ FRANKFURTER ZEITUNG αὐθάνθηκε ὑποχρεωμένη νὰ ἐπιβεβαιώσει ὅτι: «Ἡ Ἱστορία τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν δὲν ἔχει γεννήσει ποτὲ στὸ παρελθὸν μιὰ ἐπανάσταση πού νᾶναι τόσο φτωχὴ σὲ δημιουργικὰς ἰδέας καὶ τόσο ἀδύναμη σ' ἐπαναστατικὴ ἐνεργητικότητα». Τὸ ἀπλὸ γεγονός ὅτι ἓνα κόμμα, πού διέθετε περισσότερα μέλη ἀπ' ὅποιοδήποτε ἐργατικὸ κόμμα στὸν κόσμον, τὸ ὁποῖο γιὰ πολλὰ χρόνια ἦταν τὸ ἰσχυρότερο πολιτικὸ σῶμα τῆς Γερμανίας, ἀφησε ἐλεύθερο τὸ πεδίο γιὰ τὸ Χίτλερ καὶ τὴ συμμορία του, δίχως νὰ προβάλλει καμιά ἀντίσταση, μιλάει ἀπὸ μόνον του καὶ παρουσιάζει ἓνα παράδειγμα ἀκκανότητος καὶ ἀδυναμίας πού δύσκολα μπορεῖ νὰ παρερμηνευτεῖ.

Δὲν ἔχει κανεὶς παρὰ μόνον νὰ συγκρίνει τὴν κατάσταση τῶν Γερμανῶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, μὲ τὴ στάση τῶν ἀναρχοσυνδικαλιστικῶν ἐργατικῶν ἐνώσεων στὴν Ἰσπανία καὶ ἰδιαιτέρα στὴν Καταλωνία, ὅπου ἡ ἐπίδρασή τους ἦταν ἰσχυρότερη, γιὰ ν' ἀντιληφθεῖ τὸ μέγεθος τῆς διαφορᾶς πού χωρίζει τὰ ἐργατικὰ κινήματα αὐτῶν τῶν δυὸ χωρῶν. Ὅταν, τὸν Ἰούλιον τοῦ 1936, ἡ συνομοσία τῶν Φασιστῶν ἡγετῶν τοῦ Στρατοῦ ἐξελίχθηκε σὲ ἀναχτὴ ἀναρσία, στὴν ἡρωϊκὴ ἀντίσταση τῶν C.N.T. (Ἑθνικὴ Συνομοσπονδία Ἐργασίας) καὶ F.A.I. (Ἀναρχικὴ Ὁμοσπονδία Ἰβηρικῆς) ὀφειλόταν τὸ ὅτι κατεστάλη μέσα σὲ λίγες μέρες ἡ φασιστικὴ ἐξέγερση στὴν Καταλωνία, στερώνοντας τὸν ἐχθρὸ, ἀπ' αὐτὸ τὸ πρὸ σημαντικὸ κομμάτι τῆς Ἰσπανίας καὶ ἀντιτρέποντας τὸ ἀρχικὸ σχέδιο τῶν συνομοιωτῶν νὰ καταλάβουν ἀφηνειδαστικὰ τὴ Βαρκελώνη. Οἱ ἐργάτες δὲν μποροῦσαν τότε νὰ σταματήσουν στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ ἔτσι ἀκολούθησαν τὴν κολληκτιβοποίηση τῆς γῆς καὶ τὴν κτετάληψη τῶν ἀγροκτημάτων καὶ ἐργοστασίων ἀπ' τὰ ἀγροτικὰ καὶ ἐργατικὰ συνδικάτα. Τὸ κίνημα αὐτό, πού ξεπρόβαλε μὲ καταλυτικὴ δύναμη ἀπ' τὴν πρωτοβουλία τῶν C.N.T. καὶ F.A.I., ἐξαπλώθηκε στὴν Ἀραγωνία, τὸ Λεβάντε καὶ ἄλλα μέρη τῆς χώρας καὶ ἀκόμα παρέσυρε μαζί του ἓνα μεγάλο μέρος τῶν συνδικάτων τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος πού ἀνήκαν στὴν U.G.T. (Γενικὴ Ἐργατικὴ Ἐνωσις). Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀποκάλυψε

δα οι άναρχοσυνδικαλιστές εργάτες τής 'Ισπανίας, όχι μόνο ήξεραν ν' άγωνίζονται, αλλά κι δα ήταν επίσης γεμάτοι από δημοκρατικές ιδέες οι όποιες είναι τόσο άπαραίτητες σέ μιά έποχή πραγματικής κρίσης. Είναι: πρós τιμή του 'Αντιεξουσιαστικού Σοσιαλισμού στην 'Ισπανία τό ότι άπ' τήν έποχή τής Πρώτης Διεθνούς, έχει εκπαιδευσει: τούς εργάτες μ' εκείνο τό πνεύμα πού αξιολογεί τήν έλευθερία πάνω άπ' όλα τ' άλλα και θεωρεί τήν πνευματική άνεξαρτησία τών όπαδών του σάν βάση τής ύπαρξής του. 'Η παθητική κι άψυχη στάση τών οργανωμένων εργατών σέ άλλες χώρες, ή όποία προστέθηκε στην πολ.ικη τής μη-έπέμβασης τών κυβερνήσεων τους, ήταν έκείνη πού όδήγησε στην ήττα τούς 'Ισπανούς εργάτες κι άγρότες, μετά από ένα ήρωικό άγώνα πού κράτησε πάνω από δύομισυ χρόνια.

Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

— Η ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

'Ο 'Αναρχοσυνδικαλισμός έχει συχνά κατηγορηθεί πώς οι έπαδοί του δέν έδειχναν κανένα ενδιαφέρον γιά τήν πολιτική δομή τών διαφόρων χωρών και συνακόλουθα κανένα ενδιαφέρον γιά τούς πολιτικούς άγώνες τής συγκεκριμένης έποχής. 'Η αντίληψη αυτή είναι έντελώς λθθεμένη και προέρχεται είτε από πλήρη άγνοια, είτε από σκόπιμη διαστρέβλωση τών γεγονότων. 'Εκείνο πού ξεχωρίζει τούς 'Αναρχοσυνδικαλιστές άπ' τά σύγχρονα εργατικά κόμματα, τόσο από άποψη άρχών, όσο κι από άποψη τακτικής, δέν είναι ο πολιτικός άγώνας σάν τέτοιος αλλά ή μορφή αυτού του άγώνα κι οι σκοποί στούς όποιους άποβλέπει. Οι 'Αναρχοσυνδικαλιστές υιοθετούν τήν ίδια τακτική στην πάλη τους ένάντια στην πολιτική καταπίεση όπως κι ένάντια στην οικονομική έκμετάλλευση. 'Αλλά ενώ είναι πεπεισμένοι: γιά τό ότι μαζί με τό έκμεταλλευτικό σύστημα θα πρέπει επίσης νά εξαφνιστεί και τό πολιτικό όργανο προστασίας του, τό κράτος και νά παραχωρήσει τή θέση του στη διοίκηση τών δημοσίων ύποθέσεων βάσει τής έλεύθερης συμφωνίας, σέ καμιά περίπτωση δέν παραβλέπουν τό γεγονός ότι οι προσπάθειες τών οργανωμένων εργατών μέσα στα πλαίσια τής επικρατούσας πολιτικής και κοινωνικής τάξης, θα πρέπει πάντοτε νά στρέφονται ένάντια σέ όποιαδήποτε έ-

πίθεση από μέρους της αντίδρασης και να επεκτείνουν τα όρια αυτών των δικαιωμάτων, όποτεδήποτε παρουσιαστεί ή ευκαιρία γι' αυτό. Ο ήρωϊκός αγώνας της C.N.T. ενάντια στο Φασισμό, στην Ισπανία ήταν, ίσως, η καλύτερη απόδειξη για το ότι η υποτιθέμενη απολιτική στάση των Αναρχοσυνδικαλιστών δεν είναι τίποτ' άλλο παρά ένα κενό σχήμα λόγου.

Άλλά, σύμφωνα με την άποψή τους το κέντρο επίθεσης στους πολιτικούς αγώνες δε βρίσκεται στα νομοθετικά σώματα παρά μόνο μέσα στο λαό.

Τα πολιτικά δικαιώματα δεν γεννιούνται μέσα στα κανονούλια, αλλά μάλλον τους επιβάλλονται από έξω. Κι ακόμα κι η νομοθετική τους κατοχύρωση έχει πάψει πια από καιρό ν' αποτελεί εγγύηση για την προστασία τους. Δεν υπάρχουν επειδή έχουν αναγνωριστεί νομικά πάνω σ' ένα κομμάτι χρτί, αλλά μόνο αν έχουν γίνει με σύμφυτη συνήθεια ενός λαού κι όταν οποιαδήποτε απόπειρα παραβίασής τους θα συναντούσε τη βίαιη αντίσταση του πληθυσμού. Όπου δεν συμβαίνει αυτό, δεν έχει κανένα νόημα οποιαδήποτε κοινοβουλευτική αντιπολίτευση ή οποιαδήποτε Πλατωνική επίκληση του Συντάγματος. Απολαμβάνει κανείς τον σεβασμό των άλλων μόνο όταν ξέρει πως να υπερασπίσει την αξιοπρέπεια του σαν ανθρώπινο όν. Αυτό δεν ισχύει μόνο για την ιδιωτική ζωή, ισχύει επίσης πάντοτε και για την πολιτική ζωή.

Όλα τα πολιτικά δικαιώματα κι οι ελευθερίες που απολαμβάνουν σήμερα οι άνθρωποι, δεν οφείλονται στην καλή θέληση των κυβερνήσεών τους, παρά μόνο στη δική του δύναμη. Οι κυβερνήσεις έχουν χρησιμοποιήσει: πάντοτε κάθε διαθέσιμο μέσο για να εμποδίσουν την κατάκτηση αυτών των δικαιωμάτων ή για να τα εμφανίσουν σαν χιμπρικά. Χρειάστηκαν μεγάλα μαζικά κινήματα κι δολοκλήρες επαναστάσεις για να τ' αποσπάσουν απ' τις άρχουσες τάξεις, οι οποίες δεν θα δέχονταν ποτέ να τα παραχωρήσουν θεληματικά. Ολόκληρη ή ιστορία των τελευταίων τριακοσίων χρόνων, αποτελεί απόδειξη αυτής της αλήθειας. Έκείνο που έχει σημασία δεν είναι: το γεγονός ότι οι κυβερνήσεις αποφάσισαν να παραχωρήσουν ορισμένα δικαιώματα στο λαό, αλλά ο λόγος που τις υποχρέωσε να το κάνουν.

Φυσικά, αν κανείς δεχτεί την κυνική φράση του Λένιν και θεωρήσει: την ελευθερία απλώς σαν μια «άστικη προκατάληψη», τότε, νάστε βέβαιοι ότι, τα πολιτικά δικαιώματα δεν έχουν απόλυτως καμιά αξία για τους εργάτες. 'Αλλά τότε οι άμέτρητοι αγώνες του παρελθόντος, όλες οι εξεγέρσεις και οι επαναστάσεις στις οποίες όφειλουμε αυτά τα δικαιώματα, στερούνται επίσης κάθε αξίας. Το να υποστηρίζουμε αυτό το «σοφό» συλλογισμό θα σήμαινε ότι δεν ήταν αναγκαία η ανατροπή του Τσαρισμού, γιατί ακόμα κι η λογοκρισία του Νικόλαου του Β' δεν θα είχε φυσικά καμιά αντίρρηση για τον χαρακτηρισμό της ελευθερίας σαν «άστικη προκατάληψη».

Αν παρ' όλα αυτά, ο Αναρχοσυνδικαλισμός άπορρίπτει τη συμμετοχή στα σημερινά εθνικά κοινοβούλια, αυτό δεν όφειλεται στο ότι δεν τρέφει καμιά συμπάθεια για τους πολιτικούς αγώνες γενικότερα, αλλά στο ότι οι όπαδοί του έχουν τη γνώμη πως αυτή η μορφή δραστηριότητας άποτελεί για τους εργάτες την πιο αδύναμη και πιο άχρηστη μορφή του πολιτικού αγώνα. Για τις ιδιοκτητικές τάξεις, η κοινοβουλευτική δράση είναι βέβαια ένα κατάλληλο όργανο για τη ρύθμιση τέτοιων αναθέσεων μόλις εμφανιστούν, γιατί ενδιαφέρονται όλες εξίσου για την διατήρηση της σημερινής οικονομικής και κοινωνικής τάξης. Όπου υπάρχει κοινό συμφέρον, η άμοιβαία συμφωνία είναι δυνατή και μπορεί να έξυπηρετηθεί όλα τα κόμματα. 'Αλλά για τους εργάτες η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική. Γι' αυτούς η επικρατούσα οικονομική τάξη άποτελεί την πηγή της εκμετάλλευσής τους και της κοινωνικής και πολιτικής τους ύποταξης. 'Ακόμα κι η πιο ελεύθερη ψηφοφορία, δε μπορεί να έξαλείψει την χτυπητή αντίθεση που υπάρχει ανάμεσα στις ιδιοκτητικές και μη - ιδιοκτητικές τάξεις της κοινωνίας. Το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να επικυρώσει την υποδούλωση των παλαίπων μαζών με τη σφραγίδα της νομιμότητας.

Είναι γεγονός πως όταν τα σοσιαλιστικά εργατικά κόμματα ήθελαν να πετύχουν μερικές αποφασιστικές πολιτικές μεταρρυθμίσεις, οι κοινωνικές καταστάσεις δε τα βοήθησαν και δε μπόρεσαν να το κατορθώσουν με τη κοινοβουλευτική δράση, αλλά υποχρεώθηκαν να βασιστούν άποκλειστικά στη δύναμη της οικονομικής πάλης των εργατών. Οι πολιτικές γενικές άπεργίες που έγιναν στο Βέλγιο και τη Σουηδία, με αίτημα την καθιέρωση της καθολικής ψηφοφορίας, ά-

ποτελῶν ἀπόδειξη αὐτοῦ τοῦ γεγονότος. Στὴ Ρωσία ἐπίσης, ἡ μεγάλη γενική ἀπεργία τοῦ 1905 ἦταν ἐκείνη πού ἀνάγκασε τὸν Τσάρο νὰ ὑπογράψει τὸ νέο σύνταγμα. Ἡ συνειδητοποίηση αὐτῆς τῆς ἀλήθειας ἦταν ἐκείνη πού ὤθησε τοὺς Ἀντρχοσυνδικαλιστὲς νὰ συγκεντρώσουν τὴ δραστηριότητά τους πάνω στὴ σοσιαλιστικὴ ἐκπαίδευση τῶν μαζῶν καὶ στὴν ἀξιοποίηση τῆς οικονομικῆς καὶ κοινωνικῆς τους δύναμης. Ἡ μέθοδός τους εἶναι ἐκείνη τῆς ἀμεσης δράσης, τόσο στὸν οικονομικὸ ὅσο καὶ στὸ πολιτικὸ ἀγῶνα τῆς ἐποχῆς. Μὲ τὸν ὅρο ἀμεση δράση, ἐννοοῦν κάθε μέθοδο ἀμεσοῦ ἀγῶνα τῶν ἐργατῶν ἐναντίον τῆς ἐκμεταλλεῦσας καὶ πολιτικῆς καταπίεσης. Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς οἱ πρὸ σημαντικὲς εἶναι ἡ ἀπεργία σ' ὅλες τὶς δεκαετίαις τῆς ἀπ' τὸν ἀπλὸ ἀγῶνα γιὰ μισθολογικὴ αὐξηση μέχρι τῆς γενικῆς ἀπεργίας, τὸ ὀργανωμένο σμποτάζ καὶ ὅλα τ' ἀμέτρητα ἄλλα μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτουν οἱ ἐργάτες ὡς παραγωγοί.

Μιά ἀπ' τὶς πρὸ ἀποτελεσματικὲς μορφές ἀμεσης δράσης εἶναι ἡ κοινωνικὴ ἀπεργία, πού ἔχει χρησιμοποιοῦνται ὡς τὴν κυρίως στὴν Ἰσπανία καὶ κατὰ ἕνα μέρος στὴ Γαλλία καὶ ἡ ὅποια δείχνει μιὰ ἀξιοθαύμαστη καὶ αὐξανόμενη εὐθύνη τῶν ἐργατῶν ἀπέναντι στὴν κοινωνία ὡς σύνολο. Ἐνδιαφέρεται λιγότερο γιὰ τὰ ἀμεσα συμφέροντα τῶν παραγωγῶν καὶ περισσότερο γιὰ τὴν προστασία τῆς κοινότητος ἀπ' τὰ καταστροφικὰ ἀποτελέσματα τοῦ σημερινοῦ συστήματος. Ἡ κοινωνικὴ ἀπεργία προσπαθεῖ νὰ ἐπιβάλλει στοὺς ἐργοδότες τὸ αἶσθημα εὐθύνης ἀπέναντι τῶν κοινῶν. Ἀποβλέπει πρωταρχικὰ στὴν προστασία τῶν καταναλωτῶν, ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἀπ' τοὺς ἴδιους τοὺς ἐργάτες. Κάτω ἀπὸ τὶς σημερινὲς συνθήκες οἱ ἐργάτες ταπεινώνονται συχνὰ κάνοντας χίλια ἐνὶ πράγματα πού, σταθερά, δὲν χρησιμεύουν σὲ τίποτα ἄλλο παρὰ μόνο σὸ νὰ βιάζονται ὀλέκλῃρη τὴν κοινότητα γιὰ χάρη τῶν συμφερόντων τῶν ἐργοδοτῶν. Ἀναγκάζονται νὰ χρησιμοποιοῦνται κατώτερα καὶ συχνὰ πραγματικὰ ἐπιζήμια ὕλικά στὴν κατασκευὴ τῶν προϊόντων τους, νὰ χιτίζουσι ἄθλιες κατοικίες, νὰ προσφέρουσι χαλασμένες τροφές καὶ νὰ διαπράττουσι ἀναριθμητὰς πράξεις πού ἔχουσι σχεδιασθεῖν γιὰ νὰ ἐξαπατήσουσι τὸν καταναλωτὴ. Σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη τῶν Ἀντρχοσυνδικαλιστῶν, τὸ μεγάλο καθήκον τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων συνίσταται σὸ νὰ κάνουν μιὰ σθεναρὴ ἐπέμβαση. Μιὰ πρόσδος πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση θὰ ἐνίσχυε ταυτόχρο-

να τή θέση τῶν ἐργατῶν μέσα στή κοινωνία καί θά ἐπιθεβαίῳνε σέ ἓνα μεγαλύτερο βαθμὸ ἐκείνη τὴν τοποθέτηση.

Ἡ ἄμεση δράση ἀπὸ μέρους τῶν ὀργανωμένων ἐργατῶν, βρῖσκει τὴν πῖθ ὀλοκληρωμένη τῆς ἔκφραση στή γενική ἀπεργία, στή διακοπή τῆς δουλειᾶς σὲ κάθε παραγωγικὸ κλάδο, ὅταν ἔχουν ἀποτύχει: ὄλα τ' ἄλλα μέσα. Ἀποτελεῖ τὸ πῖθ ἰσχυρὸ ὄπλο πὸ διαθέτουν οἱ ἐργάτες καί δίνει τὴν πῖθ κατανοητὴ ἔκφραση στή δύναμή τους σάν κοινωνικὸ παράγοντα. Ἡ γενική ἀπεργία, φυσικά, δὲν ἀποτελεῖ ἓνα ὄργανο σὸ ὄποιο μπορούμε νὰ καταφύγουμε αὐθαίρετα σὲ κάθε περίπτωση. Χρειάζεται ὄροσμένες κοινωνικές προϋποθέσεις πὸ θά τῆς προσφέρουν τὴν κατάλληλη ἡθική δύναμη καί θά τὴν κάνουν φερέφωνο θέλησης τῶν μεγάλων λαϊκῶν μαζῶν. Ὁ γελοῖος ἰσχυρισμὸς, πὸ τόσο συχνὰ ἀποδίδεται στοὺς Ἀναρχοσυνδ:καλιστές, ὄτι τὸ μόνο πὸ χρειάζεται εἶναι νὰ κηρυχτεῖ μιὰ γενική ἀπεργία, γὰ νὰ μπορούσαμε νὰ οἰκοδομήσουμε μέσα σὲ λίγες μέρες μιὰ σοσιαλιστική κοινωνία, εἶναι, φυσικά, ἀπλῶς μιὰ ἀστεία ἐπινόηση ἀμαθῶν ἀντιπάλων. Ἡ γενική ἀπεργία μπορεί νὰ ἐξυπηρετήσει: διάφορους σκοποὺς. Μπορεῖ νᾶναι τὸ τελευταῖο στάδιο μιᾶς ἀπεργίας ὄπως, λογουχάρη, συνέβηκε στὰ 1902 στή Βαρκελώνη ἢ στὰ 1903 σὸ Μπιλιμπάο, πράγμα πὸ ὄθησε τοὺς μεταλλωρύχους ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπ' τὸ μισητὸ σύστημα ἐργασίας κα ἀνάγκασε τοὺς ἐργοδότες νὰ δημιουργήσουν ὄγεινές συνθήκες ἐργασίας στὰ ὄρυχεία. Μπορεῖ ἐπίσης ν' ἀποτελέσει ἓνα μέσο γιὰ τὴν ἐπιβολὴ κάποιου γενικότερου αἵτήματος ἀπὸ μέρους τῶν ἐργατῶν ὄπως, λογουχάρη, συνέβηκε μὲ τὴν ἀπόπειρα γιὰ τὴν κήρυξη γενικῆς ἀπεργίας, στὰ 1886 στῆς Ἐ. Π. Α., ἢ ὄποια εἶχε σάν αἵτημα τὴν καθιέρωση ὄκτάωρης καθημερινῆς δουλειᾶς σ' ὄλες τίς βιομηχανίες. Ἡ μεγάλη γενική ἀπεργία τῶν Ἀγγλων ἐργατῶν στὰ 1926, ὄπηρξε τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς σχεδ:διασμένης ἀπόπειρας, ἀπὸ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν, νὰ κατεβάσουν τὸ γενικὸ βιοτικό ἐπίπεδο τῶν ἐργατῶν, περικόπτοντας τὰ ἡμερομίσθιά τους.

Ἄλλὰ ἢ γενική ἀπεργία μπορεί ἐπίσης ν' ἀποδῆπει: σὲ πολιτικούς σκοποὺς ὄπως, λογουχάρη, συνέβηκε μὲ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἰσπανῶν ἐργατῶν στὰ 1904, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν πολιτικῶν κρατουμένων, ἢ τὴν γενική ἀπεργία στὴν Καταλωνία τὸν Ἰούλη τοῦ 1909, γιὰ νὰ ἐξανγκαστεῖ ἢ κυβέρνηση νὰ τερματίσει τὸν ἐγκλη-

ματικό της πόλεμο στο Μαρόκο. Ἀνήκει: ἐπίσης σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία κι ἡ γενικὴ ἀπεργία τῶν Γερμανῶν ἐργατῶν, ποὺ ἐγινε στὰ 1920, ἡ ὁποία κηρύχθηκε μετὰ τὸ λεγόμενον π ρ α ξ ι κ ὄ π η μ α τοῦ Κάππ κι ἔδωσε ἕνα τέλος σὲ μιὰ κυβέρνησιν ποὺ εἶχε ἀποκτήσει τὴν ἐξουσία μ' ἕνα στρατιωτικὸ πραξικόπημα. Σὲ τέτοιες κρίσιμες καταστάσεις ἡ γενικὴ ἀπεργία παίρνει τὴ θέση τῶν ὁδοφραγμάτων τῶν πολιτικῶν ἐξεγέρσεων τοῦ παρελθόντος. Γιὰ τοὺς ἐργάτες, ἡ γενικὴ ἀπεργία ἀποτελεῖ τὴ λογικὴ συνέπεια τοῦ σύγχρονου βιομηχανικοῦ συστήματος, τοῦ ὁποίου εἶναι σήμερα τὰ θύματα καὶ συνάμα τοὺς προσφέρει τὸ ἰσχυρότερο ὄπλο, ποὺ ἐκθέτουν στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν κοινωνικὴ ἀπελευθέρωση, δοσιμένου ὅτι ἀναγνωρίζουν τὴ δύναμιν τους καὶ μαθαίνουν πῶς νὰ χρησιμοποιοῦν κατάλληλα αὐτὸ τὸ ὄπλο.

Ο ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Α' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

Μετὰ τὸν Α' Παγκόσμιον πόλεμον οἱ Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ βρέθηκαν ἀντιμέτωποι μὲ μιὰ νέα κατάστασιν. Στὴν Κεντρικὴ Εὐρώπῃ τὸ παλιὸ καθεστῶς εἶχε καταρρευθεῖ. Ἡ Ρωσία βρέθηκε στὴ μέση μιᾶς κοινωνικῆς ἐπανάστασης τῆς ὁποίας δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ προβλέψει τὸ ἀποτέλεσμα. Ἡ Ρώσικη ἐπανάστασις εἶχε ἐντυπωσιάσει βαθειὰ τοὺς ἐργάτες κάθε χώρας. Αἰσθάνονταν ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀντιμετώπιζε μιὰ ἐπαναστατικὴ κρίσιν κι ὅτι ἂν τώρα δὲν γεννιόταν καμιὰ ἀποφασιστικὴ συνέπεια μέσα ἀπ' αὐτήν, οἱ ἐλπίδες τους θὰ διαφεύδονταν γιὰ πολλὰ ἀκόμα χρόνια. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο στήρξαν τίς μεγαλύτερες ἐλπίδες τους πάνω στὴ ρώσικη ἐπανάστασις κι εἶδαν σ' αὐτή, τὴν ἐγκαινιάσιν μιᾶς νέας περιόδου τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἱστορίας. Στὰ 1919, τὸ κόμμα τῶν Μπολσεβίκων, ποὺ εἶχε καταλάβει τὴν ἐξουσία στὴ Ρωσία, ἀπέυθυνε ἐκκλήσιν σ' ὅλες τίς ἐπαναστατικὰς ἐργατικὰς ὁργανώσεις τοῦ κόσμου καὶ τίς προσκάλεσε νὰ πάρουν μέρος σ' ἕνα συνέδριον, ποὺ θὰ γινόταν τὸν ἐπόμενον χρόνον στὴ Μόσχα, γιὰ τὴν ἱδρυσὴ μιᾶς νέας Διεθνοῦς Κομμουνιστικῶν κόμματα σ' αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, ὑπῆρχαν μόνον σὲ λίγες χώρες. Ἀπ' τὴν ἄλλη μερὶς ὑπῆρχαν συνδικαλιστικὰς ὁργανώσεις στὴν Ἰσπανία, Πορτογαλία, Γαλλία, Ἰταλία, Ὀλλανδία, Σουηδία, Γερμανία, Ἀγγλία καὶ στίς χώρες τῆς Βόρειας καὶ

Νότιας 'Αμερικής, μερικές απ' τις οποίες εξασκούσαν μιὰ πολύ ισχυρή επίδραση. Έπομένως, τὸ βασικὸ μέλημα τοῦ Λένιν καὶ τῶν ἐπαδῶν του ἦταν νὰ κερδίσουν αὐτὲς τὲς συγκεκριμένες ὀργανώσεις γὰρ τοὺς δικούς τους σκοπούς. Ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν διὰ τὸ Ἰδρυτικὸ συνέδριον τῆς Γ' Διεθνoῦς ποὺ διεξήχθη τὸ καλοκαίρι τοῦ 1920, ἐκπροσωποῦνταν σχεδὸν ὅλες οἱ συνδικαλιστικὲς ὀργανώσεις τῆς Εὐρώπης.

Ἄλλὰ ἡ ἐντύπωση ποὺ ἀποκόμizαν ἀπ' τὴ Ρωσία οἱ συνδικαλιστὲς ἀντιπρόσωποι, δὲν ἦταν ἱκανοποιητικὴ ὥστε νὰ τοὺς κάνει νὰ θεωρήσουν τὴ συνεργασία μὲ τοὺς Κομμουνιστὲς εἴτε δυνατὴ, εἴτε ἐπιθυμητὴ. Ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου ἄρχιζε ἤδη ν' ἀποκαλύπτει τὸ πραγματικὸ τῆς πρόσωπο. Οἱ φυλακὲς ἦταν γεμάτες μὲ Σοσιαλιστὲς κάθε σχολῆς, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ὑπῆρχαν πολλοὶ Ἄναρχικοὶ καὶ Συνδικαλιστὲς. Ἄλλὰ πᾶν ἀπ' ὅλα ἦταν ὀλοφάνερο διὰ τὴ νέα κυρίαρχη κᾶστα δὲν ἦταν κατάλληλη, ἀπὸ καμιά ἀποψη, γὰρ τὸ καθῆκον μιᾶς γνήσιας σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησις τῆς ζωῆς. Ἡ Ἰδρυσις τῆς Γ' Διεθνoῦς, μὲ τὸ δικτατορικὸ τῆς μηχανισμό καὶ τὲς προσπάθειές της γὰρ νὰ μεταβάλλει ὀλόκληρο τὸ Εὐρωπαϊκὸ ἐργατικὸ κίνημα, σὲ ὄργανο γὰρ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ Μποσεβίικου κράτους, ἔκανε γρήγορα τοὺς Συνδικαλιστὲς νὰ συνειδητοποιήσουν διὰ δὲν ὑπῆρχε καμιά θέση γι' αὐτοὺς μέσα στὴ Γ' Διεθνή. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, τὸ συνέδριον τῆς Μόσχας ἀποφάσισε νὰ Ἰδρύσει παράλληλα μὲ τὴ Γ' Διεθνή, μιὰ ξεχωριστὴ διεθνή συμμάχια τῶν ἐπαναστατικῶν ἐργατικῶν συνδικάτων, στὴν ὁποία μπορούσαν ἐπίσης νὰ θροῦν μιὰ θέση οἱ συνδικαλιστικὲς ὀργανώσεις κάθε ἀπόχρωσις. Οἱ συνδικαλιστὲς συμφώνησαν μ' αὐτὴ τὴν πρότασι, ἀλλὰ ὅταν οἱ Κομμουνιστὲς ἀπαίτησαν τὴν ὑποταγὴ τῆς νέας ὀργάνωσις στὴν Γ' Διεθνή, ἡ ἀπαίτηση αὐτὴ ἀπορρίφθηκε ὀμόφωνα ἀπὸ τοὺς Συνδικαλιστὲς.

Τὸ Δεκέμβριον τοῦ 1920, μιὰ διεθνῆς Συνδικαλιστικὴ συνδιάσκεψις, συνεδρίασε στὸ Βερολίνο γὰρ ν' ἀποφασίσει ἀναφορικὰ μὲ τὸ τί στάσις θὰ τηρήσει ἀπέναντι στὸ ἐπικείμενον συνέδριον τῆς Κομμουνιστικῆς Συνδικαλιστικῆς Διεθνoῦς, ποὺ προοιμαζόταν νὰ γίνῃ τὸν ἐπόμενον χρόνον στὴ Μόσχα. Ἡ συνδιάσκεψις συμφώνησε πᾶν ὡς ἐπὲς σημεῖα, ἀπ' τὴν ἀποδοχὴ τῶν ὁποίων θὰ ἐκρεπόταν ἡ εἰσοδοχὴ τῶν Συνδικαλιστῶν σ' ἐκεῖνον τὸ σῶμα. Ἡ οὐσία

των έπτά εκείνων σημείων έγκειτο στην πλήρη άνεξαρτησία του κινήματος άπ' όλα τα πολιτικά κόμματα και στην αδιάλλακτη αντίληψη πώς ή σοσιαλιστική άνοιχοδόμηση της κοινωνίας μπορούσε να πραγματοποιηθεί άπ' τις οικονομικές οργανώσεις των ίδιων των παραγωγικών τάξεων. Στο συνέδριο της Μόσχας, τον επόμενο χρόνο, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις άποτελούσαν τη μειοψηφία. Η Κεντρική Συμμαχία των Ρώσικων Έργατικών Συνδέξεων κυριαρχούσε σ' δλόκληρη την κατάσταση: έπαιρνε όλες τις αποφάσεις. Τον Οκτώβρη του 1921, έγινε ένα διεθνές συνέδριο των Συνδικαλιστών στο Ντύσελτορφ της Γερμανίας και αποφάσισε να συγκαλέσει μιá διεθνή συνέλευση στο Βερολίνο, κατά τη διάρκεια του επόμενου χρόνου. Η συνέλευση αυτή κράτησε άπ' τις 25 του Δεκέμβρη 1922, ως τις 2 του Γενάρη, 1923. Πήρην μέρος οι ακόλουθες οργανώσεις: ή «Federación Obrera Regional Argentina», αντιπροσωπεύοντας την Άργεντινή, με 200.000 μέλη, οι «Βιομηχανικοί Έργάτες του Κόσμου», αντιπροσωπεύοντας τη Χιλή, με 20.000 μέλη, ή «Ένωση για την Συνδικαλιστική Προπαγάνδα», αντιπροσωπεύοντας τη Δανία, με 600 μέλη, ή «Freie Arbeiter Union», αντιπροσωπεύοντας τη Γερμανία, με 120.000 μέλη, ή National Arbeids Sekretariat», αντιπροσωπεύοντας την Όλλανδία, με 22.500 μέλη, ή «Ιταλική Συνδικαλιστική Ένωση», αντιπροσωπεύοντας την Ιταλία, με 500.000 μέλη, ή «Confederación General de Trabajadores», αντιπροσωπεύοντας το Μεξικό, ή «Norsk Syndikalistik Feberasjon», αντιπροσωπεύοντας τη Νορβηγία, με 20.000 μέλη, ή «Confederação Geral do Trabalho», αντιπροσωπεύοντας την Πορτογαλία, με 150.000 μέλη, και ή «Sveriges Arbetares Centralorganisation», αντιπροσωπεύοντας τη Σουηδία, με 32.000 μέλη. Η Ισπανική C.N.T. είχε εμπλακεί την εποχή εκείνη, σέ μιá φοβερή πάλη ενάντια στη δικτατορία του Πρίμο ντε Ριβέρα και δεν είχε στείλει αντιπροσώπους, αλλά επιβεβαίωσε ξανά την άφοσίωσή της στο μυσικό συνέδριο που έγινε στη Σαραγόσσα, τον Οκτώβρη του 1923. Στη Γαλλία, όπου ένα μεταπολεμικό σχίσμα στη C.G.T. είχε οδηγήσει στην ίδρυση της C.G.T.U., ή τελευταία είχε ήδη προσχωρήσει στη Μόσχα. Άλλά υπήρχε μιá μειοψηφία μέσα στην εργάνωση, ή οποία είχε συνασπιστεί και ίδρυσε την «Έπιτροπή Έπεράσπισης του Έπαναστατικού Συνδικαλισμού», ή οποία εκπροσωπούσε

περίπου 100.000 εργατές, που πήρε μέρος στις προκαταρκτικές εργασίες του συνέδριου του Βερολίνου. 'Απ' τὸ Παρίσι εκπροσωπήθηκαν ἀντίστοιχα ἡ «Fédération du Batiment» μὲ 32.000 μέλη καὶ ἡ «Fédération des Jeunesses de la Seine». Δυὸ ἀντιπρόσωποι εκπροσώπησαν τὴ Συγδικαλιστικὴ μειοψηφία τῶν Ρώσων εργατῶν.

Τὸ συνέδριο διαλύθηκε ὁμόφωνα μετὰ τὴν ἴδρυση μιᾶς διεθνoῦς συμμαχίας, ὀλων τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων, ποῦ ἔφερε τὸ ὄνομα «Διεθνῆς Ἐνωση Ἐργαζομένων». Ἰσοθέτησε μὰ δικηρύξη ἀρχῶν, ποῦ παρῦσάζε μὰ θαυμάσια ἔκθεση τοῦ περιεχομένου τοῦ Ἐναρχοσυνδικαλισμοῦ. Τὸ δεύτερο ἐδάφιο αὐτῆς τῆς δικηρύξης ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

« Ὁ Ἐπαναστατικὸς Σοσιαλισμὸς εἶναι ἕνας δεδηλωμένος ἐχθρὸς κάθε μορφῆς οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ μονοπωλίου καὶ ἐπιδιώκει τὴν συγκρότηση ἐλεύθερων κοινοτήτων καὶ διοικητικῶν ἔργων τῶν ἀγροτικῶν καὶ βιομηχανικῶν εργατῶν, θάσει ἐνὸς ἐλεύθερου συστήματος ἐργατικῶν συμβουλίων, ἐντελῶς ἀπελευθερωμένων ἀπ' τὴν ὑποταγὴ ἀπέναντι σ' ὅποιαδήποτε κυβέρνησις ἢ κόμμα. Στὴ θέσις τῆς κρατικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἀντιπαρθέτει τὴν οἰκονομικὴ ὀργάνωσις τῶν εργατῶν, στὴ θέσις τῆς διακυβέρνησις τῶν ἀνθρώπων ἀναπαρθέτει τὴ διαχείρισις τῶν πραγμάτων. Κατὰ συνέπεια, ἔχει σὰ σκοπὸν, ὄχι τὴν κατάκτησις τῆς ἐξουσίας ἀλλὰ τὴν κατάργησις, κάθε κρατικῆς λειτουργίας μέσα στὴν κοινωνικὴ ζωὴ. Πιστεύει ὅτι, μὰζι μὲ τὸ μονοπώλιο τῆς ἰδιοκτησίας, θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἐξαφανιστεῖ καὶ τὸ μονοπώλιο τῆς κυριαρχίας καὶ ὅτι κάθε μορφή τοῦ κράτους, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου, θ' ἀποτελεῖ πάντοτε τὸ δημιουργὸ νέων μονοπωλίων καὶ νέων προνομίων καὶ ποτὲ ἕνα ὄργανο ἀπελευθέρωσις».

Ἔτσι ὀλοκληρώθηκε τὸ ρῆγμα μὲ τὸ Μπολσεβίκισμὸ καὶ τοὺς ὀπαδοὺς του στὶς διάφορες χῶρες. Ἐπὸ τότε καὶ μετὰ ἡ I.W.M.A. ἀκολούθησε τὸ δικὸ τῆς δρόμο, συγκαλοῦσε τὰ δικὰ τῆς συνέδρια, κυκλοφοροῦσε τὰ δελτία πληροφοριῶν τῆς καὶ συντόνιζε τὶς σχέσεις ἐνάμεσα στὶς συνδικαλιστικὰ ὀργανώσεις τῶν διαφόρων χωρῶν.

Ἡ ποῦ ἰσχυρὴ καὶ σημαντικὴ ὀργάνωσις μέσα στὴ I.W.M.A., ἦταν ἡ Ἰσπανικὴ C.N.T., ἡ ψυχὴ ὀλων τῶν δύσκολων ἐργατικῶν ἀγῶνων στὴν Ἰσπανία καὶ ἀργότερα ἡ σπονδυλικὴ στήλη τῆς ἀντι-

στασης ενάντια στο Φράνκο και της σοσιαλιστικής αναδιοργάνωσης της χώρας. Πριν απ' τὸ θρίαμβο τοῦ Φράνκο, ἡ C.N.T., ἀριθμοῦσε ἕνα ἀριθμὸ μελῶν ἀπὸ δυὸ περίπου ἑκατομμύρια βιομηχανικοὺς ἐργάτες, ἀγρότες κι ἐργάτες τοῦ πνεύματος. Ἐλεγε 36 κῆθημερινές ἐφημερίδες, ἀνάμεσα στις ὁποῖες ἦταν καὶ ἡ «Solidaridad Obrera» στὴ Βαρκελώνη, ἡ μεγαλύτερη ἐφημερίδα τῆς Ἰσπανίας μὲ κυκλοφορία 240.000 φύλλα κι ἡ «Castilla Libre», ποὺ ἦταν ἡ πιὸ δημοφιλὴς ἐφημερίδα στὴ Μαδρίτη. Ἡ C.N.T. ἔχει ἐκδόσει χιλιάδες βιβλία καὶ μπροσούρες κι ἡ συνεισφορά της ἀπέκλυε τὴν ἐκπαίδευση τῶν μαζῶν ὑπῆρξε μεγαλύτερη ἀπ' τὴ συνεισφορά ὁποιουδήποτε ἄλλου κινήματος στὴν Ἰσπανία.

Στὴν Πορτογαλία ἡ «Confederaçao Geral do Trabalho», ἡ ὁποία ἰδρύθηκε στὰ 1911, ἦταν ἡ ἰσχυρότερη ἐργατικὴ ὀργάνωση τῆς χώρας καὶ βασίζονταν πάνω στις ἴδιες ἀρχές ὅπως ἡ C.N.T. στὴν Ἰσπανία. Μετὰ τὴ νίκη τῆς δικτατορίας, ἡ C.N.T. ὑποχρεώθηκε νὰ ἐγκαταλείψει: κάθε δημόσια δραστηριότητα καὶ δὲν μποροῦσε παρὰ μόνο νὰ ἐνεργεῖ παράνομα.

Στὴν Ἰταλία, κάτω ἀπ' τὴν ἐπίδραση τῶν ἰδεῶν τοῦ Γαλλικοῦ Συνδικαλισμοῦ, ἡ συνδικαλιστικὴ πτέρυγα τῆς «Confederazione del Lavoro» ἐγκατέλειψε τὴν ὀργάνωση ἐκείνη λόγω τῆς προσήλωσής της στὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα καὶ δημιούργησε τὴν «Ἰταλικὴ Συνδικαλιστικὴ Ἐνωση». Αὐτὴ ἡ ὁμάδα ὑπῆρξε ἡ ψυχὴ μιᾶς μακρᾶς σειρᾶς ἀπὸ ὀξείς ἐργατικoὺς ἀγῶνες κι ἐπὶξὲ ἕνα πρωταρχικὸ ρόλο στὰ γεγονότα τῆς λεγόμενης «Κόκκινης ὀδομάδας» τὸν Ἰούνιο τοῦ 1914 κι ἀργότερα στις καταλήψεις τῶν ἐργοστασίων ποὺ ἔγιναν στὸ Μιλάνο κι ἄλλες πόλεις τῆς Βόρειας Ἰταλίας. Μετὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ φασισμού, μαζί μὲ τὴν I.S.E. ἐξαφανίστηκε κι ὀλόκληρο τὸ Ἰταλικὸ ἐργατικὸ κίνημα.

Στὴ Γαλλία, οἱ Ἀναρχοσυνδικαλιστὲς ἐγκατέλειψαν τὴ C.G.T.U. στὰ 1922, μετὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴ παράδοση τῆς ὀργάνωσης ἐκείνης στὴν ἐπιρροὴ τῶν Μπολσεβίκων καὶ δημιούργησαν τὴν «Confédération Générale du Travail Syndicaliste Révolutionnaire», ἡ ὁποία προσχώρησε στὴν I.W.M.A.

Στὴ Γερμανία ὑπῆρχαν γιὰ ἕνα μεγάλο χρονικὸ διάστημα, πρὶν ἀπ' τὸν Α' Παγκόσμιον Πόλεμο, οἱ λεγόμενοι «Τοπακιστὲς», τῶν ὁποίων προπύργιο ἦταν ἡ Freie Vereinigung deutscher Gewerkscha-

ften, η οποία ιδρύθηκε στα 1897. Η οργάνωση αυτή εμπνεόταν αρχικά απ' τα Σοσιαλδημοκρατικά Ιδανικά αλλά αντιμάχονταν τις συγκεντρωτικές τάσεις του Γερμανικού Συνδικαλιστικού κινήματος. Η αναδίωξη του Γαλλικού Συνδικαλισμού έσκησε μια μεγάλη επίδραση πάνω στη F.V.D.G. κι οδήγησε στην αποδοχή, από μέρους της, καθαρά συνδικαλιστικών αρχών. Στο συνέδρό της, που έγινε στα 1920 στο Ντύσελτορφ, η οργάνωση άλλαξε τ' όνομα της σε «Freie Arbeiter Union Deutschlands». Το κίνημα αυτό προσέφερε φερε ανεκτίμητες υπηρεσίες διά μέσου της άκαταπόνητης εργασίας του δραστήριου έκδοτικού της οίκου στο Βερολίνο, που εξέδωσε ένα μεγάλο αριθμό πολύτιμων έργων. Μετά την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία το κίνημα της F.A.U.D. εξαφανίστηκε απ' το προσκήνιο. Το μεγαλύτερο μέρος των οπαδών της χάθηκε στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως η αναγκάστηκε να διαφύγει στο εξωτερικό.

Στη Σουηδία εξακολουθεί να υπάρχει: ένα πολύ ενεργητικό συνδικαλιστικό κίνημα, το «Sveriges Arbeters Centralorganisation» ή μόνη συνδικαλιστική οργάνωση στην Ευρώπη που ξέφυγε απ' την Φασιστική αντίδραση και τη Γερμανική εισβολή κατά τη διάρκεια του πολέμου. Οι Σουηδοί συνδικαλιστές πήραν μέρος σ' όλους τους μεγάλους εργατικούς αγώνες που διαδραματίστηκαν στη χώρα τους κι επιτέλεσαν για πολλά χρόνια το έργο της σοσιαλιστικής κι αντιεξουσιαστικής εκπαίδευσης.

Στην Ολλανδία το συνδικαλιστικό κίνημα συγκεντρώθηκε γύρω από την «NATIONALE ARBEIDS SECRETARIAT», αλλά όταν αυτή η οργάνωση άρχισε να περιέρχεται σταθερά κάτω απ' την αυξανόμενη Κομμουνιστική επίρροή, σχεδόν τὰ μισά απ' τὰ μέλη της αποσχίστηκαν και δημιούργησαν την «NEDERLANDSCH SYNDIKALISTISCH VAKUERBOND», η οποία προσχώρησε στην I.W.M.A.

Παράλληλα μ' αυτές τις οργανώσεις υπήρχαν Άναρχοσυνδικαλιστικές προπαγανδιστικές ομάδες στην Νορβηγία, Πολωνία και Βουλγαρία, οι οποίες άφομοιώθηκαν με την I.W.M.A. Επίσης προσχώρησε στην I.W.M.A. κι η Γιαπωνέζικη «JIGU RENGU DANTAL ZENKOKU KAIGI».

Στην Άργεντινή, ιδρύθηκε στα 1891 η «FEDERACION OBRERA REGIONAL ARGENTINA», η οποία αποτέλεσε για

πολλά χρόνια το επίκεντρο των μεγαλύτερων εργατικών αγώνων εκείνης της χώρας. Η ιστορία της είναι ένα από τα πιο θεαλλώδη κεφάλαια στα χρονικά του εργατικού κινήματος. Το κίνημα διέθετε μια καθημερινή εφημερίδα, τη «LA PROTESTA», γιά μια χρονική περίοδο μεγαλύτερη από 25 χρόνια κι ένα αρκετά σημαντικό αριθμό από εβδομαδιαίτες εφημερίδες σ' όλοκληρη τη χώρα. Μετά το πραξικόπημα του στρατηγού Ούριμπούρου, ή F.O.R.A. τέθηκε εκτός νόμου, αλλά συνέχισε νά δρα παράνομα, πράγμα πού επίσης έκανε και στην εποχή του Περόν. Το Μάη του 1929, ή F.O.R.A. συγκάλεσε ένα συνέδριο όλων των χωρών της Ν. Αμερικής πού θά διεξάγονταν στο Μπουένος Άιρες. Σ' αυτό το συνέδριο αναπροσωπεύονταν, εκτός από τή F.O.R.A. της Αργεντινής: ή Παραγουάη από τή «CENTRO OBRERO DEL PARAGUAY» ή Βολιβία, από τήν «FEDERACION LOCAL DE LA PAZ», «LA ANTORCHA» και «LUZ Y LIBERTAD», το Μεξικό, από τή CONFEDERACION GENERAL DE TRABAJO, ή Γουατεμάλα, από τή COMITE PRO ACCION SINDICAL, ή Ούρουγουάη, από τή «FEDERACION REGIONAL URUGUAYA». Η Βραζιλία αντιπροσωπεύονταν από εργατικά συνδικάτα πού προέρχονταν από πέντε από τις πολιτείες πού τήν αποτελούσαν. Η Κόστα Ρίκα αντιπροσωπεύονταν από τήν οργάνωση «HACIA LA LIBERTAD». Σ' αυτό το συνέδριο δημιουργήθηκε ή «Ένωστη Έργαζομένων Ήπειρωτικής Αμερικής», αποτελώντας το Αμερικάνικο πρακλάδα της I.W.M.A. Η έδρα αυτής της οργάνωσης ήταν αρχικά στο Μπουένος Άιρες, αλλά αργότερα λόγω της δικτατορίας, μεταφέρθηκε στην Ούραγουάη.

Αυτές ήταν οι δυνάμεις πού διέθετε ο Άναρχοσυνδικαλισμός στις διάφορες χώρες, πριν από τήν άνοδο του φασισμού και το ξέσπασμα του Β' Παγκόσμιου πόλεμου.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Τ Α

Π α ρ ά ρ τ η μ α Α '

Θ' ἀκολουθήσουν ἐδῶ μερικές γνώμες ὀρασημένων ἐπιφανῶν προσωπικοτήτων τοῦ διεθνoῦς σοσιαλιστικοῦ κινήματος, οἱ ὁποῖες δὲν εἶχαν κανένα προσωπικό δεσμό μὲ τὸ Ἀναρχικό κίνημα. Ἔτσι ὁ Ἄντρες Ὀλνιάρες, καθηγητῆς στοῦ πανεπιστήμιου τῆς Γενεύης, εἶπε σὲ μιὰ συνέντευξη ποῦ εἶδωσε ἀναφορικά μὲ τίς ἐμπειρίες του στὴν Ἰσπανία:

«Στὴν καρδιά τοῦ ἐμφύλιου πολέμου, οἱ Ἀναρχικοὶ ἀπέδειξαν ὅτι εἶνα: πρώτης τάξεως πολιτικοὶ ὀργανωτές. Ἐμπνεύσανε σ' ὄλους τὸ ἀναγκαῖο αἰσθημα εὐθύνης καὶ γνώριζαν πῶς νὰ κρατήσουν ζωντανό, μὲ πειστικές ἐκκλήσεις, τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας γιὰ χάρη τῆς γενικῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ. Σὰν Σοσιαλδημοκράτης μιλάω εἰδῶ μὲ πηγαία ἰκανοποίηση καὶ εὐλικρινῆ θαυμασμό γιὰ τίς ἐμπειρίες μου ἀπ' τὴν Καταλωνία. Ὁ ἀντικαπιταλιστικὸς μετασχηματισμὸς πραγματοποιήθηκε ἐκεῖ δίχως νὰ ὑπάρξει ἀνάγκη προσφυγῆς σὲ μιὰ δικτατορία. Τὰ μέλη τῶν συνδικάτων εἶνα ἀπεξούσια καὶ διευθύνουν μόνα τους τὴν παραγωγή καὶ τὴ διανομὴ τῶν προϊόντων τῆς ἐργασίας, μὲ τὴ βοήθεια εἰδικευμένων τεχνικῶν τοὺς ὁποῖους ἐμπιστεύονται. Ὁ ἐθνικισμὸς τῶν ἐργατῶν εἶνα τόσο μεγάλος, ὥστε περιφρονοῦν κάθε προσωπικὴ ὠφέλεια καὶ ἐνδεδιφέρονται μόνο γιὰ τὴν εὐημερία τοῦ συνόλου».

Ὁ γνωστὸς Ἴταλὸς καθηγητῆς Κάρλο Ροσσέλλι, ὁ ὁποῖος ὀ-

λοφονήθηκε αργότερα στη Γαλλία από πράκτορες του Μουσολίνι, υλοποίησε την κρατική του μέρα στις ακόλουθες λέξεις:

«Η Καταλωνία κατόρθωσε μέσα σε τρεις μήνες να οικοδομήσει μιὰ νέα κοινωνική τάξη πάνω στα ερείπια ενός παλιού συστήματος. Αυτό οφείλεται κυρίως στους Άναρχικούς, οι οποίοι έχουν επιδείξει ένα αρκετά σημαντικό πνεύμα άρμονίας, ρεαλιστικής κατανόησης και οργανωτικής ικανότητας... Όλες οι επαναστατικές δυνάμεις της Καταλωνίας έχουν υιοθετήσει ένα πρόγραμμα που έχει: Συνδικαλιστικό-Σοσιαλιστικό χαρακτήρα... Ο Άναρχοσυνδικαλισμός, που έχει ως τώρα περιφρονηθεί, απέδειξε ότι αποτελεί μιὰ μεγάλη δημιουργική δύναμη. Δεν είμαι Άναρχικός, αλλά το θεωρώ καθήκον να εκφράσω εδώ τη γνώμη μου για τους Άναρχικούς της Καταλωνίας, τους οποίους τόσο συχνά έχουν εμφανίσει σαν καταστροφικά αν όχι εγκληματικά στοιχεία».

Επίσης ο Φένερ Μπρόκγουιτς, ο οποίος ήταν τότε γραμματέας του Άνεξάρτητου Έργατικού Κόμματος στην Άγγλία, εξέφρασε την ακόλουθη γνώμη αναφορικά με τις εμπειρίες του απ' την Ισπανία, την εποχή εκείνη:

«Έμεινα κατάπληκτος απ' τη δύναμη της C.N.T. Ήταν περίεργο να μου πουν πως αποτελεί τη μεγαλύτερη και πιο ζωντανή απ' όλες τις εργατικές οργανώσεις της Ισπανίας. Αυτό ήταν ολοφάνερο από κάθε άποψη. Οι μεγάλες βιομηχανίες βρίσκονταν βασικά στα χέρια της C.N.T. — σιδηρόδρομοι, οδικές μεταφορές, ναυπηγεία, μηχανουργεία, ύφαντουργεία, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, οικόδομη, βιομηχανία, γεωργία... Έντυπωσιάστηκα βαθιά απ' το δημιουργικό επαναστατικό έργο που πραγματοποίησε η C.N.T. Τα επιτεύγματά της αναφορικά με τον εργατικό έλεγχο στη βιομηχανία αποτελούν πηγή έμπνευσης... Υπάρχουν ακόμα μερικοί Άμερικόνοι και Άγγλοι, οι οποίοι θεωρούν τους Ισπανούς Άναρχικούς σαν απείθαρχους, ανεξέλεγκτους. Αυτό απέχει πολύ απ' την αλήθεια. Οι Άναρχικοί της Ισπανίας, μέσω της C.N.T., πραγματοποιούν ένα απ' τα πιο δημιουργικά έργα που έχει επιτελέσει ποτέ η εργατική τάξη. Στο μέτωπο μάχονται ενάντια στο Φασισμό. Στο μέτωπο των ολοδομοῦν πραγματικά τη νέα εργατική κοινωνία. Θεωρούν τον πόλεμο ενάντια στο Φασισμό και την πραγματοποίηση της κοινωνικής επανάστασης σαν αναπόσπαστα πράγματα. Έκείνοι που τους έχουν

δει κι έχουν καταλάβει: τὸ ἔργο πὺ ἐπιτελοῦν, θὰ πρέπει: νὰ τοὺς ἀποδώσουν τιμές καὶ νὰ τοὺς εὐγνωμονοῦν... Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι σίγουρα τὸ μεγαλύτερο ἐπίτευγμα πὺ ἔχουν κατορθώσει ὡς τώρα οἱ ἐργάτες σ' ὅποιοδήποτε μέρος τοῦ κόσμου».

Π α ρ ἄ ρ τ η μ α Β '

ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑ

Ο Άναρχοσυνδικαλισμός έχει καθοριστεί σαν η εφαρμογή των άναρχικών ιδεών στα βιομηχανικά προβλήματα. Οι βασικές του ιδέες, που εκτέθηκαν σε άμέτρητες μπροσουρες και στο βιβλίο του Ρούντολφ Ρόκερ, συνοψίζονται: στο δυ οι εργατικές οργανώσεις θα πρέπει νάναι έντελώς ανεξάρτητες άπ' την πολιτική, δι η δομή τους πρέπει νάναι άποκεντρωτική κι άντιγραφειοκρατική κι δυ πρέπει ν' άγωνίζονται άσυμβίβαστα ένάντια στο κράτος και τον καπιταλισμό, επιδιώκοντας νά τους άντικαταστήσουν με μιά ελεύθερη κοινωνία δασομένη στη συνεργασία.

Οι εργάτες δέν έχουν γενικά άναποκριθεί στη συνδικαλιστική προπαγάνδα και τά συνδικάτα που βασίζονταν σ' αυτή ύπήρξαν άρκυτά μικρά ώστε νά μή μπορούν νά παίξουν ένα σημαντικό ρόλο στα βιομηχανικά ζητήματα. Σε μερικές δμως χώρες, οι συνθήκες έχουν επιτρέψει στο συνδικαλισμό ν' άναπτυχθεί σ' ένα σημαντικό βαθμό. Ο σκοπός αυτού του κειμένου είναι νά εξετάσει αυτή την άνάπτυξη σε τρεις τέτοιες χώρες, κάτω άπό έντελώς διαφορετικές συνθήκες, νά προσπαθήσει ν' ανακαλύψει την έκταση που πήραν οι συνδικαλιστικές ιδέες και νά ύποδείξει τά διδάγματα τά όποια πηγάζουν άπ' αυτές τις έμπειρίες για τά σύγχρονα άντιεξουσιαστικά βιομηχανικά κινήματα.

Γιά νά έντοπίσουμε την καταγωγή του Συνδικαλισμού στην Ίσπανία, θα πρέπει ν' άνατρέξουμε πίσω στο 1868, όταν έκανε μιá προ-

παγκυβερνητική επίσκεψη ο σύντροφος του Μπακούιν, Φανέλλ. Το μήνυμά του έγινε δεκτό μ' ένθους:ασμό. Η Ίσπανία είναι μιὰ χώρα με πακίλους πολ:τισμούς και διάφορες γλώσσες. Ο Φεντεραλισμός αποτέλεσε ακόμα και τότε μιὰ σεβαστή ιδέα και το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το πόθο των εργατών και αγροτών για την κοινωνική επανάσταση, ήταν το ιδανικό περιβάλλον για να ριζώσουν και ν' αναπτυχθούν οι ιδέες του Μπακούιν.

Σάν αποτέλεσμα, σχηματίστηκε εκεί ένα παρακλάδι της Α' Διεθνούς, το οποίο παρέμεινε σχεδόν ομόθυμα πιστό στην αντιπολιτική σκοπιά, μετά τη διάσπαση της Διεθνούς. Από τότε υπήρχε πάντοτε ένα συνδικαλιστικό κίνημα στην Ίσπανία, δρώντας είτε φανερά είτε παράνομα, και το ποίο αποκρυσταλλώθηκε στα 1911, με την ίδρυση της «CONFEDERACION NACIONAL DEL TRABAJO» (C.N.T.) στο Συνέδριο της Μπέλλας Άρτες στη Βαρκελώνη, από αναπροσώπους 30.000 εργατών. Η δύναμη της C.N.T. αυξήθηκε τόσο γρήγορα, ώστε την παραμονή της επανάστασης του 1936 αριθμούσε ένα εκατομμύριο έγγεγραμμένα μέλη.

Έχουν γίνει μερικές υποθέσεις αναφορικά με την επιτυχία μιας επαναστατικής ιδεολογίας που ήταν άλλοι σχετικά άγνωστη. Έπιπρόσθετα στην φεντεραλιστική παράδοση, που ήταν τόσο ξένη με τον (κρατικό) σοσιαλισμό, όσο ευνοϊκά διατεθειμένη ήταν απέναντι στον ανακρατικό συνδικαλισμό, υπήρχε μιὰ παράδοση άμεσης δράσης. Το αίτημα κάθε αγροτικής εξέγερσης του 19ου και του 20ού αιώνα, ήταν ο αναδικσμός της γης. Οι αγρότες είχαν μιὰ βαθειά πεποίθηση ότι αν τους άφηναν να καλλιεργήσουν μόνοι τους τη γη και ν' αναδιοργανώσουν τα χωριά τους, όλα θάταν άμιορφα. Μπορούσαν να δουν μόνο το τοπικό μέρος των προβλημάτων τους και δέν μπορούσαν ν' αντιληφτούν τον αντίκτυπο που είχε πάνω τους ή πολιτική της Μαρξίτης. Ο Μπρενάν έχει δείξει ότι ο Άναρχισμός στην Ίσπανία υπήρξε ανάλογος με το ρεύμα του προτεσταντισμού που εμφανίστηκε στην υπόλοιπη Εύρώπη, ένα κίνημα του ορθολογισμού ενάντια στην εκκλησία. Παρόλο που αυτή είναι μιὰ άμφισθητική θεωρία, είναι βέβαιο ότι υπάρχει ένα ήθικό περιεχόμενο στον Ίσπανικό Άναρχισμό, που τον διαχωρίζει ξεκάθαρα άπ' οποιαδήποτε άλλο πολιτικό κίνημα. Η άφιλοσόφητη πεποίθηση της εργατικής τάξης ότι μπορείς πάντοτε να ξεχωρίσεις το καλό άπ' το κακό, εκδηλώνεται

στό πρόσωπο χιλιάδων κοινών Ισπανών οι οποίοι βιάζονταν το συμπέρασμα ότι το κράτος κι ο καπιταλισμός είναι κακά, αλλά αλήθεια που φαίνεται τόσο δύσκολη σε πολλούς ανθρώπους οι οποίοι υποτίθεται ότι έχουν καλύτερη μόρφωση.

Η Σουηδία δεν είχε μια τόσο παλιά άντεξουαστική παράδοση, παρόμοια με εκείνη της Ισπανίας. Όπως και σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, η σοσιαλδημοκρατία κι ο αναρχισμός αναπτύχθηκαν παράλληλα μέσα στις ίδιες οργανώσεις και μόνο μετά την καμπή του αιώνα, που οι σοσιαλιστές βρέθηκαν ξεκάθαρα μέσα στο πεδίο της κοινοβουλευτικής επιρροής, οι θεωρητικές διαφορές ανάμεσα στα δύο ρεύματα οδήγησαν σε διαγραφές και διασπάσεις. Οι Νέοι Σοσιαλιστές, που στη συνέχεια εξελίχτηκαν σε αναρχικό κίνημα, άρχισαν να ακολουθούν το δικό τους δρόμο από το 1893 περίπου.

Το έτος 1909 ξέσπασε στη χώρα μια γενική απεργία ή οποία κατέληξε σε μια συντριπτική ήττα των εργατών. Η «Αγροτική Οργάνωση» (A.O.) είχε καθοδηγήσει το κίνημα με χαρακτηριστική λιγοψυχία και σαν αποτέλεσμα της ηττοπάθειας, που ακολούθησε την ήττα, ο αριθμός των μελών της μειώθηκε από 161 σε 80 χιλιάδες.

Σαν απάντηση, οι εργάτες ξυλείας στη «κόκκινη» περιφέρεια του Σκάαν, συνασπίστηκαν γύρω από μια επιτροπή και στα 1910, πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη το Ίδρυτικό Συνέδριο της «SVE-RIGES ARBETARES CENTRALORGANISATION» (S.A.C.)

Αρχικά είχε 696 μέλη αλλά ο αριθμός των μελών αυξήθηκε γρήγορα σε 4.500 στα 1914, 20.000 στα 1918 και 30.000 στα 1920.

Η οργάνωση «Βιομηχανικοί Έργατες του Κόσμου» (I.W.W.) ιδρύθηκε στα 1905. Παρά το όνομά της και το μικρό αριθμό μελών που είχε σε πολλές χώρες, υπήρξε πάντοτε μια βασικά Αμερικάνικη οργάνωση. Όταν ιδρύθηκε, στο Αμερικανικό εργατικό προσκήνιο δέσποζε η A.F.I., που ήταν μια δημοσπονδία επαγγελματιών συνδικάτων και πολυάριθμων μικρών ενώσεων οι οποίες σπαταλούσαν την ενεργητικότητά τους μαλλώνοντας ανάμεσά τους, μπλέκοντας σε νομικές προστριβές κι οργανωμένες απεργοσπαστικές δραστηριότητες και προσφέροντας έτσι ένα γόνιμο πεδίο κυνηγιού σε κάθε λογής κομιναδόρους και κυνηγούς της εξουσίας.

Το γεγονός ότι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις αναπτύχθηκαν σε τρεις χώρες, που η έθνική τους ιδιοσυγκρασία είναι τόσο διαφορε-

τική και τὰ προβλήματα τῆς βιομηχανικῆς ὀργάνωσης τόσο ποικί-
λα, ἀποδεικνύει τὸν ἀδάσμο χαρακτήρα τῆς θεωρίας ὅτι ὁ ἐπανα-
στατικός συνδικαλισμός ταιριάζει μόνο γιὰ τοὺς Ἰβήρες. Μᾶς προ-
καλεῖ ἐπίσης ν' ἀνακαλύψουμε τοὺς λόγους πού ὁδήγησαν στὴν ἐξέ-
λιξη τοῦ συνδικαλισμοῦ σ' ἓνα σημαντικό κίνημα σὲ μερικές χώρες
κι ὄχι σὲ ἄλλες ὅπου ἐπικρατοῦσαν κατάφωρα παρόμοιες συνθήκες.
Γιατὶ ἀναπτύχθηκε ἡ S.A.C. στὴ Σουηδία, ἐνῶ δὲν ἀναπτύχθηκε τί-
ποτα ἐξίσου σημαντικό στὴ Νορβηγία; Γιατὶ ἡ Ἰταλικὴ Συνδικα-
λιστικὴ Ἐνωσὴ ἦταν πάντοτε ἀριθμητικὰ κατώτερη ἀπ' τοὺς ἀντι-
πάλους τῆς, ἐνῶ ἡ C.N.T. ὑπῆρξε κατὰ πολὺ ἀνώτερη; Ὑπάρχει
ἴσως ἓνα παραθυράκι γιὰ τὴν ἀπάντηση, θαμμένο βαθειὰ κάτω ἀπ'
τὴν αὐτοκρατικὴ ἰδεολογία, ὅτι ἡ ἐπιτυχία μᾶς ἰδέας ἐξαρτᾶται ἀπ'
τὸ σθένος μὲ τὸ ὅποιο προπαγανδίζεται. Φυσικά, οἱ ἀποκλειστικά ἀ-
ναρχικὲς μειονότητες ἐπίαξαν ἓνα μεγάλο ρόλο στὴ λειτουργία τῶν
ἐργατικῶν συνδικάτων τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Σουηδίας.

Ψάχνοντας νὰ βροῦμε κανὰ χαρακτηριστικὰ μέσα στὰ πρῶτα
χρόνια τῆς λειτουργίας τῶν τριῶν ὀργανώσεων, ἀνακαλύπτουμε ὅτι
δυσὶ ἀπ' αὐτές, ἡ I.W.W. καὶ ἡ S.A.C. ἰδρύθηκαν σὰν ἀμεση ἀντίδρα-
ση ἐνάντια στὶς ἀποτυχίες τοῦ ὀρθόδοξου καὶ πολιτικὰ προσαρμοσ-
μένου ἐργατικοῦ συνδικαλισμοῦ, ἕνας παράγοντας πού ἐξακολουθεῖ
νὰ ὑπάρχει ἀκόμα μέσα στὶς πρὸ ἀνετες συνθήκες τῆς σημερινῆς μας
ζωῆς.

Ὅλες οἱ ὀργανώσεις βρέθηκαν ἕμμεσα ἀναμειγμένες στὶς ἀγριές
βιομηχανικὲς διαμάχες πού διεξάγονταν μέσθ στὴ περιοχή πού λει-
τουργοῦσαν. Στὰ 1913, ὅταν ἡ S.A.C. εἶχε μόνο 3.709 μέλη, τὰ τε-
λευταία πῆραν μέρος σὲ 30 ἀπεργίες. Συμμετείχαν σὲ 80 ἀπεργίες
στὰ 1916, 172 στὰ 1917 καὶ 262 στὰ 1918. Στὰ 1923, μόνο στὴ
ξυλουργικὴ βιομηχανία, πῆραν μέρος σὲ ἀπεργίες 9.000 μέλη τῆς.
Οἱ τοπικὲς ἀπεργίες στὴν Ἰσπανία εἶχαν ἓνα πρὸ ἐπαναστατικὸ χαρα-
κτήρα, καθὼς οἱ ἐργάτες πρόβλεπαν συχνὰ τέτοια αἰτήματα, πού μόνο
μὴ κοινωνικὴ ἐπανάσταση μποροῦσε νὰ τὰ ἱκανοποιήσει. Στὰ 1906,
σάρωσε ὀλόκληρη τὴν Ἰσπανία ἓνα κύμα ἀπεργιῶν, πού εἶχε σὰν ἀ-
φετηρία τὸ ἀγροτικὸ αἶτημα γιὰ τὸ διμελισμὸ τῶν μεγάλων ἀγροτι-
κῶν κτημάτων. Οἱ ἀγῶνες αὗτοι στρέφονταν συχνὰ ἐνάντια στὶς ἀπάν-
θρωπες συνθήκες ἐργασίας καὶ μερικές φορές πέτυχαν διπλασιασμὸ
τῶν μισθῶν. Ἡ I.W.W. καὶ ὅλες οἱ ἐνώσεις ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ συν-

τριπτική πλειοψηφία αὐτῶν κατέληξε εἴτε σὲ νίκη τῶν ἐργατῶν εἴτε σὲ συμβιβασμοὺς πρὸς τοὺς εὐνοοῦσαν. Ἡ μεγαλύτερη ἀπεργία αὐτῆς τῆς περιόδου, πρὸ συνέβηκε στὴν Ἀμερική, ἔγινε ἀπ' τοὺς ὑφαντεργάτες τοῦ Λῶρενς, ὅπου στὰ 1909 ἀπέργησε δλόκληρο τὸ ἐργατικὸ δυναμικὸ, 25.000 ἄνθρωποι καὶ πρὸς μετὰ ἀπὸ δέκα βδομάδες ἐξάσκησής βίας, ἀπὸ μέρους τῆς ἀστυνομίας, πέτυχαν μὰ σημαντικὴ ἀξίωση τῶν ἡμερομισθίων. Ἡ ἀποκορύφωση τῆς ἀγωνιστικότητας τῆς C.N.T. μέσα σ' αὐτὴ τὴν περίοδο ὑπῆρξε ἡ ἀπεργία ἐνάντια στὴ «Κανντιένς», τὴν ἠλεκτρικὴ ἐταιρεία τῆς Βαρκελώνης, ὅπου πῆραν μέρος 100.000 ἐργάτες.

Ἦταν φανερὸ ὅτι γι' αὐτὴ τὴ μορφή δραστηριότητας, ὅπου ἡ ἀμεση δράση, ἀπὸ μέρους μικρῶν ἐργατικῶν βμάδων ἐνάντια σι' ἀφεντικὰ τους, ἦταν ἡ κυρίαρχη μορφή τῶν βιομηχανικῶν συγκρούσεων, ὁ συνδικαλισμὸς ἀποτελοῦσε ἐκεῖνο ἀκρίβως γιὰ τὸ ὅποιο ἐψαχναν οἱ ἐργάτες.

Ἡ ἱκανότητα τῶν συνδικαλιστῶν ν' ἀντιμετωπίζουν τὶς βίαιες ἐπιθέσεις ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἀφεντικῶν, ἀποτελεῖ ἕνα ἀκόμα κοινὸ χαρακτηριστικὸ τους. Ἡ C.N.T. τέθηκε ἐκτὸς νόμου ἀμέσως σχεδὸν μόλις ἰδρύθηκε καὶ ἀπὸ τότε ὑποχρεώθηκε πολλὰς φορὰς νὰ ἐγεί στὴ παρανομία. Ὑπέστη μὰ πραγματικὴ φυσικὴ ἐξόντωση τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἀπὸ μέρους τῶν πρακτόρων τῆς ἀστυνομίας ὅπως καὶ ἡ I.W.W. Ἐπιθέσεις τῆς ἀστυνομίας ἐνάντια σὲ ἐργατικὰς συγκεντρώσεις, πυροβολισμοί, συλλήψεις καὶ φυλακίσεις στελεχῶν, καὶ ἀπαγορεύσεις τῶν δραστηριοτήτων τους, ἀπέτελεσαν τὴ μοῖρα βλων τῶν συνδικαλιστῶν καὶ οἱ ἰδέες καὶ ἡ ὀργάνωσή τους τοὺς ἔκαναν νὰνα καλύτερα προετοιμασμένοι γιὰ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσουν ἀπ' ὅτι οἱ σοσιαλιστές.

Τὸ βασικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς δομῆς αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων ἦταν ὁ ἀποκεντρωτισμὸς τους. Ἀποτελοῦνταν ἀπὸ συνοικιακὰ παρακλάδια πρὸς ἦταν ὁμοσπονδιακὰ ὀργανωμένα σὲ τοπικὰς ὁμοσπονδίες, πρὸς αὐτὰς, μὲ τὴ σειρά τους, ἦταν συνασπισμένες σὲ περιφερειακὰς καὶ ἐθνικὰς ὁμοσπονδίες. Τὰ τοπικὰ παρακλάδια σὲ κάθε βιομηχανία, ἐνώνονταν ἐπίσης ὁμοσπονδιακὰ γιὰ νὰ σχηματίσουν βιομηχανικὰ συνδικάτα, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσαν ἕνα σημαντικὸ στυλοβάτη τῆς I.W.W., ἀλλὰ πρὸς δὲν ὑποβιβάστηκαν ἀπ' τὴν C.N.T. πρὶν ἀπ' τὸ 1929. Μπορεῖ νὰ προβληθεῖ ἡ ἀντίρρηση ὅτι αὐτὴ ἡ δομὴ ἀντιστοιχεῖ ἀκρίβως

μέ τη δομή, ἄς πούμε, τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐργατικοῦ συνδικαλισμοῦ, ἀλλὰ ἡ διαφορά ἐγκτεται στό ὅτι: στίς συνδικαλιστικῆς ἐνώσεις ἡ ἐξουσία ὀρισκόταν στό χέριο τῶν τοπικῶν ὀμάδων καί τὴν ἐξασκοῦσαν.

Ὅπως συνέβαινε μέ τὸν συγκεντρωτισμό, οἱ συνδικαλιστές ἔτρεφαν μιὰ δυσπιστία ἀπέναντι στοὺς ἐμμισθοὺς ὑπαλλήλους. Τὸν πρῶτο καιρὸ ἡ προπαγάνδα διεξάγονταν ἀπὸ ἀφοσιωμένους ἀγωνιστές πού εἶχαν τὴν ὑποστήριξη τῶν συντρόφων τους στίς συνακίεσ ὀπου ἐργάζονταν. Ἀκόμα κι ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν της πλησίαζε τὸ ἑκατομμύριο, ἡ C.N.T. ἀπασχολοῦσε μόνο ἓνα ἄτομο πού ἐξασκοῦσε ἀποκλειστικά τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέα. Ἀποτελοῦσε ἐπίσης ἓνα μέρος τῆς συνδικαλιστικῆς θεωρίας τὸ ὅτι τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν πρέπει νὰ εἶναι συνηθισμένα ἐργάτες, οἱ ὀποιοὶ ἐκλέγονται γιὰ νὰ ἐκπληρώσουν συγκεκριμένα καθήκοντα καί μπορεῖ ν' ἀνακληθοῦν σὲ κάθε στιγμή. Ἐνῶ αὐτὸ εἶναι ἓνα ἰδιαικό πού εἶναι τρομερὰ δύσκολο νὰ πραγματοποιηθεῖ στὴ πράξη, λόγω τοῦ τρόπου μέ τὸν ὀποῖο οἱ μαζικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργανώσεσ τείνουν νὰ γεννήσουν ἐλιγρχίεσ κι ἰσχυρῆσ μειονότητες, στὴ πραγματικότητα ἔβαλε κάτω ἀπὸ ἔλεγχο τὴν τάση γιὰ ἀνάπτυξη διαφόρων ἔλλι καί στὴν περίπτωση τῶν I.W.W. καί S.A.C., ἐξασφάλισε τὴ ζωτικότητῃ τῶν ὀργανώσεων ἀκόμα κι ὅταν εἶχαν ἀριθμητικὰ συντριβεῖ.

Οἱ ὀργανωτικοὶ παράγοντες πού ἀναφέρθησαν παραπάνω, ἀποτελοῦν φυσικῆς συνέπειεσ τοῦ θεμελιικοῦ ὀόγματος τοῦ συνδικαλισμοῦ. Δηλαδή, ὅτι ὁ ἔχθρὸς πού κρύβεται πίσω ἀπ' τὸν καπιταλισμό εἶναι τὸ Κράτος κι ὅτι οἱ ἀγῶνεσ τῆς ἐργατικῆς τάξεσ δὲν θὰ πρέπει νὰ διοχετεύονται μέσα ἀπὸ κοινοβουλευτικὰ καί κυβερνητικὰ κανάλια ἀλλὰ ὅτι πρέπει νὰ στρέφονται ἐνάντια σ' αὐτὰ καί νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἀντικατάσταση τοῦ καπιταλιστικοῦ Κράτους μέ μιὰ ἐλεύθερη ὀμοσπονδία παραγωγῶν μέσα στό πλαίσιο μιᾶς ἐλεύθερης συνεργατικῆς κοινότητεσ.

Μόνο ἡ C.N.T. χρησιμοποιοῦσε ἀνοιχτὰ τὴ λέξη «ἀναρχικόσ» στίς διακηρύξειεσ της. Τὸ Συνέδριο της πού ἔγινε στό 1919 στὴ Μεδρίτη, λόγω χάρη, ἐπιβεβαίωσε ξανά ὅτι σκοπὸς τῆς συνομοσπονδίασ ἦταν ἡ ἐγκαθίδρυση τοῦ ἀναρχοκομμουνισμοῦ. Τὸ περίφημο προόμιο τῆς I.W.W., πού υἱοθετήθηκε ἀπ' τὸ ἰδρυτικό της συνέδριο, στό 1905 στό Σικάγο, διακηρύσσει ὅτι: «ἡ παραγωγικὴ στρατιά θὰ πρέπει νὰ ὀργανωθεῖ, ὅχι μόνο γιὰ τὴν καθημερινὴ πάλη μέ τοὺς καπι-

ταλιστές, αλλά κι επίσης για να προχωρήσει, όταν θέχει ανατραπεί ο καπιταλισμός. Με το να οργανωνόμαστε στο διομηχανικό χώρο, σχηματίζουμε τη δομή της νέας κοινωνίας μέσα στο καθούκα της παλιάς».

Το Ιδρυτικό μανιφέστο της S.A.C. αναφέρει παρόμοια ότι «η ταξική πάλη των προλεταρίων... δεν πρέπει, όμως, ποτέ να θεωρηθεί σαν αυτόσκοπος, αλλά μόνο σαν μέσο, για ν' αναπτύξει τα όργανα του πραγματικού σκοπού της ταξικής πάλης, την ανατροπή της επικρατούσας κοινωνικής τάξης και την οικοδόμηση μιάς νέας».

Η θεωρία κι η πρακτική των συνδικαλιστών συνενώθηκαν τότε για να τονίσουν την αξία της άμεσης δράσης. Ένώ τα συνδικάτα, ο δλόκληρο το κόσμο, χρησιμοποιούσαν την άμεση δράση σαν εναλλακτική λύση απέναντι στις κοινοβουλευτικές μεθόδους, οι επαναστάτες, όντας προετοιμασμένα γι' αυτό, ύπηρεξαν κατά συνέπεια πιό αποτελεσματικοί.

Η στάση τους απέναντι στο κοινοβούλιο ποίκιλε. Η C.N.T. ήταν εκείνη που έμπνεόταν πιό πολύ από μιά αναρχική αντίθεση στη κυβέρνηση σαν τέτοια. Κατά τη διάρκεια των εκλογών του 1933, πραγματοποιήσε μιά αποφασιστική ανα-εκλογική έκστρατεία, το αποκορύφωμα της οποίας ύπηρεξε μιά μαζική συγέντρωση στη Βαρκελώνη, όπου ρίχτηκε το σύνθημα «Στή θέση της κάλπης, ή κοινωνική επανάσταση!» και διακήρυξε ότι αν ή άποχή είχε σαν αποτέλεσμα μιά νίκη της δεξιάς, θα έξαπέλυε την κοινωνική επανάσταση. Στα 1936, σαν συνέπεια των συμβιβασμών που έγιναν με πολιτικά στοιχεία, ή αντίεκλογική έκστρατεία πέραγε σχεδόν άπρακτηρητη.

Οι άλλες δυό οργανώσεις δεν ήταν τόσο πολύ επηρεασμένες απ' τον καθαρό αναρχισμό κι ή αντίθεσή τους απέναντι στο κοινοβούλιο προέρχονταν περισσότερο απ' το γεγονός ότι οι δημοκρατικές (κοινοβουλευτικές) μέθοδοι διέφθειραν τους αγωνιστές και τις οργανώσεις της εργατικής τάξης. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι όποιες κι αν ήταν οι άποψεις των οργανώσεων αναφορικά με το κοινοβούλιο, συμπεριλάμβαναν στους κόλπους τους ύποστηρικτές κάθε πολιτικής αν-λήψης, από αναρχικούς μέχρι μέλη του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

Ο Συνδικαλισμός είχε επιτελέσει τις πιό σημαντικές του επιτυχίες, όταν αγωνιζόταν ενάντια σ' ένα άποκεντρωτικό έχθρό, σε μιά

περίοδο που η άσταθής φύση των βιομηχανικών συνθηκών βάδιζε παράλληλα με τις άσταθεις πλευρές της επαναστατικής οργάνωσης. Τα μειονεκτήματά τους ήταν τόσο κατάφωρα όσο και τα πλεονεκτήματά τους. Αναφορές για τοπικές εξεγέρσεις στην Ισπανία, όπου οι άναρχικοί διακήρυσσαν τον αντίεξουσιαστικό κομμουνισμό και το τέλος του χρήματος, της ιδιοκτησίας και της εκμετάλλευσης, που καταστέλλονταν την επόμενη μέρα απ' την αστυνομία, μάς προσφέρουν μιὰ τραγική εικόνα. Επίσης, σε μερικές περιπτώσεις, συνέβαινε ν' αποτύχει μιὰ άπεργία επειδή την υποστήριζε μόνο ένα μέρος των εργατών, ενώ οι άλλοι, που δεν την εύνοούσαν, συνέχιζαν νά εργάζονται.

Η υπερβολική διακύμανση του άριθμού των μελών των συνδικαλιστικών ενώσεων άποτελούσε μιὰ μεγάλη πηγή άδυναμίας: 200.000 εργάτες είχαν καταχωρηθεί στα βιβλία της S.A.C., απ' τους οποίους οι περισσότεροι παρέμεναν μέλη μόνο για μικρά χρονικά διαστήματα. Μετά τη νικηφόρα άπεργία στο Λώρενς, στα 1909, 10.000 εργάτες προσχώρησαν στο τοπικό παράρτημα της I.W.W. Στα 1913 ο άριθμός των μελών είχε πέσει στους 700. Η I.W.W., γενικά, έτρεφε ένα ένθουσιασμό άναφορικά με τους άριθμούς κι αυτό την ώδήγησε στο νά υποτιμήσει: το γεγονός θα ή ταυτότητα του μέλους δεν άποτελεί καλό ώδηγό για την επαναστατική δύναμη. "Ένα απ' τα μεγαλύτερά λάθη που έκανε ή C.N.T., κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων της δράσης της, ήταν το νά φανταστεί ότι μπορούσε νά βασιστεί στα μέλη της γιά την υποστήριξη της ριζοσπαστικής δράσης, ενώ στην πραγματικότητα μόνο ένας στους δέκα ήταν προσωπικά πεπεισμένος γιά τους συνδικαλιστικούς στόχους.

Άπ' τον καιρό που άναπτύχθηκε ο συνδικαλισμός, θεωρητικά και πρακτικά, έχουν εξελιχθεί σημαντικά ο Καπιταλισμός, το Κράτος κι οι εργατικές ενώσεις. Αυτό μπορεί νά παρατηρηθεί περισσότερο στο Σουηδικό Κράτος-Πρόνοια και στην κανονία των διευθυντών της Άμερικής και λιγότερο στην Ισπανία. Το πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο συνδικαλισμός ήταν πώς ν' άνταποκριθεί σ' αυτή την εξέλιξη, ώστε νά διατηρήσει τους βασικούς του στόχους κι άκόμα νά μπορέσει νά διεξγάγει τους άγώνες που ύπαγορεύουν τα σύγχρονα γεγονότα.

Η S.A.C. έφθασε στο ζενίθ της στα 1924, μ' ένα άριθμό άπό 37.336 μέλη. Μετά το 1933 έρχισε νά επέρχεται μιὰ σταδιακή πτώ-

ση με αποτέλεσμα να ελαττώνονται τα μέλη της από χρόνο σε χρόνο. Η I.W.W. είχε πολλές περιόδους άκμης καθώς και διαφορετικούς διθμούς επιτυχίας στις διάφορες βιομηχανίες. Είχε φθάσει στο αποκορύφωμά της λίγο πριν απ' τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο καθώς επίσης και στην άρχή της δεκαετίας του '20. Έπομένως, έξω απ' την Ίσπανία ή Ιστορία του επαναστατικού σοσιαλισμού υπήρξε μία ιστορία άκμης και παρακμής.

Πρωτού να εξετάσουμε τους έξωτερικούς παράγοντες που τον έπηρεάζαν, αξίζει να εξετάσουμε μερικές απ' τις έσωτερικές δυσκολίες των συνδικαλιστικών ίδεών κι οργανώσεων. Ο Συνδικαλισμός εμπνέεται από αναρχικές κι αντίεξουσιαστικές ίδέες οι οποίες απαιτούν ένα ψηλό βαθμό προσωπικής πίστης κι όμως θέλει να γίνει μαζικό κίνημα. Για να διατηρήσει την ειδική του φύση, θάπρεπε να δεχθεί σαν μέλη μόνο τους υποψήφιους που ασπάζονται τις δικές του απόψεις, αλλά για να γίνει αποτελεσματικός χρειάζεται την υποστήριξη όλων των εργατών. Βασιζόμενος σε μία άρχή της μειοψηφίας, δημιουργεί μία διαίρεση μέσα στο κίνημα της εργατικής τάξης κι όμως ένας απ' τους στόχους του είναι ή ένότητα του προλεταριάτου. Το γεγονός ότι ο συνδικαλισμός έχει σχετικά άγνοηθεί στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης κι έχει περιφρονηθεί από πολλούς αναρχικούς, πιθανόν να οφείλεται στο ότι αυτές οι αντιφάσεις ήταν αδύνατο ν' αντιμετωπιστούν.

Οι αναρχικοί της Ίσπανίας και της Πορτογαλίας ίδρυσαν στα 1918, την «Αναρχική Όμοσπονδία της Ίσθρίας» (F.A.I.). Τα μέλη της έπρεπε ν' ανήκουν στην C.N.T., την οποία θεωρούσαν σαν το ειδικό πεδίο δράσης τους. Δεν ανήκαν σ' αυτή όλοι οι Αναρχικοί, καθώς μερικοί αισθάνθηκαν ότι αυτή ή άφροσύνη στην C.N.T. συνεπυγόταν με θυσία της παγκόσμιας έφεσης της αναρχικής φιλοσοφίας. Ο αριθμός των μελών της F.A.I. υπολογίστηκε ότι ανερχόταν στις 10.000. Το υπόλοιπο μέρος των μελών της C.N.T. περιείχε μία δρισεμένη αναλογία που συμφωνούσε προσωπικά με τις απόψεις του επαναστατικού συνδικαλισμού. Περιείχε επίσης εργάτες που είχαν προσχωρήσει σ' αυτή έπειδή ήταν ή ισχυρότερη ένωση στην περιφέρειά τους ή λόγω της κατάφορης ρώμης της στις άγνωστικές διαμιάχες. Έπιπλέον, αυτοί ήταν αρκετά καλοί λόγω: για να προσχωρήσουν

σ' ένα συνδικάτο κι ιδιαίτερα σ' ένα που εκτιμούσαν τη δράση πολύ περισσότερο απ' τα λόγια.

Οι κίνδυνοι που ήταν έγγενεις σέ μιά τέτοια κατάσταση υλοποιήθηκαν σχεδόν όλοι στη πράξη. Έγινε εύλογοφανές για τους ρεφορμιστές «ήγέτες», τὸ νὰ ξεχειλίσουν καὶ νὰ καταγγέλουν τοὺς ἐξτρεμιστές «ήγέτες» ὅτι θυσιάζουν τίς ἀμειβομένες ἀνάγκες τῶν μελῶν μὲ τὴν «δογματική» τους πολιτική. Μία τέτοια κίνηση ἐκάνεα στὴν ὑποτιθέμενη δικτατορία τῶν ἀναρχικῶν ἀποτελοῦσε ἕνα μόνιμο χαρακτηριστικό τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς τῆς C.N.T. Οἱ ἀναρχικοί, σὲ ἀπάντηση, βρέθηκαν ν' ἀφιερῶνουν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἐνεργητικότητός τους γιὰ νὰ διατηρήσουν τὴ δογματικὴ καθαρότητα μιᾶς ὀργάνωσης, τὰ περισσότερα απ' τὰ παθητικὰ μέλη τῆς ὁποίας δὲν τὴ δέχονταν κι ἔχει εἰπωθεῖ ὅτι αὐτὸ στέρησε τὸν Ἰσπανικὸ Ἀναρχισμὸ ἀπ' τὴν εὐκαιρία νὰ παίξει ἕνα πραγματικὰ ἀνεξάρτητο ρόλο στὶς κοινωνικὲς ὑποθέσεις τῆς ἐποχῆς. Ὅταν οἱ ἀναρχικοὶ παίζουν ἕνα τέτοιο ρόλο σὲ μιά μεγαλύτερη ἔνωση, αὐτὸ που μετράει εἶναι νὰ ἐκλεγῶν σ' αὐτὴ ἢ σ' ἐκείνη τὴν ἐπιτροπὴ, νὰ συζητήσουν ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἀκριβὴ ἑρμηνεία ὁρισμένων ντοκουμέντων κλπ. αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ ἴδια, δηλαδή, τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς πολιτικῆς ζωῆς που τοὺς ὀδηγοῦν ν' ἀπορρίψουν τὸ ρεφορμιστικὸ πρόγραμμα τῆς ἐλευθερίας διὰ μέσου τῆς κυβέρνησης. Στὴ πράξη, ὅλα οἱ ἐπιφανεῖς Ἰσπανοὶ ἀναρχικοὶ κατάλαβαν ἠγετικὲς θέσεις μέσα στὴ C.N.T. κι ἀργότερα ἀνακάλυψαν ὅτι ἦταν ἀδύνατο νὰ δράσουν ὡς ἀναρχικοὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπαναστατικῆς κρίσης.

Στὴ Σουηδία, ἡ Ἱδρυση τῆς S.A.C. συνοδεύτηκε ἀπὸ μιά ἐξασθένιση τοῦ «Κινήματος τῶν Νέων Σοσιαλιστῶν», καθὼς πολλὰ απ' τὰ πιὸ σπουδαῖα κι ἐνεργητικὰ μέλη του ἐγκατέλειψαν ὅλες τίς ἄλλες δραστηριότητες κι ἀφοσιώθηκαν σὲ συνδικαλισμὸ. Αὐτὸ δικτυῶδες δὲν ἐμπόδισε τὴ S.A.C ν' ἀπορρίψει τελικὰ τὸν ἐπαναστατικὸ συνδικαλισμὸ. Ἡ περίπτωση τῆς I.W.W. εἶναι διαφορετικὴ. Ἡ ἔνωση αὐτὴ εἶχε ὑποστῆ πολλὰ απ' τίς μηχανορραφίες τῶν Μαρξιστῶν σοσιαλιστῶν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν πρώτων χρόνων τῆς δράσης της κι ἀνέπτυξε μιά ἀντιπολιτικὴ τάση, ἡ ὁποία ἐμπόδισε ἀκόμα καὶ τοὺς ἀναρχικοὺς ν' ἀποκτήσουν μεγάλη ἐπιρροὴ μέσα στὰ συμβούλιά της!

Ἡ τάση τοῦ καπιταλισμοῦ νὰ γίνῃ συγκεντρωτικὸς, ἀντικειμενικοῦ ἦταν μὲ τὸ νὰ δοθεῖ μεγαλύτερη ἐμφαση στὶς ἐθνικὲς βιομηχανικὲς

ένώσεις. Αὐτὴ ὁμως ἦταν ἡ αἰτία νὰ δημιουργηθεῖ μιὰ διάσπαση στὴ I.W.W., στὰ 1924, ἡ ὁποία εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀποχώρηση τῶν περισσότερων μελῶν τῆς, πράγμα πού ἀπέτελεσε ἕνα μεγάλο πλήγμα. Ἐπίσης, στὸ Συνέδριο τῆς C.N.T., πού ἔγινε στὰ 1929, μερικοὶ ἀντιπρόσωποι ἀντιτάχθηκαν στὶς ἐθνικὲς βιομηχανικὲς ἐνώσεις, ὑποστηρίζοντας ὅτι αὐτὲς παρέκκλιναν ἀπ' τὸ ἀντι-συγκεντρωτικὸ πνεῦμα τῆς Συνομοσπονδίας.

Ἐνα ἄλλο χαρακτηριστικὸ τῆς συνδικαλιστικῆς τακτικῆς, πού δὲν μποροῦσε νὰ διατηρηθεῖ, ἦταν ἡ ἀντίθεση ἀπέναντι σὲ ὁποιαδήποτε μορφή συμφωνίας ἀναφορικὰ μὲ τὰ ἡμερομίσθια, πού ἦταν δεσμευτικὴ γιὰ ἕνα συγκεκριμένο χρονικὸ διάστημα. Ἡ S.A.C., συγκεκριμένα, εἶχε ταχθεῖ ἐναντίον σὲ τέτοιες συμφωνίες, στὴ διακήρυξη τῶν προγραμματικῶν τῆς ἀρχῶν κι εἶχε προτείνει ἀντὶ γι' αὐτὲς μιὰ «μόνιμη πολεμικὴ κατάσταση στὸ κοινωνικὸ πεδίο». Ὅταν οἱ συνθηκὲς ἐργασίας βρίσκονται στὸ ἐπίπεδο τῆς φυσικῆς κτηνωδίας κι ἔχει κηρυχθεῖ ἀνοχτὸς πόλεμος κι ἀπ' τὶς δυὸ μεριές, ἡ ἐπαναστατικὴ τοποθέτηση ἐξασκεῖ μιὰ φυσικὴ ἔλξη, ἡ ὁποία δυστυχῶς φαίνεται ὅτι ἐξαφανίζεται ὅταν οἱ ἐργοδότες αἰσθάνονται ἀσφαλεῖς κι ἀρκετὰ δυνατοὶ γιὰ νὰ διαπραγματευθοῦν μὲ τὰ συνδικάτα καὶ τὸ Κράτος ἀναλαμβάνεται ὅτι τὰ συμφέροντά του ἐξασφαλίζονται καλύτερα ὅταν μεσολαβεῖ στὶς διενέξεις ἀνάμεσα σ' ἐργοδότες κι ἐργάτες, παρὰ ὅταν ἐπιχειρεῖ τὴ βίαιη καταστολὴ τῶν τελευταίων. Ἐπειδὴ ὑπῆρχε στὴ Σουηδία μιὰ πολὺ ἰσχυρότερη σοσιαλδημοκρατικὴ ἔνωση, ἡ ὁποία εἶχε δεχθεῖ τὸ σύστημα τῶν συμφωνιῶν, ἡ S.A.C. αἰσθάνθηκε πεστικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ υιοθετήσῃ μιὰ παρόμοια τοποθέτηση γιὰ νὰ μὴ βρεθεῖ σὲ μειονεκτικὴ θέση. Αὐτὸ συνέβαινε παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐπίσημες στατιστικὲς ἔδειχναν, λογουχάρη, ὅτι τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν τῆς βιομηχανίας, στὶς περιοχὲς πού εἶχαν ὀργανωθεῖ ἀπ' τὴ S.A.C., ἦταν πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ κείνα πού κανονίσθηκαν ἀπ' τὶς συμφωνίες τῆς L.O. Ὅπως συμβαίνει τόσο συχνά, οἱ κακὲς ἐργασιμὲς ἰδέες παρακίνησαν τὶς καλὲς καὶ στὸ Συνέδριο τῆς S.A.C., πού ἔγινε στὰ 1929, δόθηκε ἡ εὐχέρεια στὰ βιομηχανικὰ συνδικάτα νὰ ὑπογράψουν συμφωνίες καὶ τὸ Συνέδριο τοῦ 1938 ὑποστήριξε ὅτι ἐνῶ ἡ ὀργάνωση θὰ παρέμενε πιστὴ, μὲ τὸν ἕνα τρόπο ἢ τὸν ἄλλο, στὶς ἀρχὲς τῆς, θὰ ἔπαιρνε ὑπόψη τὶς συμφωνίες πού συννομολογήθηκαν καὶ θ' ἀποδεχόταν τὶς εὐθύνες πού συνεπάγονταν στὴν πράξη. Ἡ

εξέλιξη της I.W.W. πάνω σ' αυτό τὸ ζήτημα ὑπερξε παράλληλη.

Ἄπ' τὴ μὲν μεριά, ἡ ἐπιθυμία νὰ κρατηθεῖ μὲν συνδικαλιστικὴ ὀργάνωση στὸ σωστὸ δρόμο, ἔχει ὀδηγηθεῖ σὲ διασπάσεις μὲσα στὸ κίνημα κ: ἄπ' τὴν ἄλλη, ἡ ἐπιθυμία νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἐνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης, τὴν ἔχει ὀδηγηθεῖ στὴν ἐπιδίωξη συμφωνιῶν ἢ συγχωκώσεων μὲ ἄλλες ὀργανώσεις. Ἡ διάσπαση τῆς I.W.W. στὰ 1924 ἔχει ἤδη ἀναφερθεῖ. Ἡ S.A.C. ὑπὸστη μὲν διάσπαση στὰ 1929 ὅταν ἀποσχίρτησαν τὰ περισσότερα ἄπ' τὰ τοπικὰ μέλη τῆς, στὰ Νοτιοδυτικὰ, γιὰ νὰ δημιουργήσουν τὴν «SYNDICALISTISKA ARBETAREFEDERATION (S.A.F.)». Ἡ ὀργάνωση αὐτὴ ἀντιπροσώπευε μὲν πῶς ἀσυμβίβαστη τοποθέτηση, σὲ μὲν ἐποχὴ ποὺ ἡ ἀδιαλλαξία γινόταν ὀλοένα καὶ πῶς ἀντιδημοικὴ καὶ δὲν πραγματοποιοῦσε καμιά πρόοδο. (Στὰ 1938 ἐνώθηκε ξανά μὲ τὴ S.A.C.). Στὰ 1928, δημιουργήθηκε μὲν ἐπιτροπὴ ἄπ' τὴ S.A.C. καὶ τὴ L.O. γιὰ νὰ καθορίσει μὲν βάση πάνω στὴν ὁποία θὰ μπορούσαν νὰ ἐνωθοῦν οἱ δύο ὀργανώσεις.

Στὰ 1929 τὸ ἐκτελεστικὸ ὄργανο τῆς S.A.C. συμφώνησε σ' αὐτὸ μὲ ἐξαίρεση μόνον δύο μέλη ποὺ διαφωνοῦσαν. Ἡ βάση γιὰ τὴν ἐνωσιὴ ἦταν ἓνα ἔγγραφο ποὺ δεβαίωσε ὅτι κ: οἱ δύο ὀργανώσεις βασιζόνταν στὴν σοσιαλιστικὴ ταξικὴ πάλη, ὅτι κ: οἱ δύο ἀπέβλεπαν στὴν ἀντικατάσταση τοῦ καπιταλισμοῦ μὲ μὲν συνταξιοδοτικὴ δημοκρατία κ: ὅτι ἀντιτίθονταν στὸν μιλιταρισμὸ καὶ τὸν πόλεμο. Ὅταν αὐτὴ ἡ πρόταση προτάθηκε στὰ μέλη, ἀπορρίφθηκε μ' ἀποφασιστικὸ τρόπο. Ἔστω καὶ γιὰ μὲν φορὰ, ἡ βάση μὲν ἐνωσιῆς τὴν εἶχε σώσει ἄπ' τὸ ξεπούλημα κ: εἶχε ἀναγνωρίσει ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο ἦταν ἀδιάφοροι οἱ ἡγέτες τῆς, ὅτι οἱ ἐπαναστατικὲς προθέσεις ποὺ ἐκδήλωναν οἱ σοσιαλιστικὲς ἐφημερίδες δὲν εἶχαν κανένα νόημα στὴν πράξη.

Ἡ διάσπαση τῆς C.N.T. ἐπῆλθε μὲ τὸ περίφημο Μανιφέστο τῶν Τριάντα, ποὺ ὑποστήριξε μὲν πῶς εὐκαμπτη πολιτικὴ, ἡ ὁποία ἰσχυρίστηκαν ὅτι: θὰ μπορούσε νὰ ἐξυπηρετήσῃ καλύτερα τὶς ἀνάγκες τῶν ἐργατῶν, ἢ π' ὅτι μὲν πῶς βασιζόταν σὲ καθορισμένες διακηρύξεις ἀδιάλλακτων ἀρχῶν. Τὸ κίνημα τῶν «TREINTISTAS» ἦταν στενὰ συνδεδεμένο μὲ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἐνότητος τῆς ἐργατικῆς τάξης, εἰδωμένης ἄπ' τὴ σκοπιά μὲν συμμαχίας ἀνάμεσα στὴ C.N.T. καὶ τὴ σοσιαλιστικὴ «UNION GENERAL DE LOS TRABAJA-

DORES (U.G.T.). Στις Άστούριες, όπου αυτή ή άποψη είχε την ύποστήριξη της πλειοψηφίας, ύπογράφηκε ένα σύμφωνο λίγο πριν άπ' την έξέγερση του Όκτώβρη 1934. Όταν συνέθηκε αυτό, οι σοσιαλιστές προσπάθησαν να κερδίσουν τον πλήρη έλεγχο, απέκλεισαν την C.N.T. άπ' όρισμένες έπιτροπές, όπου ήταν δυνατό, τελικά όμως δέν κατόρθωσαν ν' άποκτήσουν αξιόλογη ύποστήριξη στην ύπόλοιπη Ίσπανία.

Αυτές οι δραστηριότητες διεξάγονταν στην Ίσπανία κάτω άπ' τη σκιά του φασισμού και με την έλπίδα μιας σοσιαλιστικής έπανάστατικής άπάντησης σ' αυτόν.

Προσπαθώντας να κάνουμε ένα άπολογισμό των έπιτευγμάτων του συνδικαλισμού, είναι άναπόφευκτο τó γεγονός να πέσει στα πρόσωπα και των άναρχικών ó έπαινος ή ή κριτική, γιατί δίχως την άποφασιστική δράση και θεωρητική πίστη των ανθρώπων που ύποστήριζαν άναρχικές ή σχετικές άπόψεις, ó συνδικαλισμός δέν θαχε ούτε γεννηθεί ούτε έπιβιώσει.

Όμως, οι άναρχικοί όρυσαν σέ μια άτμόσφαιρα που ήταν περιορισμένη κι ένώ έχει ειπωθεί ότι τó διομηχανικό συνδικάτο άποτελεί τó μέρος όπου πρέπει νάναι ένεργητικοί οι άναρχικοί, δέν έχει άποδεχθεί τó ότι οι άναρχικοί είναι πιο πετυχημένοι, όταν προσπαθούν να προσφέρουν μια ήγεσία σ' ένα μαζικό κίνημα.

Ό πιο άποτελεσματικός τρόπος για τούς άναρχικούς ή για τούς ανθρώπους που έχουν πειστεί για την όρθότητα των συνδικαλιστικών ίδιων, άναφορικά με τó να βοηθήσουν μια ένωση να τά διατηρήσει σάν πηγή έμπνευσης της, βρίσκεται στο νάναι ανεξάρτητοι και συνάμα άφρασωμένοι. Αυτή είναι μια δύσκολη στάση, καθώς θα συγκεντρώσει επάνω τους τά πυρά της κριτικής άπό τά μέσα, αν δέν είναι προσεκτικοί, τά προβλήματα όμως που δημιουργεί μπορούν να λυθούν μέσα στο άναρχικό πλαίσιο άναφοράς, ένώ τά προβλήματα των άναρχικών που βρίσκονται στην έξουσία, στην κατάσταση να άρνιούνται στους άλλους τó δικαίωμα υλοθέτησης μη - άναρχικών λύσεων και να εκδίδουν μαριφέστα σ' όνομα χιλιάδων ανθρώπων που δέν τους έχουν δει ποτέ, είναι άδύνατο να λυθούν.

Με την άνάπτυξη του καπιταλισμού προς την κατεύθυνση μιας πιο συγκεντρωτικής και σταθερής δομής και την άνέλιξη του σύγχρονου Κράτους και των εργατικών συνδικάτων, τά προβλήματα που άν-

τιμετωπίζουν οι εργάτες έχουν γίνει πιά μεγάλα και πιά πολύπλοκα. Οι συνδικαλιστές αντιμεδρασαν σ' αυτό με πολύ διαφορετικούς τρόπους. 'Η I.W.W., λόγω, ίσως, των προηγούμενων συγκρούσεών της με τόν Σοσιαλιστικό 'Εργατικό Κόμμα, είχε πάρει μιάν θέση πιά κονατή άπέναντι στην οργάνωση και την ταξική πάλη. 'Ακόμα κι όταν άναμείχθηκε σε μιάν σειρά άγώνων γιά την κατοχύρωση της έλευθερίας τού λόγου, σε περιοχές όπου οι Εραστηριότητες της είχαν άπαγορευτεί άπ' την άστυνομία, ύπηρχε ή άνησυχία μήπως ή προσοχή συγκεντρωνόταν μονόπλευρα στο θέμα της έλευθερίας κι άποσπούσε την προσοχή των άγωνιστών άπ' την έργοστασιακή τους οργάνωση. Μιάν παρόμοια ύποψία θάρανε την αντιμιλιταριστική προπαγάνδα κατά τη διάρκεια τού Πρώτου Παγκόσμιου Πόλεμου. Μιάν προκήρυξη της I.W.W. έδειξε ότι: ενώ ή I.W.W. στρεφόταν πρós τά έργοστάσια κι έλεγε «οργανωθείτε», όλες οι άλλες ριζοσπαστικές τάσεις θεωρητικολογούσαν. 'Αποτελοόσε μέρος της θεωρίας της ή πεποίθηση ότι άν οι εργάτες γίνονταν πιά ανεξάρτητοι κι άποκτούσαν μεγαλύτερο αυτό - κλασμό, ή επαναστατική τους συνείδηση θά έξεγείρονταν κι: ότι ή έπιτυχία στην άμεση πάλη τους, πού διεξαγόταν καθημερινά, θά τους οδηγούσε κατευθείαν στην κοινωνική επανάσταση.

'Εκει ήταν πού απέτυχε πιά φανερά ή συνδικαλιστική θεωρία. 'Αφού πέτυχαν συντριπτικές νίκες μέσα σε σκληρούς άγώνες, χρησιμοποιώντας την άμεση δράση, οι εργάτες δέν έπωφελήθηκαν άπ' τίς έμπειρείες τους γιά νά επεκτείνουν τόν ταξικό πόλεμο μέχρι την τελική νίκη, όπως έλπιζαν ότι θά γινόταν οι συνδικαλιστές. Τ' άφεντικά και τó Κράτος έπωφελήθηκαν πολύ περισσότερο άπ' τίς έμπειρείες τους και τροποποίησαν την οικονομική δομή της κοινωνίας με τέτοιο τρόπο, ώστε νά μñ επικρατούν πιά οι συνθήκες μέσα στις όποιες άναπτύχθηκε ó συνδικαλισμός.

Αυτό σημαίνει: ότι γιά νά ναι άποτελεσματική μιάν εργατική οργάνωση θά πρέπει νά υλοβηθεί: σαν οργάνωση, μιάν θέση, πάνω σ' όλα τά είδη των προβλημάτων πού δέν συμπεριλήφθηκαν στο πεδίο ενδιαφέροντος των πρωτοπόρων τού επαναστατικού συνδικαλισμού. 'Είναι άνάγκη νά μεταβληθεί άπό μιάν άγωνιστική οργάνωση, πού ναι άναμειγμένη σε τοπικούς και θραχύδιους άγώνες, σ' ένα αντιπολιτευτικό κίνημα, ή έλλειψη τού όποιου αποτέλεσε την παγίδα μέσα στην οποία έπεσαν ή I.W.W. κι ή S.A.C. 'Η I.W.W. περιορισμένη στο

παραδοσιακό στενό της πλαίσιο, έχασε γρήγορα κάθε σημασία κι η S.A.C., συνειδητοποιώντας τελικά ότι η πίεση των άδρανών μελών της δεν της επέτρεπε να υλοποιηθεί: μια συνειδητή επαναστατική τοποθέτηση πάνω σε θέματα όπως η πολεμική κρίση και το κράτος εϋημερίας πήρε μιὰ θέση που την έκανε να ξεχωρίζει δύσκολα απ' την L.O., για την αντικατάσταση της οποίας δημιουργήθηκε.

Δέν ήταν δύσκολο για τους αναρχικούς να χτυπήσουν τους ρεφορμιστές μέσα στη S.A.C., αλλά αυτό που τους άπασχολούσε βασικά ήταν το να βρεθεί μιὰ λύση στο πρόβλημα μιὰς επαναστατικής οργάνωσης, μέσα σε μιὰ κατάσταση που δεν εύνοούσε την επανάσταση. Στο σημερινό κράτος εϋημερίας, εμφανίζονται ολοένα και περισσότερα σημάδια εξέγερσης ενάντια στις νέες, πιο ήπιες μορφές καταπίεσης που συνεπάγεται. Ο δίδυμος στόχος των συνδικαλιστών του παρελθόντος, ήταν η αποτελεσματικότητα στην καθημερινή πάλη και, διαμέσου αυτής, η εξαθίβρωση μιὰς αντιεξουσιαστικής κομμουνιστικής κοινωνίας. Είχαν καταπληκτική επιτυχία αναφορικά με τον πρώτο στόχο τους, αλλά δεν πραγματοποιήσαν καμμιὰ αληθινή πρόοδο αναφορικά με τον δεύτερο. Τα εργατικά κινήματα του μέλλοντος θα πρέπει να διεξάγουν διαφόρων ειδών μάχες, ενάντια στη γραφειοκρατία, στην χαύνωση της αφθονίας και στους εργατοπατέρες καθώς επίσης κι ενάντι στους εργοδότες. Κατά συνέπεια θα χρειαστούν μιὰ πολύ μεγαλύτερη κοινωνική κατανόηση, όσο ποτέ άλλοτε, και τα πλεονεκτήματα των μαζικών οργανώσεων θάβναι πιο αμφίβολα. Θα γίνει επίσης πιο φανερό το ότι η οικοδόμηση μιὰς ελεύθερης κοινωνίας δεν ακολουθεί αυτόματα την καταστροφή της παλαιάς.

Κοντολογής, η πιο άναγκαία εξέλιξη για ένα μελλοντικό εργατικό κίνημα δεν έγκαιται τόσο στην αναβίωση του παλιού συνδικαλισμού, όσο στην ανάπτυξη και διάδοση του αναρχισμού.

ΦΙΛΙΠ ΧΟΛΓΚΑΙΗΤ

Π α ρ ἄ ρ τ η μ α Γ '

Δ ι α κ ή ρ υ ξ η τ ή ς ' Ε ν ω σ η ς ' Α ν τ ρ ο - σ υ ν δ ι κ α λ ι σ τ ι κ ή ς π ρ ο π α γ ἄ ν δ α ς τ ο ὄ Π έ τ ρ ο γ κ ρ α ν τ

Ἡ σημερινή στιγμή αντιπροσωπεύει μιά αποφασιστική κρισιμὴ στὴν ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος. Ὁ παγκόσμιος πόλεμος, πού μάλιστα ἤδη, ἰδῶ καὶ τρία χρόνια, ἔχει ἀποκαλύψει μὲ ἐκπληκτικὴ σαφήνεια τὴν δολοκληρωτικὴν κατάρρευση τῶν θεμελίων στὰ ὁποῖα στηρίζεται ἡ σύγχρονη κοινωνία. Ἡ πῶς ξεκάθαρη μαρτυρία γιὰ τὴν πτώση τῆς καπιταλιστικῆς τάξεως, εἶναι ἡ λαϊκὴ ἐπανάσταση πού ἔχει ξεσπάσει σ' ὀλόκληρη τὴ Ρωσία καὶ ἡ ὁποία συνεχίζει ν' ἀναπτύσσεται πρὸς τὴν κατεύθυνση μιᾶς ριζικῆς κοινωνικῆς ἀνατροπῆς. Ἐπιπρόσθετα, ὑπάρχει ὁ ἀνταρασμὸς ἀνάμεσα στὶς τάξεις τοῦ προλεταριάτου τῶν ἄλλων καπιταλιστικῶν χωρῶν πού ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ πάρει τὶς διαστάσεις μιᾶς μαζικῆς ἐπαναστατικῆς ἐκρηξῆς. Τὰ ἱστορικὰ αὐτὰ γεγονότα ἔχουν μιά πρωταρχικὴ σημασία. Δείχνουν ὅτι ἡ πρωτοπορεία τοῦ διεθνoῦς προλεταριάτου, πού ἀναζητᾷ μιά διέξοδο ἀπ' τὴν ἀφόρητὴν κατάστασιν πού γέννησε ὁ τριήχρονος πόλεμος τὸν ὁποῖο ἔκρινε ἡ ἱμπεριαλιστικὴ μ π ο υ ρ ζ ο υ α ζ ! α τῶν μεγάλων δυνάμεων, ὁρίσκειται ἔξαρτικὰ ἀντιμέτωπη μὲ τὴν προοπτικὴ μιᾶς δολοκληρωμένης κοινωνικῆς ἐπανάστασης, πού ὡς τότε φαινόταν σὰν ἕνα θῆμα τοῦ μακρυνοῦ μέλλοντος.

Ἡ ἀνάγκη γιὰ μιά δραστικὴ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνακοδόμησιν εἶναι σήμερα ἰδιαιτέρως αἰσθητὴ στὸ Ρώσικο προλεταριάτο. Ἡ με-

γάλη αποδιοργάνωση της οικονομικής ζωής της χώρας, ή ολοκληρωτική χρεωκοπία προς την οποία κινείται γρήγορα ή Ρωσία κι ή οποία είναι αναπόφευκτη, αν πρόκειται να επιτραπεί ή διατήρηση του απαράβιαστου των καπιταλιστικών μορφών, απαιτεί την άμεση οργάνωση νέων μορφών οικονομικών σχέσεων απ' τις ίδιες τις εργαζόμενες μάζες. Καμιά κοινωνική μεταρρύθμιση, που πραγματοποιείται απ' την κορυφή από μιá αστική, μισσοσοσιαλιστική ή ακόμα και μιá απόλυτα Σοσιαλιστική Προσωρινή Κυβέρνηση ή Συντακτική Συνέλευση, δέν μπορεί ν' άνκουφίσει την οικονομική δυσπραγία που χειροτερεύει καθημερινά. Οι λαϊκές οργανώσεις - οργανώσεις των εργατών κι άγροτών — δέν πρέπει να βασίζονται σε μεταρρυθμίσεις από πάνω, αλλά πρέπει να επιχειρούν μιá άμεση και ριζική αναδιοργάνωση των σημερινών κοινωνικών κι οικονομικών σχέσεων.

Μιά τέτοια οργάνωση ύπάρχει ήδη σ' ένα σημαντικό βαθμό. Τήν ίδια άκρωώς μέρα της πτώσης της δυναστείας των Ρωμανών, άρχισε μιá πυρετική οργάνωση της εργασίας στο επίπεδο της βάσης. Οι Άνρχοσυνδικαλιστές, που είχαν πάντοτε στηρίξει μεγάλες έλπίδες στο δημιουργικό πνεύμα των μαζών και στην Ικανότητά τους για αυτο-οργάνωση μέσα σε μιá επανστατική κατάσταση, δέν διαψεύτηκαν στις προσδοκίες τους. Όλοκληρη ή Ρωσική επακράτεια καλύπτεται τώρα από ένα πολύπλοκο δίκτυο λαϊκών οργανώσεων: σοβιέτ από εργατικούς, άγροτικούς και στρατιωτικούς αντιπροσώπους, βιομηχανικά συνδικάτα, εργοστασιακές επιτροπές, ένώσεις άκληρων άγροτών κλπ. Και καθημερινά αναπτύσσεται ή πεποίθηση ανάμεσα στις ταλαίπωρες μάζες, ότι μόνο οι ίδιοι οι άνθρωποι, διμέσου των οργανώσεών τους που δέν άνήκουν σε κανένα κόμμα, μπορούν να εκπληρώσουν το καθήκον μιās ριζικής κοινωνικής κι οικονομικής ανακοδόμησης.

Τό κράτος έχει ήδη ύποστει τό πρώτο συντριπτικό πλήγμα. Θα πρέπει τώρα ν' αντικαταστηθεί από μιá Παρωσική Όμοσπονδία ελεύθερων πόλεων κι ελεύθερων κομμουνών, από αστικές κι επαρχιακές κομμουνές που συνενώνονται, από τοπικές, συνοικιακές και περιφερειακές δημοσπονδίες. Μιά τέτοια πολιτική ανοικοδόμηση θα προσφέρει μιá ριζοσπαστική λύση στο πρόβλημα της απόλυτης αυτονομίας για τις μικρές περιφερειακές μονάδες. Θα δείξει επίσης τό δρόμο για την έπιλυση πολύπλοκων έθνικών ζητημάτων, που δέν μπορούν να επιλυθούν όσο διατηρείται τό κράτος — ακόμα κι αν είναι «δημο-

κρατικό», με τὸ νὰ ἐπατρέπει ἕνα βαθμὸ αὐτονομίας στὶς ἐθνότητες. Τὰ σοβιέτ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν, ἀγροτῶν καὶ στρατιωτῶν, ποὺ ἐκφράζουν τὴν πολιτικὴ θέληση τῶν μαζῶν, πρέπει ν' ἀναλάβουν τὴν ἐκτέλεση αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας με δάση τὴν πιὸ πλατιὰ ἐφαρμογὴ τοῦ δημοσπονδιακοῦ συστήματος.

Ἄλλὰ ἡ ἐκτέλεση ἐνὸς δευτέρου κι ἀκόμα πιὸ σημαντικοῦ καθήκοντος, ἐκείνου μὲ τὸ π λ έ ρ ι α ς ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ῆ ς ἀ ν ο ι κ ο δ ὴ μ η σ η ς, θὰ πρέπει ν' ἀφεθεῖ σὲ ἄλλες λαϊκὲς ὀργανώσεις ποὺ ταιριάζουν καλύτερα γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ: τὰ βιομηχανικὰ συνδικάτα κι ἄλλες οικονομικὲς ὀργανώσεις τῶν ἐργατῶν κι ἀγροτῶν. Ἡ ἀπαλλοτριώσις τῆς γῆς, ὁ ἐργατικὸς ἔλεγχος στὴν παραγωγὴ κι ἄλλα μέτρα ποὺ ὀδηγοῦν στὴν πλήρη κανωκκοποίηση τῆς γῆς καὶ τῶν ἐργοστασίων, μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν μόνο ἀπὸ δημοσπονδίες γεωργικῶν συνδικάτων, βιομηχανικὰ συνδικάτα, ἐργοστασιακὲς ἐπιτροπές, ἐπιτροπὲς ἔλεγχου κι ἄλλες παρόμοιες ὀργανώσεις στὶς τοπικὲς συνοικίες, σ' ὀλόκληρῃ τῇ χώρᾳ. Μόνο μὰ Πενρωσικὴ Ἐνωσις αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων τῶν παραγωγῶν γύρω ἀπ' τὴν ὁποία θὰ συσπειρωθοῦν ἐπίσης διὰ τὰ ἱκανὰ στοιχεῖα ἀπ' τίς παρασιτικὲς καὶ μεσαίες τάξεις τοῦ πληθυσμοῦ, μπορεῖ νὰ κατορθώσῃ ν' ἀνοικοδομήσῃ: ὀλόκληρῃ τὴν οικονομικὴ ζωὴ τῆς χώρας πάνω σὲ νέες βάσεις. Κι αὐτὴ ἡ διαδικασία ριζικῆς οικονομικῆς ἀνοικοδόμησις θ' ἀνεπτυχθεῖ σὲ βαθμὸ μόνο ποὺ ἡ σημασία τῶν πολιτικῶν ὀργανώσεων μειώνεται, ἐνῶ ἡ σημασία τῶν οικονομικῶν ὀργανώσεων τῶν παραγωγῶν αὐξάνει, ὀργανώσεων ποὺ μποροῦν νὰ ἐξαφανίσουν τίς ἀχρηστες πολιτικὲς μορφές τῆς ἀνθρώπινης διαρξῆς.

Ἡ κοινωνικὴ ἐπανάστασις, ποὺ τὸ Ρωσικὸ ἀστικὸ κι ἐπαρχιακὸ προλεταριάτο ἐργάζεται ἀπὸ κοινοῦ γιὰ νὰ φέρῃ σὲ πέρας, θένει ἐντικρατικὴ στὶς μεθόδους πάλης τῆς, συνδικαλιστικὴ στὸ οικονομικὸ τῆς περιεχόμενο κι δημοσπονδιακὴ στὰ πολιτικά τῆς καθήκοντα. Ὁ θρίαμβός τῆς θ' ἀναγγεῖλλει ἔτσι τὴ δημιουργία ἐνὸς κοινωνικοῦ συστήματος, ποὺ θὰ ἐξελιχθεῖ φυσικολογικὰ καὶ σχετικὰ ἀνώδυνα πρὸς τὴν κτεύθυνση τῆς πλήρους ὀλοποίησης τοῦ Ἀναρχοκομμουνιστικοῦ Ἰδανκοῦ.

Στενά συνδεδεμένη με τὴν Ἀναρχοσυνδικαλιστικὴ ἀντίληψη τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν καθηκόντων τῆς Ρώσικης Ἐπανάστασις, εἶναι ἡ θέση μας ἀπέναντι στὸ πρόβλημα τοῦ πολέμου. Μιά διαρκὴς

ειρήνη ανάμεσα στα έθνη, δέν μπορεί νά παγιωθεί από πάνω, άπ' τις ιμπεριαλιστικές κυβερνήσεις. Δέν μπορεί νάνα παρά μόνο τό άποτέλεσμα μιās νικηφόρας εξέγερσης τοῦ προλεταριάτου όλων τών ἐμπόλεμων χωρῶν, πού θά δώσει ένα τέλος στόν ληστρικό ανταγωνισμό τών καπιταλιστῶν και θά προετοιμάσει τό δρόμο γιά τήν ἐνότητα τών ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Κατά συνέπεια, ἡ συνέχιση και τό πλάτασμα τῆς ἐπανάστασης στή Ρωσία — ἡ μετατροπή τῆς σέ κανωνική ἐπανάσταση — ἀποτελεῖ ένα παράγοντα τεράστιας διεθνούς σημασίας. Μιά «ἐπίθεση», πού ὑποτίθεται ὅτι ἐξπλούεται μέ σκοπό τήν ἀπελευθέρωση, τό μόνο πού μπορεί νά κάνει εἶναι νά ὠφελήσει τοὺς καπιταλιστές και τών δυο στρατοπέδων, πού ἐνδιαφέρονται γιά μιὰ «νικηφόρα» ἔκβαση τοῦ πολέμου. Δέν μπορεί νά ὠφελήσει τοὺς ἀνθρώπους, πού ληχταρῶν παντοῦ νά σταματήσει γιά πάντα ἡ συνέχιση τῆς ἐμπόλεμης κατάστασης καθῶς και νά ἀνατραπεί ὁ καπιταλιστικός ζυγός. Οἱ Ἀναρχοσυνδικαλιστές, τώρα ὅπως και πρὶν ἀπ' τήν ἀνατροπή τοῦ δεσποτισμοῦ, ξέρουν πολὺ καλά πῶς ὁ «βασικός ἐχθρός βρῖσκεται μέσα στή, δική σου χώρα» κι ὅτι τό σύνθημα τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης ἰσοδυναμεῖ μέ τήν παράδοση στήν ἀντεπανάσταση όλων τών κατακτητῶν πού πέτυχε ὁ λαός. Μόνο διαιρέσου τῆς συνέχισης και τοῦ πλάταίματος τῆς Ρώσικης ἐπανάστασης, μπορούν νά δημιουργηθοῦν οἱ συνθήκες γιά τό εἶδος τῆς εἰρήνης πού θά εὐνοήσει ένα ἐπαναστατικό ζέσπασμα ἀνάμεσα στίς προλεταριακές μάζες τῆς Γερμανίας. Ἐκείνες οἱ προλεταριακές μάζες ἀπελευθερώνονται, ἤδη ἀπ' τήν βλαβερή ἐπίδραση τών Σοσιαλμπεριαλιστῶν, πού ρίχνουν τοὺς διεθνιστές ἐπακστάτες στή φυλακή και τοὺς ὑποβάλλουν σέ κάθε ἄλλη μορφή καταδίωξης. Μόνο ὁ τελικός θρίαμβος τῆς Ρώσικης Ἐπανάστασης θά κάνει δυνατή μιὰ διεθνή ἐπανάσταση και μόνο ἡ ἐπιτυχία τῆς διεθνούς ἐπανάστασης μπορεί μέ τή σειρά τῆς νά ἐξασφαλίσει τή νέα κοινωνική τάξη στή Ρωσία.

Οἱ μορφές και ἡ φύση τῆς δραστηριότητας πού ἐπιτελεῖται ἀπ' τοὺς Ἀναρχοσυνδικαλιστές στή Ρωσία, πηγάζουν λογικά ἀπ' τήν ἀντίληψή τους γιά τό περιεχόμενο και τὰ καθήκοντα τῆς Ρώσικης Ἐπανάστασης. Οἱ Ἀναρχοσυνδικαλιστές δέν ἀποτελοῦν ένα ξεχωριστό πολιτικό κόμμα γιατί πιστεύουν ὅτι ἡ ἀπελευθέρωση τών ἐργαζόμενων μαζῶν πρέπει ν' ἀποτελεῖ καθήκον μόνο τών ἐργατικῶν και ἀγροτικῶν ὀργανώσεων πού δέν ἀνήκουν σέ κανένα κόμμα. Προσχωροῦν σ' ὅλες

τις παρόμοιες οργανώσεις και διαδίδουν την προπαγάνδα που αναφέρεται στη φιλοσοφία τους και στο ιδανικό τους για μία δίχως κυβέρνηση κομμούνα, που ούσιαστικά αντιπροσωπεύει απλώς το πλάταιμζ και τη συστηματικοποίηση των πεποιθήσεων και μεθόδων πάλης, που αναπτύχθηκαν απ' τις ίδιες τις εργαζόμενες μάζες. Υποθετώντας την θέση ότι ο βασικός σκοπός κάθε κοινωνικής αναταραχής πρέπει να είναι η οικονομική ανοικοδόμηση, οι Άναρχοσυνδικαλιστές πάνω απ' όλα θα εξασκήσουν τις δυνάμεις τους για να δουλέψουν σ' εκείνες τις μαζικές οικονομικές οργανώσεις που πρέπει να πραγματοποιήσουν την αναδιοργάνωση της παραγωγής και κατανάλωσης πάνω σε έντελώς νέες βάσεις.

Γκόλως Τρούντα (Πέτρογκραντ)

11 Αύγουστου 1917

